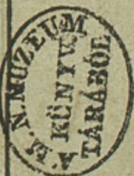

NAGY-SZOMBATBAN,
Nyomtatott az Acad. Betűkkel. M. DC. LXXVIII.

LYNDVAI MARTON
URAMNAK,

EGESSEGET, ES & DVØSSEGET.

A Maz üdvösséges Tudományu tanácsára meg-váltó Urunknak. *Mindeneket, a miket akar-tok hogy mivellyenek néktek az emberek, ti-is azt mi-vellyétek néktek, Matt. 11. v. 12.* mivel kinek ki-nek mind maga, s' mind másnak javára czéloz abban lévő fogyatkozások miatt panaszolkodó szókkal mondotta volt Salviánus *Mass. lib. 3. de prov.* Ennek az oktatásnak részét, úgy tudgyuk hogy soha el nem mulattynuk; részét pedig úgy el-mulat-tyunk, mint-ha semmit felőlle nem tudnánk; mert miben kellestik má-soknak velünk jól tenni igen tudgyuk, de miben kelletség nekünk má-sokkal jól tennünk éppen nem akarjuk tudni: Sőt (úgymond) annyira távul vagyunk adtól, hogy más alkalmatosságát magunk alkalmatosságával kereszük, hogy mindnyájan má-fok alkalmatosságával-is magunk alkalmatosságának ki-vánnyunk szolgáltani. Ezt maga údejére nézve mondot-ta volt Salviánus; de ha azokat az időket érte volna, a' melyekben **KEGYELMED**, Felebaráttjának üdvössége kere-sésében langalló buzgósága nyúghatatlan fáratságát maga alkalmatosságával, másnak alkalmatosságára nem kiméllet-te, meg-fordította volna vélekedését, s' **KEGYELMEDET** a' Bölcsék közzé helyheztetvén, újjal mutatott volna reá, úgy-mint arra, a' ki mind a' két részét meg-tartván azon Isteni tanátsnak többeknek szolgált egy, mint egynek szol-gáltanak mindnyájan: és ha mit kellett volna **KEGYELMED** dicséretire örökkén fenn-maradandó emlékezetül írásban hagyni, csak azt tőtte volna-fel a' mit *Szent Ambrus lib. 3. off. cap. 11.* az illyenek böcsületire fel-jegyzet. *A' ki tökéletes ér-*

telmis

telmü, nem vigyáz, maga hasznára hanem arra szegezvén szemeit, a' mi örökké-való, díszes, és bölcsállates tellyes szívbeli szeretettel úgy fárads, hogy nem annyira láttassék azt keresni, a' mi egyedül magának, hanem a' mi hasznos mindeneknek. S' valóbá jól-is irta volna, mert ha arról az údról emlekezünk, a' melyben a' Néhai Méltóságos Palatinusnak Groff Eszterházi Miklósnak kegyelmes parancsolattyára, s' mind az után azon Bódog emlekezeti Urnak dicsőfséges Fiainak, a' Méltóságos Groff Eszterház Pál, és Ferécznek hasonló akarattyokra, az el-tévelyedett Atyafiaknak meg-térítésében hiven munkálkodott KEGYELMED, nem annyira a' jószágok mint a' lelkek fő gondviseleljének tapasztaltatik, a' kiket hogy az Anyaszentegyháznak üdvőfséges aklában bé-térengethetne, nem csak töllők való izetlenséget, de halálos gyűlölséget-is fel-venni öly kélz volt, hogy munkáját vérevel-is veréjékeztetné, úgy-mint akkor, mikor az értetleneknek az őszön ellen való rugodozások miatt meg-is sebesítetett. Meg-mutatá KEGYELMED melly kélz azokat vérevel-is élesztteni, a' kik lelkeknek halottaiból más-képpen fel nem tudtanak igaz életre ferkenni: valóban jó gondviselelje a' reá bizott jószágoknak, a' melyből egyet sem akart el-vesztetni, abban-is jól tanúlt tanítványa Urunknak, a' ki magát inkább ejtette kézben, mint hogy sem az alatta valói szenvednének. Az melly gondos fáratságnak annyi láttattya vagy az ez máj napig-is, hogy Szempczen, az hól igen kevés volt igaz Hitben, mostan vagy kevés, vagy senki ne legyen, a' ki egy Pálztor, alatt egy akolban a' Romai Valláson ne találtassék. A' melly üdvőfséges munkájáért a' kik akkor átkozták, mostan áldgyák, és dicsérik, mert meg-ísmérték hól akadoztanak. Es talám ugyan ezért mindgyárt itten-is érte KEGYELMEDET Istennek áldomása, annyira, hogy azt mond-hassam minden javait, és előmeneteletét duplázta az Ur KEGYELMEDNEK: Erdemes volt tudni-illik nagyobbakra, és többekre, a' ki hiv volt kevesebben. Innen történt az hogy,

Koro-

Koronás Királyunk ő Felsége maga harminczadgyát bátran
reá bizhatná KEGYELMEDRE, tudván azt bizonyosan, hogy
nem vész az semmit erővel másból, a' ki másoknak ad
magájából-is, sőt önnön magát sem kiméltette másoknak
meg-nyerésére. A' melly tisztébe olly elég-tétellel vifelte fok
elztendeig magát, hogy méltónak íteltetnék lenni, a' kiről
jól nevelt Fiára szállana, kétség-nélkül, hogy még eleven At-
tyának előtte látván jó példáját követője lenne, Istenéhez, és
Felséges Királyunkhoz hivségében. De nyúghatatlan az
igaz szívetet, s' azért mikor minden foglalatosságoktól-is
el-fogta elméjét, hogy csak egyedül lelkének szolgálhatna,
nem nyúgodott úgy-meg elméje, hogy más üdvösséges dol-
got ne találja, a' mellyel végig szolgálhatna Felebaráttya-
nak. Minekokáért meg-értvén azt, hogy üdvösséges el-
mélkedések ki-nyomtatásában fáradoznom, KEGYELMED
szorgalmatossága volt az, hogy ne másnak, hanem KEGYEL-
MED kölcségére fiettetném ki-bocsáttatni, mindenűt részes
akarván abban lenni, a' mi másokat üdvözíthet. A' melly
Istenes szándékjának hogy eleget tennék, magunk élő nyel-
vünkre úgy fordítottam ezen Elmélkedéseket, hogy nyú-
godalmában-is több jutalomra fáradna benne, gyakortáb
a' jövőndökrül gondolkodó elméje.

En-is ugyan azért úgy ajánlom KEGYELMEDNEK ezen Könyvets-
kémét, hogy a' ki sok fáradságok között törődött testével alkalmatlan-
nyab az előbbeni Istenes munkára, lelki elmélkedéssel helyre hozza
jó igyekezetit, és úgy olvadogallya mulatságában, hogy véghetetlen
öröme vályék. És hogy az Isten szóvával szölylak a' mit e' mondott
Jofuenak, azzal fejezem-bé ajánló Levelemet: *Elne távozzék e' törvény*
Könyve a' szándótl, hanem elmélkedgyél arról éjjel, és nappal hogy meg-örizd,
és meg-cseleked mind, a' mik meg-irattak abban, akkor el-igazítod útadot,
és meg-érted azt. Jofue 1. Ebből következik az, a' mit Sz. Dávid mon-
dott Psal. 1. Bóldog az a' férfiú, a' ki az Isten törvényében elmélkedik éjjel,
és nappal, mert olly léssen mint a' fa, melly a' vizek folyása mellett plántál-
tatott, melly meg-adgya gyümölcsét az ő idejében, és a' levele el nem hull,
és mind a' miket cselekszik meg-szerencsésíttetnek. Ez az én kívánságom-
is, és ezzel ajánlom magamat-is KEGYELMEDNEK mint kedves Pátro-
nus Uramnak.

Maradván ezzel

KEGYELMEDNEK

Alázatos szolgája D. G.

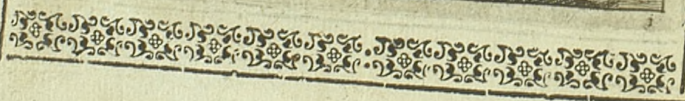
LAISTROMA AZ ELMELKEDESEKNEK.

I. Elmélkedés. <i>Mi végre teremte-</i>
<i>tett az Ember.</i> folio 1	XVII. <i>Az Imádságról.</i> 17
II. <i>A' bűnökkel való meg-tisztulá-</i>
<i>sól, mellyek az Embert teremtésé-</i>
<i>nek végétől el-vonták.</i> 2	XVIII. <i>Az igaz intentióról, vagy jó</i>
<i>szándékról.</i> 18
III. <i>Mint kell Embernek élni, hogy</i>
<i>teremtésének végét el-nyerje.</i> 3	XIX. <i>Az ellenkező dolgoknak békével</i>
<i>való szenvedéséről.</i> 19
IV. <i>Az Ember életének rövid, és bi-</i>
<i>zonytalan voltáról.</i> 4	XX. <i>Az Istennek jelen - létéből, ki</i>
<i>mindeneket jól lát, és mindenekre</i>
<i>gondot vifel.</i> 20
V. <i>Az Halálról</i> 5	XXI. <i>A' nagy Szentek dicséretes pél-</i>
<i>dáinak követéséről.</i> 21
VI. <i>Az utolsó közönséges itéletéről.</i> 6	XXII. <i>A' késértetek ellen való késsü-</i>
<i>letről.</i> 22
VII. <i>Az jövőndö bóldog életéről.</i> 7	XXIII. <i>Felebarátunkhoz való sere-</i>
<i>tetlünkéről.</i> 23
VIII. <i>A' jószágos cselekedetnek mélt-</i>
<i>óságáról, és a' bűnöknek utálatof-</i>
<i>ságáról.</i> 8	XXIV. <i>Az Purgatóriomról.</i> 24
IX. <i>Az Isteneknek ocsmány, és</i>
<i>hivóságos. az Igazaknak pedig tiszt-</i>
<i>ta, és valóságos gyönyörűségekről.</i> 9	XXV. <i>Gondolatodnak, és belső in-</i>
<i>dulatidnak, lelki Atyáddal való</i>
<i>közléséről.</i> 25
X. <i>Az Isteneknek belső nyomo-</i>
<i>rúságáról: és az Igazaknak békef-</i>
<i>ségéről, és az Istennek egyéb vélek</i>
<i>közlött javairól.</i> 10	XXVI. <i>A' Christus JESUSban való</i>
<i>bizodalomról, ki mi értünk bű-</i>
<i>nösökhöz sennvedet, és meg-bólt.</i> 26
XI. <i>A' Christus születéséről, és velünk</i>
<i>való nyágaskodásának példájáról,</i>
<i>mellyek minket tanít jól élni.</i> 11	XXVII. <i>A' Pusztáról melyben, az</i>
<i>lelki gyakorlások által, üdvösségét</i>
<i>szorjához ember meg-túlhat.</i> 27
XII. <i>A' Szentek példájáról, kik Chri-</i>
<i>stus követtek, és minket-is az ő</i>
<i>követésére bírnak.</i> 12	XXVIII. <i>Az Istennek jó-téteményé-</i>
<i>ért való hálá-adásáról.</i> 28
XIII. <i>Az Anyaszentegyház a' mi éle-</i>
<i>tünknek épségével sennyesedik.</i> 13	XXIX. <i>Minden napnak, és ez má</i>
<i>napnak-is jól el-töltéséről.</i> 29
XIV. <i>Az Istennek jó-téteményéről,</i>
<i>mellyeket a' végre adott, hogy neki</i>
<i>szolgáljunk.</i> 14	XXX. <i>A' minden napi lelki-sám-</i>
<i>vételekről.</i> 30
XV. <i>Méltó az Istent magaért sze-</i>
<i>retetni, és tisztelni.</i> 15	XXXI. <i>Az Halálhoz való jó késsü-</i>
<i>letről.</i> 31
XVI. <i>Embernek erőtlensége, és Isten</i>
<i>malasfátyának hathatósága, hogy te-</i>
<i>rítésünknek végét el nyerheffük.</i> 16	XXXII. <i>A' nagy Istennek, nagy An-</i>
<i>nyának tisztelteiről.</i> 32

Ezek után következik Sz. CASIMIRUS
Rythmusi áitatos imádsággal, és
üdvözlettel együtt.

A' végén egy penitentia-tartó Soltár.

I. EL-

I. ELMELKEDES.

MI VÉGRE TEREMTETETT AZ EMBER.

V Alaki minden cselekedetidet, és életednek folyását, jól, és üdvösségesen akarod rendelni; szükséges, hogy meg-isméred, mi végre teremtetél, mind te, s mind az egész Világ: mert elsőben is kívántatik, hogy tudgyad, mi végre kell czéloznod, akaratodat, mely-vel kel fordítanod, és egyéb cselekedetidet mi végre kell intézned: egyben aránt, mint a' vak, kalauz nélkül, csak ide-s tova fogsz, és a' vargani, és azt a' véget, melyre Istentől teremtetél, el nem nyerheted: mert a' mint Szent Agoston mondgya: *Senki igényesen nem fut, ha futásának végét nem tudgya.* (A) Félre tévén azért, minden egyéb gondolatodat, gyakran azt forgassad elmédben, mi végre teremtetted Isten Adámot, Evát, és azoknak maradékát, kik között te vagy egygyik, és mind az egész Világ, melyet szemekkel látsz.

(B) Teremtetett az Ember (nagy, kicsiny, gazdag, szegény, tudós, tudatlan, senki innét ki nem rekesztetik) a' végre, hogy az ő Urát, Istent, az Hit által meg-ismérvén dicsírje, és bocsúllye: az az, szíve, buzgó szeretetből származott, ohajtásokkal lángozzék; nyelve, Istenes dicséreteket, és énekeket zengjen; minden érzékenységi, helyes, és illendő cselekedetekkel (úgy-mint térd hajtással, mely veréssel, áldozatok bemutatásával) tisztellje: és Istennek szolgállyon ez Világon; az az, az ő szent-éges akarattját, mind nagyban, kicsinyben, mindenkor, és mindenütt be-telylejtse. (C) Végre pedig üdvözllyön: az az, a' jövendő életben az Istent színről színré lássa, és ő benne örülvén, úgy mint minden Jóban örökkén nyugodgyék.

Egyebek pedig a' föld színrén, mindenek az Embernek kedvéért teremtettek, hogy arra a' végre, melyre őket alkotta az Isten, reá segítsék: Némellyek szükségében néki szolgállyanak, némellyek a' jóban való gyakorlásra fel-ferkészsék, és mindenek az Istennek szeretetire, félelmére, és ismételre gerjeszsék: kinek létét, bölcsességét, jóságát, hatalmát, és méltóságát, az égh, és a' föld beszéli. Ez pedig nem csak valami áitatos gondolat, hanem Hitünk ágazattjának igazsága: mert a' szent Irásban, sok helyen maga mondgya az Isten: *En vagyok a' te Istened: En vagyok a' te Urad: Ha azért én Urad vagyok, ből az én félelmem? Höl az én bocsúltem? A' te Uradat, Istenedet félyed, imádgad, és csak néki*

szolgálat, tellyes szívességből, tellyes elméből, és tellyes tehetségeből, mert ő szabadít meg téged, és ő léfzen néked igen nagy jutalmad.

Melyből következik, hogy az Ember a teremtett állatokkal úgy éllye, ha üdvösségére szolgál, s' ha ártanak, azoktól magát meg-ója. Azért, a mennyiben rajtunk ál, ne válasszunk inkább az egészséget, mint a betegséget, ne kapjunk inkább a tisztességen, mint a gyalázon, ne bősülljük fellyeb a gazdagságot, a szegénységnél, ne kívánnjuk inkább az hosszú életet, mint a rövidet; hanem mindenkben azt válasszunk, a miben Istennek nagyobb dicsőisége tündöklék. (D) Ezt az igazságot, a család Világ, avagy nem isméri, avagy meg utállyá, és az Istentől el-távoztván, a teremtett állatokhoz hódul, és az hívságos kívánságokban meg-emészti. (E) Es mint az hajo, mely a tenger habjaitól hanyattatván el-merül, és a kíváncsú partra el nem juthat; úgy ő is nyomorultul el-vész, és az örök boldogságból ki-esvén, az örök kárhozatra vettetik. Te, ha így el nem akarod vészni, (F) az út idején meg-válasszad, mellyiken találhatod-fel teremtetned végét.

Három pedig az út: (G) Az első, melly igen tekergős, és kerengős, a Világi állapot példázta, azért hogy magátul nem igen alkalmas, a tökéletes életnek gyakorlására, és a bűnöknek el-távoztatására, noha ezek, a kik magokat a tökéletességnek keresésére kötelezték, azokat jószágos cselekedetekkel fellyeb haladgyák. A' másik út, (H) mellyen az Egyházi állapot példázta, a fők veszedelmek miatt, mellyek között forog, horgas. (I) Az harmadik út, igyenes, és az Szerzetesek állapotját jelenti, mellyen Embernek fok segítségi, és kevés akadályi találtnak.

Ezek között te azt válasszad, a mellyiken üdvösséged felől leg-bátorságosabb, és leg-bizonyosabb lehet; mert a ki útra indul, akár vizen, s' akár szárazon; ezen, inkább válasszta az ép, és jól járó lovat, mint a bennát, és sántát: inkább a sima, igyenes, és bátorságos utat, mint a kerengőt, darabot, és a veszedelemmel tellyest. A' vizen-is, inkább a jó hajóban, mint a rozban szállittya magát; sőt akár melly dologban-is, ki-k a jobb ez közt, az aláb-valónál fellyebb bősüll; miért tehát a minden dolognál, leg nagyobb dologban, az üdvösség dologban, nem akarod azt követni? Ha bizonyos már állapotod, *Íróozzál-el a gonoszról, és cselekedgyél jót*, a te hivatalod szerént: mert az ilyen cselekedet, Ist-ni szolgálat. Állapotod pedig, a melyben élly, ha változhatatlan, és azt meg-bántad, cselekedetnek kárát magad vitelével, és állapotodhoz illendő jó cselekedetekkel meg-kell potolnod. (K) Végezetre, noha testben élly e' világon, mind-az-által nyájaskodáod mindenkör Mennységben légyen, az hól az Isten színe előtt le-borultván, most mint halálra ítéltetett gonosz-tévő, bűneidnek bocsánattát

alázatos-

alázatosan kérjed; most mint valami köldus, lelki, és testi alamtáért könyörögj; most mint Istennek Jegyefe, az ő szeretetre, dicsőiségére áldozd-fel éppen magadat.

F O H A S Z K O D A S O K.

Nylatkoztad-meg Uram szemeimet, (Psal. 118. v. 18.) és add tudtomra az én végeimet (Psal. 38. v. 5.) melyre teremtetél engemet. Genes. 1. v. 27.

Jelenesd-meg nekem az utat, mellyen járjak, és vigy engem a te Parancsolatidnak ősvényére, mert azt kedveltettem. Psal. 118. v. 35. Az én Uramat Istenemet selem, és csak neki szolgállok, (Deut. 6. v. 31.) ki Mennyen, és a földön, nagy és rettetetes dolgokat cselekeztik. Psal. 105. v. 21.

Dicsérem az Urat életemben, dicséretet mondok az én Istenemnek valámig léfzek. Psal. 145. v. 2.

Aldás, és fenyeség, és bölcsesség, és hálá-adás, tisztelet, és erő, és erőség a mi Istenünknek örökkön örökké, Amen. Apoc. 1. v. 8.

En vagyok az Alpha, és Omega, a' kezdet, és a' vég, a' ki vagyon, a' ki vala, és a' ki jövendő, a' kitől vannak mindene, Apoc. 1. v. 8.

K Ö N Y Ö R G E S.

Orák mindenható Ur Isten, add-meg nekünk, hogy mindenkor a' te akaratodat cselekedgyük, és Felségednek tiszta szível szolgáljunk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

II. ELMELKEDES.

A' BÄNÖKBİL - VALO MEG - TISZTULASRUL,
mellyek az Embert teremtésének végétől el-vonták.

Minek utánna meg-ismérted teremtetésednek végét, hogy az Istennek szolgálya ez Világon, és az után az örök boldogságban vitéssél, vizsgál-meg, ha attúl az üdöztül fogva, melyben okosfággal kezdettél élni, minden gondolatodat, szölláfídat, és cselekedetidet, mindenkor arra à végre rendelted? Jaj, melly sok fogyatkozást találz magadban, mellyek, téged mint az el-vezet juhotskát el-tévelyitettek. Ally-meg egyfzer, és térj-meg: *Térj-meg, mondám, és tures panitenciát, és nem léfzen romlósódra az hamisság.* De à mint hajdon, (A) az Izraél népe, Egyptusból Farahonak rabságából meg-szabadulván, à veres Tengeren az Isten szölgálatyára által költözött: úgy te-is (B) à bűnnek, és az ördögnek szölgálatyá alól, à Christus JESUS vére által szabadíts-ki magadat: valami az Istentől el-vont, és az el-eséfre okot adott, (C) bátor ízivel lábaid alá tapodgyad. (D) Imé elődben jó à te Meg-váltód, ki éretted halált fzen vedet, bogy magához fogadgyon, (E) és à te ördö Angyalod-is belső sugallásokkal arra int, hogy à Christus kén-fzenvedésének gyümölcsetől meg ne foszatsál, hanem à Báránynak vérében meg-tisztulván, úgy fuffad à pallyát, (F) hogy à fel-tött ördök boldogságnak koronáját el-nyerjed.

De à minek meg-kell lenni, mindgyárt légyen-meg, és napról napra ne halaszszad, mint ama Gazdag, (C) ki holzfú életet ígért magának, s' azon éjjel lelkét ki-kérék tőlle: mert az Isten, noha à bűnös embernek bocsánatot ígért, de à ki e' máj napot meg-veti, annak az hólnapit nem ígéri. Te mikor beteg vagy, nem várod, hogy à nyavalya erőt vegyen, hanem mindgyárt orvosoltatod testedet; miért halasz-tod tehát mezfizére lelked orvosfát, melly à testnél méltóságosfabb? à nyavalyája-is veszedelmessébb? Meg ne rothadgy vétkeidben, mint à barom az ő ganéjában. Vallyon nem örülnélé, ha te térítetted volna-meg Szent Pál Apostolt, vagy Mária Magdolnát, és most-is, ha hatalmadban volna, hogy valamely nagy bűnös személyt meg-téríthetnél, kétség-nélkül el nem mulatnád. Imé hatalmadban vagy, hogy az Isten malaszttyával magadat meg-térítsd: térítsd-meg tehát mentől hamaréb, és inkább örvendezhetiz à magad meg-térésén, hogy sem à másén.

A' meg-térést pedig, (H) a szív. béli bánaton kell kezdeni. Melly két-féle: *Contritio*, és *Attritio*. A' *Contritio* nem egyéb, a' bűnért-való töredelmesség, melly a' gyonáért, és az el-tökélt szándékot magában foglalja, hogy ennek utána a' meg-gyónt bűneidre soha vissza nem térz; azért, hogy a' bűnnel meg-bántódik az Istennek véghetetlen jósága, és méltósága, ki minden bűncsültre, szeretetre, és tiszteltet-ten méltó. Az *Attritio* pedig, noha természet-felet-való bánatból, de aláb-való okból származik, úgy-mint, hogy az embert a' bűn Meny-orzágból ki rekeszti, Isten malasztától, és Mennyei ajándékától meg-fosztja, és az örök büntetésre kötelezi. (I) A' töredelmesség után kö-vetkezik a' gyonás, melly szükség-képpen kívánja, hogy 1. jól meg-vizsgálással való készüllettel légyen. 2. Egész légyen, hogy az halálos bű-nöknek számát, nemét, és egyéb környül álló részeit, igazán meg-val-lyá. 3. Világos, hogy palástolás nélkül, homály értelem nélkül, és haszó-talan dolgok befűlése nélkül légyen. 4. Alázatos, mint valami halálra ítéltetett lator, Birája előtt: vagy mint a' Tékozló fiú, vádollya vala magát. *A' Tyám vétkeztem az ég ellen, és te ellened, már nem vagyok méltó, hogy fiadnak hívattassam.* Luc. 15. v. 21.

A' gyonást pedig (K) kövesse az elég-tétel, mind az mellyet a' Pap pa-rancsol, s' mind a' mellyet magadra vállalsz bűneidnek meg-fizetéséért: mert noha gyakran meo-bocsáttatik a' bűn, de a' büntetés fenn marad, mellyet lelki, vagy testi nyavalyáknak, és nyomorúságoknak szén ve-désével ez Világon, vagy a' másikon, a' Purgatoriumbéli kinokkal meg-kell potolnod. (L) Az elég-tétel közé számlálhad az Alamisnálkodást. (Az alamisna minde bűntől, és az haláltól meg-szabadít, és irgalmaságot,) s' örök életet szerez, és nem engedi a' lelket setétségre menni. Tob. 4. v. 11. és Szent Jeronimus is: Nem emlekezem, hogy valaki rofszúl holt vol-na-meg a' ki felebaráthyához-való szeretetben gyakorlotta magát. (M) A' Bőjtöt, (ezért engedé meg Isten a' Niniviták büntetését. Jon. 3.) és min-den fanyargatásokat, és érzékségednek meg-zabolását. (N) Imádsá-gokat, (könyörgé Manassés, és buzgósággal kéré az Istent, és meg-balgatá az ő imádságát, és vissza hozá Jerusálembe az ő országába. 2 Paral. 33.) Leg-nagyobra bűncsülyved pedig, és semmi-képpen el ne múllassd azokat a' könyörgéseket, és cselekedeteket, mellyekkel telyes búcsút nyer-hetsz mivel ezekben, a' Christusnak, és a' Szenteknek elég-tétele által, bűneidért érdemlett eddig-való büntetésid meg-engedtetnek. Ha ezt meg-nyered, nagy öröm leszen Menyben az Isten Angyali előtt, (O) inkább hogy sem kilenczven-kilencz igazakon; és te örökkén-való jú-talommal, (P) ha áthatatosan abban meg-maradsz, meg-koronáz-tatol.

FOHASZKODASOK.

A Tyám vétkeztem az ég ellen, és te ellened, már nem vagyok méltó hogy te fiadnak hívattassam. Luc. 15. v. 18.

Könyörűly rajtam én Istenem, könyörűly rajtam, mert az én lelkem benned bízik. Psal. 36. v. 2.

Uram a' te Neved dicsőségért szabadíts-meg engem, és légy kegyel-mes az én lelkemnek, (Psal. 78. v. 9.) mert nagy b' a' te irgal-maságod, mint az én hamiságom, és a' te könyörűletecséged minden cselekedetid felett vagyon. Psal. 144. v. 9.

Iffúságom vétkeiről, és tudatlanságimról meg ne emlekezzél Uram. Psal. 24. v. 7.

Az én titkon-való bűneimből, tisztíts-meg engem, és az idegenekből szabadíts-meg a' te szolgádat. Psal. 18. v. 13.

K Ö N Y Ö R G E S.

Mindenható, kegyes Ur Isten, ki a' te szomjúhozó népednek, a' kősziklából forrás-vizet nyitottál, adgyad, hogy a' mi szívünk keménységéből, köny-hullatások folyami áradozzanak, hogy a' mi bűneinket sirathassuk, és véghetetlen irgalmaságotól azoknak bo-csanattyát meg-nyerhefsük. A' te Sz. Fiad, a' mi Urunk JESUS Chri-stus által. Amen.

Bona est oratio cum ieiunio
et elemosyna Joh. 12.

III. ELMELKEDES.

MINT KELL EMBERNEK ELNI, HOGY
Teremtésének végét el-nyerje.

Tafzontalan akár melly kemény, és fanyarú poenitencia, ha régi vétkeidre, mint az eb az okádásra, és a meg-mosott dísznő, a sárnak förtőjébe mindgyárt viszfazér. 2 Pet. 2. v. 22. Más-képpen rendeld tehát ez után magad viselését, és életednek minden idejében, az Istennek, szentségben, és igazságban szolgálj. Luc. 11. (A) Es előbb szűkséges, hogy Idvezítőnk mondása szerént, (nálam-nélkül: az az, az én érdemimért adandó malaszt-nélkül semmit nem cselekedhettek) minden imádságidban, azt a malasztot alázatosan kérjed, mellyel a gonoszt el-távoztathassad, és jót cselekedhessél. De mint hogy az Isten malasztja maga, nálad nélkül semmit nem cselekedhetik, azért szűkséges a te munkálkodásod-is; melly abban áll, hogy az Isteni sugallásokat, és akaratodnak indulatit meg ne vessd, hanem kedvellyed, és végben vigyed: a' gonoszra-való alkalmatosságokat pedig, jelesül a' közelvalókat el-távoztassad, és a' jóra-valókat el ne mulassad. Egyéb-aránt (B) a' világi szeretettől meg-vakult bolondokkal el-fogsz veszni, és meg-hallod Istennek ama panaszát, Prov. 1. v. 24. Hirtalak, és nem akartad, ki-terjesztetem kezeimet, és reásem tekintettél, én-is nevetek a te veszedelmeden: Bizonyára igen igaz ama Szent Agyon mondaná: A' ki téged nálad-nélkül teremtet, téged nálad-nélkül nem üdvözít. (C)

A' te minap meg-gyont bűneidet, meg ne szűnnyél mindgyárt siratni, hanem valamikor a' bűnnek a' nevét hallod, és olvasod, vagy csak gondolod-is, mindenkor szivedet annak meg-utálására, és bánatnyára fel-indétsad; mert nem oknél-kül int a' Bölcs: A' meg-bocsáttott bűnről, ne légy félelem nélkül. Ecl. 5. v. 5. és Eccl. 9. v. 1. Nem tudgya ember, szeretetre legyené méltó, vagy gyűlölségre. Te bizonyosan tudod hogy vétkeztél, de bűneid meg-bocsáttattanaké, azt nem tudod. Oh melly igaz ok ez, de a' mindenkor-való félelemre, és bánatra! (D) Hasonló-képpen mindgyárt el ne had a' jó cselekedetnek gyakorlását; úgy-mint az imádságot, bűjtőlést, és alamifnalkodást, mellyekkel bűneidért eleget tehetél. (E) Innét a' te őrző Angyalod őrzésével meny tovább, belső, és külső érzékenségednek rendelésére: (F) Kezd-el a' nyelvedről, és az őtt külső érzékenségedről, azokat meg-zabolásván, és reájok szorgalmas gondod lévő; azért, hogy terméztetnedk hirtelen-

ten-n-*való* indulatlyából, valami külső gonofságra ki ne fakadgyanak; tudván, hogy kapuk legyenek, mellyeken az halál, à lélek házában bé-hat. Nem kell azért meg-utálnod, hogy magában kicsinnek látzik, mert gyakran kicsin szikrából nagy gyulás támad. Így Dávidnak, Isten kedve szerént-*való* férfinak, egy *Afzfonyra* *való* tekintése, okot adott az undok házasság-törésre, és gyilkosságra: Így à megtiltott fának gyümölcse, Evát arra vitte, hogy le-fzakasztaná, és megköstolná, mellyel, mind az egész emberi nemzetet, ezerni ezer lelki, és testi nyomorúságokba ejtette: látá, úgy-mond, az *Afzfony*-állat, hogy jó volna à fa, az ételre, és szép à szemeknek, és tekintetre gyönyörűséges, és vón annak gyümölcseiben, és meg-évé. Gen. 3. v. 6.

Az *Ertelmet*, (G) minden napi elmélkedéssal, és átitatos lelki könyvek olvasásával tedd alkalmatossá, hogy meg-isméred az Istenhez, magadhoz, és felebarátodhoz hivatalod szerént-*való* köteletséggedet. (H) Az *akaratot* úgy formályad, hogy minden igazságnak bé-teljesítésére engedgyen, és minden hamiságtól fuffon, nem csak magában, hanem másokban-is, úgy hogy az Isten akaratya mindenütt, és mindenkor bé-teljesedgyék: kinek véghetetlen jó-volta reménséget ad, hogy téged, ki őtet szíveffen keresed, szükségedben soha el nem hágy: mert, *öröktől-fogva nem hallott, à ki az Urb-n bizott, valaha meg-szégényítettett volna*. Azért, mindé történeteket, mellyek az Isten gondviseeléséből származnak, az ő kezéből úgy végyed, hogy örökkén csak az ő bölcsesége, és jósága dicsértésék, és áldásék: mert, noha az Isten itéleti nagy mélységek, mind-az-által mind igazak. (I) Ha az ördögöt, vagy à bünt, à jóságos cselekedetnek úttján ellenkezőnek látod, állj ellene erős Hittel, (K) el-hidgyed, rettegnek az ördögök, az Isten igéjével, és eleven hittel fel-segyverkezett lélektől. Így el-rendel vén érzékenségedet, értelmedet, és akaratodat, à közönséges jónak előmenetelére fordítsad minden erődöt, hogy à mint te általad, úgy mindenek által dicsőítesék az Isten.

Es ha előb-járó vagy, vedd magadat kö-falúl (L) Mojsseffel az Isten között, és az alattad-*valók* között, könyörögj à Népek bűnéért, és az Isten tisztelitet mindenben nevellyed. Ha pedig mások engedelmes-ségetől fűgű, igyekezzél azoknak akarattját, à menyiben Isten akaratyával eggyez, bé-teljesíteni. Végre minden tehetségedet arra fordítsad, hogy à mellyek hátra vannak, azokat el-selejcsed, à mellyek pedig előtted forganak, azoknak el nyeresére igyekezzél: és így à té jó magad viselése, (M) mint à fénlő világosság éléb-éléb mégyen, és nevelkedik az Istennek színe előtt. Semmit nem használ à jó cselekedet, ha az jóval, jobbra menni tellyes tehetségeddel nem igyekezel. Ez közönségesen mind à Szent Atyáknak, s' Doctroknak bizonyos vé-

lekedé-

lekedések: *A' ki az Urnak úttján éléb nem mégyen, hátra mégyen*. Nagy úttad vagy on néked előtted, azért szükséges, hogy mindenekben még tovább tovább igyekezzél: mert minek utánna, (N) lelked-isméretit minden bűneidből, az *el-kezdőkkel* meg-tisztítottad, à jóságos cselekedetek gyűjtésében, az *elő-menőkkel* fádorozál; miglen à *tök-letésekkel*, (O) kiket à Mennyei Jegyes példázot, az Ur dűcsöléségenck formájára által változol.

FOHASZKODASOK.

Tavozzanak-*el a' r' giek, újúllyanak-meg mindenek, szívünk, nyelvünk, és cselekedésünk*. S. Thom. Aquin.

Légyen az én szívem makula-nélkül, és ne uralkodgyék bennem semmi hamiság. Pál. 118. v. 80.

Vezérellyed Uram, *a' te színed előtt az én útaimat*, (Pál. 5. v. 9.) tégy örízetet az én szánmak, és minden érzékenséginnek. Pál. 140. v. 3.

Adgy nékem értelmet, (Pál. 118. v. 125.) adgy Menybőljó lelket; és oltalmazd az ellenségnek leselkedésétől, *a' téged dűcsöitő lelkemet*.

A' te törvényedben Uram az én akaratom, (Pál. 1. v. 2.) kész az én szívem *a' te igazságidnak meg-cselekedésére*. Pál. 56. v. 8.

K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, ártatlanságnak meg-adója, és szeretője, vezérellyed *a' te szolgálidnak sziveket*, hogy szeretetnednek buzgósága által, legyenek az hitben áthatatossak, és *a' cselekedetekben találtsanak erőffek*. *A' te Szent*

Fiad, *a' mi Urunk J E S U S Christus által.*

Amen.

IV. ELMELKEDES.

AZ EMBER ELETENÉK RÖVID, ES BIZONTALAN VOLTARUL.

E Attad, mi végre teremtetél, attól melly igen eltávoztál, és melly úton térhetiz vízfűz; ha azért, teremtetédnek czéllját el-akarod nyerni, tizen-két-fele módon ösztönözd magadat: *Elsőben*, (A) az üdö elődben adatott, hogy abban életednek rövid, és bizontalan voltát, mint valami igaz ábrázatot mutató tükörben meg-lássad, és annak leg-kissebb részetskéjét se múlaffad héjában; mert csak ez a fő-vénység böcsületre méltó. Azt mondgya Szent Bernárd: *Semmi nincs az üdönel drágáb*, melynek csak egy órátskáját-is, mind a meg-boldogult, s' mind az el-kárhozott lelkek inkább választanak, mint az egész Világnak minden kincsét, és jó szerencsáját: az el-kárhoztak, azért, hogy üdvösségeket meg-nyerhetnék: a meg-boldogultak pedig, hogy dücsösségeket öregbithetnék. De a mint az üdö drága, úgy rövid, és igen bizontalan. Hasonló a madárnak sebes repüléséhez: a monftan tűzletett, és mindgyárt meg-öfűlt gyermekhez: a fűveket, és virágokat válogatás-nélkül *le-kaszáló* emberhez; a mint, a minden napi sokféle próbák világossan bizonyították.

Minden nap halnak az emberek, iffiak, és vének, erőssék, és gyengék, jók, és rosszok, és mind jobb, s' mind bal-felől mellőled el-húllanak: halod, és látod, némelyek tűz miat, mások víz miat: amaz vendégsében, emez tanátsban: amaz fegyver miat, emez pestis miat: amaz menykő-ütés miat, emez tolvajok miat életét véletlenül végezte. (B) Ez az óra-is melyben ezt olvasod, az halállal vagyon meg-öfűtve, és mikor ez el-foly, melly fókakat ragad-cl az örökkén-valósággra, kik haszontalan gondolatokban foglalatokodtanak. (C) Ezek minnyájan mint a fűst el-enyésznek, és mint a vízi-buburék (D) el-tűnnek. Altal mégyen az ember e' Világon, (E) mint a szarvas a mezőn, mint az hajó, (F) a vizen, mint a nyíl, (G) vagy mint a madár a levegő égen, kinek a nyomát egy kevés üdö múlván nem láthatod. Ma ember vagy, s' hólnap, nem láttatol, és mind-az-által erre az üdöre, melly illy hamar el-repül, és soha vízfűz nem tér, nincs semmi tekéntet. A' gyermekség a játék közzött; az iffiúság a csintalanság, és bújaság közzött, és életednek nagyob része, több egyéb haszontalan, és hívságos dolgok közzött folyton-foly. Számláld-meg ez mái napnak huszon-

négy óráját; azok közül az álom, melyre semmi szükség nem kényszerít, hányat foglal magának? a' játék, tobzódás, csacsogás, ide-s' tova futosás, hivalkodás, és fok-féle hijábá valóságok, hányat eméltzenek meg? és ha szintén egy valami jót cselekezzel-is, micsoda az, ha négy órához-képest? melyeknek minden punctumában olyat, és annyit vár az Isten tőled, hogy az örökké-valóságban, boldogsággal meg-fizethessen. De imé illy drága dolognak kárát semminek tartjuk, és egy napnak el-veztésével semmit nem gondolunk, noha jó barátunknak, csak leg-kissebb kárát-is igen sajnáljuk.

Te azért, ne légy magadnak, kérlek, kár-tévőd, hanem mikor az Isten a kellemetes üdőt, és az üd vőrségnek napját meg-mutatya, (H) a' mit a' kezéd cselekedhetik, szorgalmatoisan cselekedgye; és a' jószágos cselekedetek aratásában, serényen, és fáradságtalanul forgóddyal; és a' míg világságod vagy, járj a' világságon: [I] mert el-jön a' időtesség, és téged úgy el-fog, hogy tovább nem kereskedhetel: Egy óra minden javadat, és reménségedet el-metzi, és csak elmédben se tűnyék, hogy most-is igen meleszke volna: talám ez az utolsó órád, sőt a' következendőt, semmi-képpen nem tudhatod. Mind-az-által ha természetednek jó, és erős volta, hofizú élettel biztatna-is, el-hidgyed, hogy Matusálem esztendeit el-nem éled; mert ember életének ideje, a' mint Szent Dávid mondgya, hetven esztendő, vagy nyolczvan, és a' mi azok felett, csak munka, és fájdalom, noha ezek sem adattak az hivalkodásra. Vallyon vénséged időprőjét inkább akarodé Istennek áldozni, mint sem iffiúságnak virágját?

Ha egy, soha mászszor nem léendő fokadalomban mennél, a' kiből nyolczvan esztendőre való szükségedet (ha addig rendeled életedet) meg-szerezhetéd, el-veztenéd azt a' napot? El-hidgyed, hogy a' nyolczvan esztendő az örökké-valósághoz-képest, csak olyan, mint egy óra, mellyben meg-nyerhetéd a' mi az boldogságnak el-vételére szükséges. Miért hivalkodol tehát? miért vezted az üdőt hójában? De akar minémű erővel bírj, akár mint vigyázz magadra, ezer-féle az halál, és ebben az órában-is meg-halhatz; mert így-is igaz a' Christus mondása. (K) a' melly órában nem téved. Azért minden napot, a' te utolsó napodnak gondoly lenni, és estve reggelt, s' reggel estvét, ne igérj magadnak. (L) Mihelt születél, a' sejize a' sa gyűkerére tétetett: mert az első óra melly életet adott, ugyan az el-fogyatott; és az után valamennyi óra el-folyt, rajtad annyi csapást tölt. Bizonyosan hidgyed, valamikor akkor el-dűl: adgya a' jó Isten, ne úgy, mint a' gyűmölcsstelen izá az fa. Es mikor, mindenk el-múlnak mint az hamis álom, semmi egyéb lenni nem marad, (M) hanem csak a' jó cselekedetnek jutalma, és a' gonoszoknak büntetése.

FOHASZKODASOK.

I Mé a' rövid esztendők el-múlnak, és azon az öfvenyen járok, a' mellyen viszsza nem térhetek. Isa. 26. v. 23.

Mint a' széna hamar el-száradok, és mint a' fű-béli paréj, hamar el-hűllok. Psal. 36. v. 2.

Az én napjaimnak kevésége, nem hamar végeződik-e? csak a' koporsóm legyen hátra. Job. 17. v. 1.

En kisdéd meddig szeretem a' gyermekéget, és bolond, azokat a' mik ártalmassok. Prov. 1. v. 22.

Órája legyen már, hogy az álomból fel-keljek, (Rom. 13. v. 37.) készen leszek: hogy mikor el-jön az Ur, vigyázva találjon. Luc. 12. v. 6.

K Ö N Y Ö R G E S.

E Nged-meg, kérünk mindenható Ur Isten, hogy mindenkor okosan elmélkedhesünk, és a' mellyek néked tetszenek, mind nyelvünkkel, s' mind cselekedetünkkel bé-teljesithessük. A' mi Urunk JE-SUS Christus által. Amen.

V. ELMELKEDES.

AZ HALALRUL.

Leted esztendejének több, vagy kevesebb el-folyá-
sa után el kell menned, másua kell költözned. Annak-
okaért, vagy akarod, vagy nem, meg kell halnod. Ha
minden gyönyörűséggel, minden méltóságos tisztel,
minden gazdagfaggal, és a' szerencsének minden javával
bűvölködel-is, ugyan csak meg kell halnod. Es a' mint mindeneket
el kell hagynod, úgy mindenektől el hagyatol. Így vagyon az Isten
Decretumában el végezve, *Heb. 9. v. 27.* Minden embernek egyszer kell
meg halni. Ebből a' Decretomból senki ki nem rekefztetik. Vallyon
mit jóvendől sz magad halálod-ról? Minéműnek véled hogy léfzen?
Szálly magadban, s' könnyen meg itilheted; mert valaminémű az éle-
ted, halálod-is olyan léfzen. A' jó életet, jó halál, és a' roszat, rosz ha-
lál kö veti. Hogy ezt jól meg érthessed, fordicád azokra szemeidet, kik te
előtted meg holtanak, és elsőben-is tekéncs olyan halállal tufakodó
emberre, ki mindenkor kedve szerént élt, és az ő napjait gyönyörűség-
ben töltötte. (A) Meg látod, hogy most testében minden erejétől meg
fosztatott, a' Fejdelmek meg bágygyasztottak, és minden szenvedési an-
nál kefervefőbbek, mennél több gyönyörűségben élt. Mikor a' más vi-
lágna határához közelget, változik elmejében; mert ott új tartomá-
nyokat test nélkül való lelkeket, és az itilő Birót, s' az ő rettenetes iti-
letit meg fogja látni, nem tudván mi következik magára. (B) Aző-
ban sok gonofsági, és egész életében tött bűneinek undoksági, lelki-
isméretit furdallyák, és gyötrik. (C) Végre halálához közelgetvén szí-
nében változton változván, a' szíve dobog, lélekzeti meg-föjlődik, és
az hideg veriték, minden tagjait ki-veri. (D) Es az őrdög vétekkal
meg-förtöztetett lelkének ki mulását örömmel várja, és magának ki-
válnya; mert el vette javait ez világon. (E) Nem-is várhat vigasztalá-
st, hanem csak a' jószágos cselekedettől, de a' ki életében azt nem gy-
akorlotta, halálakor sem várhat onnét vigasztalást. Ha szívedet bűne-
idről való bánat meg környekezzi, jusszon eszedbe Antiochufnak példá-
ja, ki az Istennek könyörög vala, kitől irgalmaságot nyerendő né vala.
2. Mach. 9. v. 13. (F) Méltó büntetése ez, az Istenteleneknek: mert mi-
kor jót cselekedhettek vala, nem akarták, s' mikor ők akarták volna
el-futott az alkalmatosság előttök, hogy meg-ne cselekedhesék. Meg-
hal tehát a' nyomorúlt Ember, és a' gonofságot nem úgy hadgya-el,
mint a' gonofság ötet, és így meg-nyeri a' bűnnek földgyát az őrdög ha-

lált. (G) Ekképpen végeződnek-el a játékok, tánczok, és minden hivságok: meg-ízünnek a citerak, sipok, hegedűk, és egyéb mulikák, és az érzékenységeknek minden gyönyörűségét elenyéztnek. (H) Aranyadat, ezüstödött, czifra ruhádat, drága kincseidet, a kiktől lehet, elragadozzák, (I) Jo, ha meg-hült testednek bé-takárására egy lepled maradt. (K) Atyád-fiaj, és maradékid, testedet a földnek adván, és a térgeknek hagyván, haza térnek, és noha külső-képpen szomorúságokat mutatták, de szívekben örvendeznek. (L) Ha talám valaki temetéseidet latná, és gazdagságodról, okosságodról, méltóságos tiszteidről, mellyeket életedben viseltél, rolad meg-emlekeznek, mit használna az tenéked? Hirdesséd, dicsirjed Salomon Királynak bölcseségét, gazdagságát, és negyven esztendeig a Királyi birodalomban uralkodo nagy szerencsét. Mind el-múltak: voltak, nincsenek; el enyésztek. *Hivság bizonyára, s' hivságoknak hivsága, és mindenek hivsága: az Isten szereteti, és szolgálattya kívül.*

Ezeknek Elmélkedése-után, fordicsd szemeidet, más halállal tulajdoko Emberre, (M) ki mindenkor Istennek kegyelmében kívánt élni, meg-látod, hogy ezis test-szerint, az emberi gyarhoság törvénye-alá vetetvén, nyavalyákat, és fájdalmakat szenved: de lelke azon vigad, mellyek néki mondattanak, hogy az Ur házában mégyen, és testéből olly könnyen hi öltözik, mint köntöséből. *S. Chryzost.* Reménységét csak az Urban veti, kibén hitt, kit szeretet, kinek töllyes szívéből igyekezet szolgálni: meg-fzabadulván a gazdagságnak kívánságától, mellyek embernek halálát meg-nehezitik, ez világtól örömet kivan megválni, mind azért, hogy az Isten Igazságának, az eredendő bűnért, és a maga tulajdon vétkeiért, mentől hamarab eleget tegyen: mind azért, hogy a bűn-tételről meg-menekedgyek, meg emlekezvén Sz. Bernárd mondásáról: *Mennél tovább élünk, annál többet vétkezünk:* mind pedig azért, hogy az Ur Jéssal, mi édes Meg-váltonkal az Attyát, és a Szent Lélek Istent, a mennyei dicsőségben örökkén örökké színről színre lássa, szeresse, és dicsirje. Imé Istennek közönséges rendelése szerént, a roszaknak rosz az halálok, és a jóknak jó az halálok. Te azért, most magad halál árúl tegy illy rendeltet, (N) a mit halálodkor kívánnál hogy cselekedtél volna, most az cselekedgyed, és Istennek utolsó itéleti felől jól vélekedhetel. De mondanád: *a roszaknak-is történt jó halálok,* és nekem-is történhetik, mint a keresztfán függő Latornak, ki noha tolvaj volt, mégis paradicsomba vitetött. Ugyan-is a gonosz-tévők czel a példával támogatták rosz ügyöket: jaj annak, a ki üdvösségét a jó Latorral biztattya, mert noha olyanoknak-is történt jó halálok, de ezerek-közzül talám egynek. Halod ezeket, de magadrol okol-

san az

san azt nem gondolhatod, ha a rosz halált jó életednek gyakorlásával meg-nem előzöd.

FOHASZKODASOK.

Minden nap vétkezem, és nem minden nap siratom vétkeimet, azért az halál felelme meg háborítot engem. *Eccl. in offi. def. Környél vöttek engem az én ellenségim, és minden felől szorongatnak engem. Luc. 19. v. 42.*

Segelly-meg Uram engem: ne ürüllyenek rajtam az én ellenségim. Psal. 72. v. 11.

Midőn el-fogyatkozik az én testem, (Psal. 72. v. 26.) és az én erőm, ne hagy el engem Uram. Psal. 70. v. 18.

Midőn az halál árnyéka közepet járok: (Psal. 22. v. 4.) megszűs ne távozzál Uram tőlem: én Istenem akkor tekéncs segítségemre. Psal. 70. v. 12.

Midőn meg-haborodik az én lelkem, meg-emlekezzél Uram a te irgalmasságodrol. Habac. 3. 2.

K Ö N Y Ö R G E S.

Uram JESUS Christus, élő Istennek Szent Fia, szenvedéseidet, keresztedet, és halálodat, tedd a te iteled, és az én lelkem közé, most, és az én halálom oráján, és méltoztasál nekem malasztot, és irgalmasságot adnj. Ki élsz, és urakkodol az Atya, és Szent Lélek Istennel egyetemben most, és mind örökkön örökké,

Amen.

VI. ELMELKEDES. AZ UTOLSO KÖZÖNSEGES ITILETRUL.

Hidgyed, ne hidgyed, el-jön az a' nap, melly mindeneket ki-nyilatkoztat. El-jön mondám, az a' nap, a' haragnak napja, (A) melly ez világot meg-gyulasztja: mert a' tűz meg-elbzi a' Birónak el-jövetelét, hogy a' világ minden romlástul meg-tisztuljon, és meg-újuljon, és a' jók is meg-tisztuljanak, s' a' gonoszok gyötrődgyenek. (B) A' trombitának ifzonyu harogása, mindenekeknek fülöket, és sziveket félelemmel által-járja, és ez a' szózat: *kellyetek-fel hallotak, és főjetei az itiletre, az ő koporfojokból fell-serkent: Meg-indulnak akkor a' földnek minden fundamentumi, és az halottakat, és az el-temettetteket ki-adgyák.* (C) Es egy szem-pillantásban fell-támadnak az Istentelenek, kik győnőrségbe éltenek; azok-is, kik bűjtölésekkel, fanyargatásokkal, és könyhullatásokkal testeket életekben fonnyasztották, de külömböző sorfál: mert *minnyíjan fell-támadnak ugyan, de nem minnyíjan változtatnak-el.* 1. Cor. 15. v. 51. Fel-támadnak az Istentelenek testekben, mellyet annyi győnőrségekkel tápláltak, annyi vétkekkel meg-morskoltak, de ifzonyú ábrátban, és rettenetes tűzzel lángozó kinokban, mellyeket fogok csikorgatásával, és kegyetlen orditással ki-jelentnek. Fel-támadnak az Igazak-is nagy dicsőségben, kiknek testek négy-féle ajándékkal fognak tündöklenni: *Szenvedhetetlenséggel*, hogy a' nyavalyától, keserűségtől, haláltól, és annak minden fájdalmitól meg-fzabadultattnak jelencse. *Vékonyrággal*, hogy mindeneket akadály nélkül által hathassanak. *Gyorsrággal*, hogy egy szempillantásban mindenűt jelen-lehessenek. *Fényesrággal*, hogy mind magokat, s' mind másokat a' napnál inkább meg-világosithassanak. (D) Azomban el-érkezik a' rettenetes Felsőnek Királya, nagy erővel, és hatalommal, nagy dicsőséggel, és méltósággal, és vele egyűt, mind az egész meg-dicsóult Angyalj seregek, kiknek fokasága, mind a' teremtet-állatoknak, mind a' tenger fővenyének, és egyéb csuszó-mázó seregnek számát sellyül halladgya. Es maga le-ül az ő Felsőségnek székibe, és elejben gyűlnek minden Nemzet-ségek. Oh melly nagy rettegés lesz akkor, a' Birónak el-jötekor, ifzonyú szám vételekor! (E) Akkor meg-világositatnak a' sötétségnek titkai, és ki-nyilatkoztatnak minden sziveknek tanácsai; és nem leszén olly titok, melly ki ne tudodgyék: mert *mindeneket a' mik történnek első hoz Isten az itiletre.* A' jóknak, és gonoszoknak mint lesz akkor állapottyok.

Az jók mellet szoll az örök Angyal, (F) és az igazságban tölt jó cselekedeteknek jutalmát a Biro előtt állattya. (G) Ellenben az örök, az Istenteleneknek (H) karhozattya várja: Akkor, a mint Kempis Tamas jól mondgya: *meg látzik a ki a Christus-ért bolond, és meg-vet-tetet akart lenni*: Akkor tetzeni-fog minden háborúságnak békesé- ges szívenvedése: Akkor örvendez az ájtatos ember, és kesereg minden leslet-élető: Akkor fokkal inkább vigad a meg-sányarodott test, hogy sem ha mindenkor hizlaltatot volna: Akkor fellyeb magasztaltatik a eggyügi engedelmeiség, hogy sem e világnak ravasága: Akkor többet nyom a gazdagságnak meg-útálása, hogy se a földieknek min- den kincsek: Akkor többet érnek a szent cselekedetek, hogy sem a fok szép beszédek: Akkor inkább tetzik a ikemény élet, és sanyaru penitencia, hogy sem minden földi gyöndörőség: (I) Akkor talaltatik olly, a ki az Isten-Fiai közé akar számlaltatni; de ki a bakok között élt, a bakok közé ragadtatik. (K) Akkor talaltatik a ki az jó-cselekedetek gyakorlására kívánczik, de igen késő; mert az a nap, nem a mun- kának napja, hanem a jutalomnak: és ez a toha meg-nem változando sententia akkor be-teljesedik: a ki testében mit cselekedet, annak jutalmát el-vegye, akár jót, s' akár gonofzát: (L) az örök boldogságot, vagy az örök kárhozatot. (M) Akkor az Itülő-Biro a jobb kéz felől va- loknak, azt mondgya: *Jöjtek-el Atyámnak áldottaj, birjátok a világ kez- detől fogva, néktek készitet országott*: A' Bal-felől-valoknak pedig: *Mennyetek-el tölem átkozottak, az örök tűzre, melly az örököknek készite- tet, és az ő Angyalinak*. Es ezek az örök kinban el mennek: (N) és az igazak az örök életbe. (O) Es így vége lesz en világnak: vége lé- szen minden ember munkájának, és minden testnek így lesz en ki-mu- lása. Te, ha az igazakkal akar sz fel-támadni, inkább mint az Istentele- nekkal, most kövessd a bölcs tanácsát: Prov. 1. v. 15. *Tartostasd-meg labadat a bölcsöknek ösvényétől, és kövessd az igazságot, és az Istenes életed*.

FOHASZKODASOK.

Mit cselekedgyem, mikor fell-kel az itilre az Isten? és ha meg-kérd mit felellyek neki? Job 31. v. 14.
Uram, mikor el-jősz meg-ítelni, hol reicsen-el magamat a te or- czád színe-előtt, mert igen vétkeztem az én életemben. Off. Defunct. R. III. Noct.
Felek az én bűneimért, és elötted el-pirúlok: Uram, mikor el-jősz az itilre, ne kárhoztas engem. Ibid.

Ne

Ne emlekezzél-meg az én bűneimről, mikor ez világot táz által meg-ítelled. Ibid R. II.

Szabadics-meg engem azon a rettenetes napon az örök haláltól, mikor meg-indálnak az egek, és a föld. Ibid R. III.

K Ö N Y Ö R G E S.

URam JESUS Christus, ki menyből Szent Atyád ke- beléből a' földre alá szállottál, és te drágalatos szent véredet a' mi bűneinknek bocsánattyáért hi-ontottad: té- ged alazatosán kérünk, hogy itilet-napián, a' te job ke- zed felől, méltoztassunk meg hallani: Jöjtek-el Atyám- nak áldottaj. Ki élsz, és uralkodol az Atya, és Szent Lélek Istennel egyetemben, most, és mind örökkén örökké, Amen.

VII. EL.

VII. ELMELKEDES.

A' JÜVENDS BOLD OG ELETRŰL.

EL megyünk tehát, valaki ezt olvasod, mind te, s' mind én, vagy a választottakkal, (A) az örök-életre, a hól minden jó találtatik: El-megyünk vagy az átkozottakkal az örök kinra, a hól minden-séle gonosz el-készített. Tetsék most néked távolról nézned, Hová? Kikkel? Miképpen? s' medig fognak ott élni? A' választottaknak lakó-helyek a Mennyei Jerusalemben, melynek épületit Sz. János *Apoc. 21.* hasonlónak látta a Jaspis kőhöz, mindé drága kővekhez, a tündöklő kristályhoz, és a tiszta finum aranyhoz. Ez a hely, az Isten dicsőségének helye: Ebben az Istennel örökké élnek, az ő Szent Annyá, Menyországának Királynéja, a meg-boldogult Angyali karokban uralkodó lelkek, a meg-dicsőült Szenteknek Seregi, minden Nemzetiség, és nyelv, és nép-közül, ki-ki érdeme szerint el-rendelve. Ott élni, annyi mint mindé jóban részesülni, és meg boldogulni: *Az Illetést,* a Christus őt mély sebei-nek apolgatása, melyre mindeneket maga hív: *Tapogassátok-meg, és lássátok,* és a Szentek tisztaságos ölelgetéfi örvendezteté. Ott az ember az Istent értelmével állatnyáiban színűl színre meg-látta: Ott az Istent természetben a három Személyt: ott a két természetben az egy Személyt, igaz Istent, és igaz Embert, a Christus JESUST, és ő benne, mint némi-némű tükörbő, a mi hitünknek el-rejtett titkait, és mind azokat, melyek a boldogságnak mivoltát illetik, által érti. *Akarattával,* az Istenhez, ki minden jó, őtet szeretvén, néki örvendezvén, véle élven, hozzá kapcsolódik: ott embernek minden érzékensége az ő határába meg-nyúgzik. *A' Látást,* a Christus emberségének, a boldogságos Isten Annyának, a meg dicsőült Szentek, és egyéb alkotmányok íze-ségének, és fényességének nézése meg-boldogítja. *A' Szaglást,* ugyan azon meg-dicsőült testeknek, és egeknek drága illatya be-tölti. *Az Izlést,* az halhatatlanságnak, és minden édes izet fellyül haladó itálnak jósága meg-rézegeti. *Az Hallást,* a meg boldogult Mennyei Szentek seregének gyönyörűségecs musikája el-ragadgya. Ezekkel be-telvén, ki mondhatatlan örömmel örvendeznek, és énekelvén dicsírik az Istent, ki egy szem-pillantási fáradságért, olyan jóval fizet, melyet a szem nem látot, a fül nem hallot, és az ember, szívében sem gondolta.

Az el-kárhoztaknak helyét, rövideden le-jrja, annak lakossá, a Dús-gazdag, mikor Luc. 6. *kinok helyének,* mondgya: többet ne kér-dezz, mert csak ugyan azont feleli: *ez a hely kinoknak helye.* Oh mely

talanok az el kárhozott Angyalok, és Emberek, kik az Isten, és a Menybelieket káromolják, magokat, és bűnös társaikat, mint a dühös ebek fene-képpen mardosák. Bizonyára ott élni, annyi mint a fok kinoknak rettenetessége, és külömbsege miatt mindenkori meghalni. Két-féle büntetést mondanak lenni a Theologusok: *panam sensus*, & *panam damni*. Az első, az *Erzékenységeknek büntetése*, mely nem egyéb, hanem hogy pokolban Embernek mind külső, s' mind belső érzékensége, minden tagjai, és a tagoknak minden részei, ki-mondhatatlan nagy kinokat fzen vednek. Szedd őszve a betegeknek minden fájdalmát, a tolvajoknak minden-féle kénzást, a Mátyroknak ízfzönyű gyötrelmet, és fzen vedéskit; mind ezek, nem hogy egy el-kárhozott ember kinnyaihoz hasonlítottathatnának, de azoknak csak árnyéka sem lehet. A' málik, *panam damni*: Ez minden kinoknál leg nagyobb kin, mely abban áll, hogy az ember, kit Isten a kerekség által maga örökkösének fogadott, hogy őtet halála után színűl színre lássa, és a Menyörzést birja. Ezt a júst, maga szabad akarattal, a bűn által el-vezti, úgy hogy annak vízfza nyereséről soha reménsége ne lehessen. Ennek a büntetésnek nagy vóltát, noha fzóval senki ki nem magyarázhattya, mind az által valami drága kincs el-veztésének fájdalmából akár ki-is könnyen tehet itéletet róla.

Az igazaknak öröme, és az el-kárhoztak kinnya mind addig tart, meddig az *örökkén-valóság*, mely mindenkori meg-marad, és soha el nem végeződik. Oh *soha!* oh *mindenkori!* (B) Számláld-meg ha lehet, és vedd summában az égi csillagokat, az hajnali harmatnak, és az esőnek csöppeit, a folyó-vizeknek habjait: a *Tavas* menyir virágizalat nevelt: a *Föld* menyir gyümölcsöt, és szőlő szemet hozott: A' *Nyár* menyir kalászt: a *Tél* menyir fergeget: az *Erdő* menyir vadat: a *Levegő*-ég a nap-fényében menyir apro porotskákat mutatott: A' vadak, és lábas-marhák menyir szört; és az emberek menyir haj-izalat neveltek: Add hozzá a tengernek fővenyét, a fűveknek csirait: menyir ezerezfzandóknak el-folyt punctomit. De ha mind ezeket számban vészéd-is, az *örökkén-valóságnak*, még csak kezdetire érkeztél, (C) és végét soha el nem éred: mert egy meg-mérhetetlen tenger vizét, egy kis gödrötske hamarab magában bé-fogja, mint embernek elméje a véghetetlen *örökkén-valóságnak* napját, óráját, és több egyéb idejét meg-foghassa. (D) Ez az *örökkén-valóság*, mind a boldog, s' mind a boldogtalan, egy szem-pillantásból fűg: mert a fa, ha délre dől, vagy étczakára, valamely helyre esik, ott marad: (E) mert add többé nem lézen; (F) sem jutalomnak, sem vezetésnek alkalmatossága, (G) sem halálnak, hanem ha az el-kárhoztaknak örök halálának. (H) A' pokolnak ajtaját, csak egy halálos véték-is bé-zárja. (I) Akkor a po-

niten-

nitentia tartásra ha csak egy órát kívánna-is, hafzontalan kívánság: (K) az ollyan kívánságot nevetni fogják az ördögök, a kik sugallásnak engedtek a bűnösök. (L) A' te örökkén-valóságod boldog fogé lenni, vagy boldogtalan, csak az Isten tudgya, mind az által gondolatból, befzédidből, és cselekedetiből könnyen ezfzeden veheted: mert ha az Isten keresed, a minden jóval bűvölködő örökkén-valóságot, s' ha magadat, a boldogtalan, és minden kinokkal bűvölködő örökkén valóságot jövendőlheted.

FOHASZKODASOK.

Melly szerelmeffek a te hajlekid Uram: (Psal. 83. v. 2.) az *ból ninc* se *jajgatás*, se *kiáltás*, és *semmi fájdalom* Uram. Apoc. 21. ver. 4.

Boldogok a' kik a' te házadban laknak Uram: örökkön örökké dicsérnek téged. Psal. 83. v. 5.

Virágozik mint a' lilium, és mint a' szépen illatozó balsamom illatozik előtted. Eccl. in laud. Apost. temp. Pasch.

Az igazak senlenek mint a' nap a' te színed előtt (Matth. 13. v. 43.) és örök igazság léfzen az ő fejeken. Isai. 61. v. 7.

Oh irgalmságnak Attya, tégy engem mint egyet a' te béresid között, a' te házadban. Luc. 15. v. 17.

Ne vészéd-el az én lelkemet az Istenelenekkel, mert nincs pokolban a' ki néked halát adgyon. Psal. 6. v. 6.

K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, ki a' téged szeretőknak láthatatlan jókat kézfztettél, öncsd szívünkbe a' te szeretetnek buzgóságát, hogy téged mindenekben, és mindenek felett szeretvén; a' te ígértidet, melyek minden kívánságot fellyúl haladnak, meg-nyerhesfűk. A' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

VIII. ELMELKEDES.

A' JOSZAGOS CSELEKEDETNEK MELTOSÁGARUL,
és a' bűnöknek utálatosságárául.

HA testi szemmel látható volna, a' jószágos cselekedet, minden emberekben csudálatos szeretetett gyűlölésztana. A' Romai Tullius Cicerónak, és a' pogány Philosophusnak, közönséges mondások ez: A' jószágos cselekedet szép, gyönyörűséges, drága, és minden szeretetre méltó: Ellenben a' bűn, rút, ocsmány, és utálatos, hogy a' mint Szent Anselmus mondgya: Ha innét a' bűnnek rütségét, és amonnet a' pokolnak rettenetességét szemcimmel látnám, inkább akarnék bűn-nélkül pokolban, hogy sem a' bűnnel Menyországban menni. Mind a' kettőt vesd mértékre, és fontold-meg. (A) A' jószágos cselekedet abban áll, hogy teremtetésnek végét, értelmekkel meg-lássad, akaratoddal javallyad, és cselekedetteddel végben vigyed: csak ez pedig a' mi téged jóvá, nagyvá, és boldoggá tethet. Ezt, az Isten, az Angyalok, a' Szentek, és a' gonoszok-is bölcsüllik. (B) Ez az embernek értelmét, okosfággal, és igazfággal, fel-ékesíti, hogy a' mit kell néki cselekedni, vagy el-távoztatni, meg-tudgya.

Az akaratot meg-segíti, (C) hogy felebaráttáival egygyezzen, senkit meg ne sércsen, mások bosszúját ne állja; mindeneknek használyn, és a' kinek mivel tartozik, meg-adgya. Erőfággal (D) fel-segy-verkezteti, hogy mikor a' munka, a' veszedelem, és a' szerencsétlenség környűl vészzen, szived el ne esék hanem minden terh alatt bátran álljon. Mértékletességgel, (E) a' gyönyörűségeknek módot szabjon, hogy a' mellyek feletté valók el-távoztassad, a' mellyek pedig szükségesséek, külömben bé ne vegyed, hanem ha az igaz okosfág javallya, az az, nem magáért a' gyönyörűségért, hanem csak a' testnek szükségéért. Az ilyen élet válassz-meg téged az oktalan állatok életétől: Emberi életet, és hallandót kezdész élni, (melly nemessebb a' testi életnél) és ezzel az Angyalokhoz hasonlítottat, sőt a' testben Angyali állattal fogsz tűndöklenni, mert az Isten parancsolattjának útján (F) akár melly nyomorúságokban-is bátran, és vigan fogsz járni; sőt olly méltóságra emeltetél, melynél nagyob nem adatik: mert az Istentől nem más szolgájának, barátjának, hanem Fiának, és a' Christus örökös társának nevezetel, és lélsz; úgy hogy, (G) jószágos cselekedetekkel meg-gazdagodván, e' világi élet után bé mehetsz a' te Uradnak örömé-

ben, (H) hogy ott örökkén országoly, és uralkodgyál, à melyre teremtetttel. Nincsen bizonyára olly drága kincs, à mely chez, az az, à jószágos cselekedethez hasonlittathasék. Többet nyom országoknál, kedvesb az aranyál, Topásiufnál, és minden egyéb meg-bócsúlhetetlen köveknél. (I)

A' *biemnek* undokságát, hogy valami módon meg-foghassad, gondollyad, à pokolbéli ördöghöz azt hasonlónak lenni, kinef utálatosabbat elméddel nem gondolhatfz; de ennek-is rütsága, csak à bünből eredett, és másokra-is annyi sok gonofság abból áradat. Példának-okáért: Ha egy csöp méreg, minden patakokat, folyó-vizeket; sőt à tengernek vizet-is, úgy meg-mérgelitené, hogy minden élő állatnak halált szerezene, nem nagy gonofznak mondanádé? Illyen méreg à bün, mely nem csak à tengert, hanem à levegő-eget, à tüzet, à földet, és minden egyéb teremtet állatokat meg-mérgelített. Ez hozott pestist, hadat, éhséget, és halált mind az Urakra, s' mind à kősségre, sőt az egész világot víz-özönnel el-temette. Első Atyáinkat Paradicsom gyönyörűségéből ez csapta-ki: az Angyalokat Menyországából ez vetette-le: à poklot el-ölthetetlen tüzzel ez gyűllasztotta-meg: magát az Istent meg-foghatatlan jósnagnak mélységes tengerét, úgy meg-keserítette, hogy *szívének fájdalomával belső-képpen illettetvén, meg-báná, hogy embert teremtetett volna à földön.*

Végre minémű károkat tégyen te benned, vedd eszedben: (K) Nagy méltóságokat, országokat, és koronákat mütogat, s' azomban lábaidat békóban veti, magadat à kívánságnak három nyilával, halálos-képpen meg-sebessit, és à poklok Királyának az ördögnek rabjává téfzen. (L) *Szemeidre* lelki vakságot hoz, és hamis vélekedésekkel bé-tölt, hogy másokat vakmerő-képpen meg-ítél: (M) az Istent törvényt meg-veffed, és mindenekben azt cselekedgyed, nem à mi szabad, hanem à mi teszlik. (N) *Testednek* mértékletlenségét öregbiti, úgy hogy, à mi kevéssé à természet meg-elégednék el-hadgyad, és hasádnak azzal kereszed kedvét, mellyek à levegő-égben röpösnek, à folyó-vizekben úszkálnak, és à vadon-erdőkön lappanganak. (O) *Jóra-való restséget* indét, hogy à jót akarjad, és ne akarjad, cselekedetidben változó és álhatatlan légy; magadnak könnyedséget, másoknak terhet válassz, és üdvösséged keresésében túnya légy, és rest. (P) Ez világi jókkal törben ejt, és tested kívánságival úgy bé-hálól, hogy az üdvösségnek úttján, vagy ne járhas, vagy rák lábbon mázskály. (D) és lassan lassan à szent, és tökéletes ételtől el-tántorit; sőt Istent malasztjától, mennyei áldásitól, reád való gondviselésétől, az Angyalok őrzésétől, és az Anyaszentegyház javaiban-való részesüléstől meg-foszt. Utóllýára téged Istent képére formáltatott embert, az ördöghöz hasonló-

vá téfzen

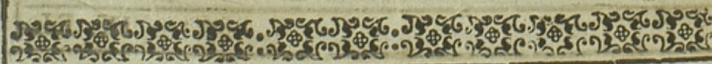
vá téfzen; Istennel, és à Mennyei meg-bóldogált lelkekkel meg-gyűlöltet. (R) Ezen örvendeznek à pokolbéliék, hogy hozzájuk járúltál. Látod már, az *Elet*, és az *Halál*, à jó, és gonofz: à jó cselekedetnek, (S) és gonofz cselekedetnek alkalmazatósága előttd vagyon. (T) Tied à válassztásra-való szabadság: Ha azért az Istent Fiával akarfz meg-koronáztatni, à jót válasszszad; s' ha az ördög rabjával akarfz törben csni, válasszszad à gonofszszat.

FOHASZKODASOK.

Boldogok a' kik meg-örzik az ítéletet, és igazságot cselekefsznek, minden időben. Psal. 105. v. 3.
Lésznek mint a' fa, melly a' vizek folyási mellet plántáltatott, melly meg-adgya az ő gyümölcsét az ő idejében. Psal. 1. v. 3.
Az Ur áldása az igazak fején: és mind a' miket cselekefszik, meg-szerencseltetnek. Prov. 10. v. 6.
Nem így az Istentelenek nem így: hanem mint a' por, mellyet el-hány a' szél a' föld szinéről. Psal. 1. v. 4.
Az ő dicsőségek ganéj, romlás, és szerencsétlenség az ő nyakokban. Mi helyen pedig tiszteltetnek, és fel-magasztaltatnak: elfogyván mint a' fűst el-fogynak. Psal. 33. v. 21.

K Ö N Y Ö R G E S.

HAtalmafságnak, és minden jónak Istene, kinek hatalmában vagyon minden jó: ölcsd szívünkbe a' te szent Nevednek szerelmét, és öregbitsed bennünk a' te szolgálodat: hogy a' mi jó bennünk vagyon, te általad gyarapodgyék, és az áitatolság gyakorlásával meg-öriztefsék. A' te Szent Fiada' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

IX. ELMELKEDES.

Az ISTENTELENEKNEK OCSMANY, ES HIVSAGOS;

az Igazaknak pedig tisztá, és valóságos gyönyörűségekről.

Esmérem, mondanád, a' jószágos cselekedetnek árrát, és a' bűnnek-is ísmérem undokságát: de ki-ki a' maga gyönyörűségétől vonatik. Légyen úgy: ha gyönyörűséggel vonatol; az Isten szolgálatyára-is gyönyörűséggel hivatol. Mert noha közönséges véték az, hogy az Isten szolgálatyának állapattyát szomorúnak; az világ fiainak pedig életüket gyönyörűségének tartják: de ha mind a' kettőt meg-fontolod, észvedben veheted, minden öröm, melly a' jobban fundáltatik; a' minémű a' jó, olyan az öröm-is: Ha egyik állandó vagy el múlandó, valóságos vagy tettetes: azonképpen a' másik-is. (A)

Meg-vallom, hogy vagyon örömdök a' bűnösöknek, mert biborban, és bársonyban öltöznék, minden nap frissen lakoznak, drága borral, és kenettel töltöznék, és el nem múlik töllők az üdönek virága; meg-koronázzák magokat rósákkal minek előtte meg-hervadnának, és mindenűt jeleit hadgyák vigaságoknak; Eléfant-csontbúl való ágyakon alusznak, és bújálkodnak. (B) Kincseket gyűjtenek ez földön magoknak, egyes italokban gyönyörködnek, másoknak parancsolnak, és rajtok uralkodnak; avagy az Uralkodókhoz ragaszkodnak. De mind ezek a' jók, és gyönyörűségek, (C) a' testnek, és testieknek ganéjából vé szik eredeteket, és vagy mind ocsmányok, vagy az oktan állatokkal közönségessek: kik egyéb jót nem tudnak, hanem csak enni, innya, alunni, ugrálni, és bújálkodni: avagy hívságosfok, és el-múlandók; azért csak el-is folynak, és embernek szívét soha meg nem elégítik. Végre rútak, ocsmányok, és nem emberhez illendők; azért mikor magokat földvényeknek, részegessékeknek, bújálkodóknak, és tiszt-kivánóknak hallják lenni, el-pirúlnak, és szégyenlik: el-anynyira, hogy még a' szent gyónasban-is inkább el-tagadgyák, és az örök kárhozatot választják, hogy sem magokat olyanoknak vallyák lenni. (D) Meg-ísmérik nyilván, a' testi gyönyörűségeknek undokságát, hívságát, és bolondságát, (E) és meg-tapasztallják, hogy az ilyen kívánság, mint a' szél a' vitorlát minden-felé forgattya; (F) és végre, az öröm firalomra, és az egy szem-pillantásig való gyönyörűség, örök-kén-való kinra fordul.

Az Igazaknak állapottyok sokkal jobb, (G) mert mindenkor az Urban örülvén örülnek, dicsérik az Istent, és neki szolgálnak. Ez világi jókban-is nem csak meg nem fogyatkoznak az Igazak; mert a ki az égi-madarakat táplálja, és a mezei virágokat ruházza, ő rólok sem léfzen feledéken, kinek áldásával jobb az igaznak a kevés, a bűnösök gazdagságánál: a lelkiekben sokkal inkább büvölködnek: mert az ő örömeik telyes léfzen. 1. Azért, hogy bűneikből meg-tisztultaknak reménlik magokat lenni: mert, vagy első ártatlanságokat meg-tartották, avagy ha el-estek, ismét a poenitencia által bűneikből fel-költeek: és így örülvén örülnek, mert a bátorságos elme, mint a szénesen lakodalom! Kérhetce meg a bűnös embert, mikor bűneiből fel-kél, nem nagyobb öröme bűnnel nem terhelgetni, mint a testnek, és világnak áldozni? 2. Örülnek, mert Istennek sok szép áldásával bé-telnek; úgy mint Ertelmek, természet felett-való sok szép gondolatokkal meg-világosítatnak, hogy az igaz boldogságot meg-ismérhesék; a mennyei, és földi jókról okos választást tudgyanak tenni, és a Szentek bölcsességével, és tudományával bé-telylegedyenek. Akarattyok, a szeretnek meg-böcsülhetlen aranyával, és minden-féle jószágos cselekedetek kincsével meg-gazdagodnak, és mint egymás között villogó drága kőveknek szépségével tündöklének.

A' Lélek, Istennek meg-szentelő malaszttyával meg-nemefittetik, örökös fiai közzé számláltatik, és magához az Istenhez éppen hozzá kapcsolódik, kinek jelen-léte minden méznél édesebb: ugyan-is, micsoda gyönyörködheteti úgy az embert, mint az, a ki mindeneket alkotó, mellyek gyönyörűséget szerezhetnek: így szól Sz. Agoston. 3. Örülnek, mert az ő nevek írva vagyon Mennyeiben, és a jövő jóknak reménységével tápláltatnak, és szívekben, (H) a jószágos cselekedetek által azt az örömet e' világon-is meg-köszölyák, és az Isten malaszttyának gyönyörűséges forrása, (I) úgy meg-vigasztallja, hogy Szent Xaveriussal, (K) fel-főval azt kiáltják: *Elég Uram? elég!* Es Szent An-tallal, Remete Szent Pállal, Makáriussal, és többekkel, (L) az éjet Isteni szolgálattal nappá téfzik. Azért mondgya Szent Agoston: *Az Igazak meg nem fosztatnak a gyönyörűségtől, hanem az ocsmányok tisztákká, az el-múlándók állandókká, és a meg-tiltottak szabadokká változnak.* Ha azt mondod, nehéz a jelen-való jókkal nem élni: Azt kell vala mondanod: Nem kell a dífnókkal a sárban heverned, a kányákkal a dögre szállanod, és a békákkal a poshat tóban úszkálnod. Ezek a jók nem a lelkekkel, hanem a testekkel, és a barmokkal közönségessek: a lélek pedig nemefőbb a testnél. Sok az Igaznak háborúsága, de mind azokból meg-szabadittya őket az Ur; és minden háborúságokban, örömmel felette büvölködnek, és mint a tengerben esett szikrát, a víz el-öltja;

úgy

úgy minden háborúságot, a jó cselekedetből származot öröm, el-tetmet. S. Chrysost.

FOHASZKODASOK.

AZ ő édeségek sereg: szélvész fuvása az ő pohárok. Psal. 10. vers. 7.

En pedig az Urban gyönyörködöm, és örvendezek az én Istenemben JESUSomban. Habac. 3. v. 18.

Melly édesek az én torkomban a' te beszédid: a' méz felett a' számnak. Psal. 118. v. 103.

Örvendeznek az ajakim, midőn éneklek néked, és a' lelkem mellyet meg-váltottál. Psal. 70. v. 23.

A' te bizonyosság-rételid, az én szívemnek vigasági: mert azokban elevenítettél-meg engem, (Psal. 118. v. 93.) és az üdvösségnek ruházttyába öltöztettél engem. Isai. 61. v. 10.

K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, ki a' te hivednek elméjeket egy akaratra hozod: adgyad a' te népednek, hogy valamit parancsolsz azt szeresék, és a' mit ígérsz azt kívánnák, hogy ez világi külömbözések között, ott nyugodgyék a' mi szívünk, az hól az igaz öröm találtatik.

A' te Szent Fiad a' mi Urunk JESUS
Christus által. Amen.

X. ELMELKEDES.

AZ ISTENTELENEK BELSŐ NYOMORUSAGARUL;
és az Igazaknak békefégeről, és Istennek egyéb vélek
között javairól.

AM-bár minden jóval, és minden gyönyörűséggel
bővülködgyél; de ha szivednek békefége, és lelkednek
nyugodalma helyén nincsen, nyomorult vagy: mert
embernek élete, a szívnek öröme, a mint a Bölcs Eccl.
30. v. 16. mondgya: *Nincsen gyönyörűség a szívnek öröme
felett.* (A) A' szívnek békefége, úti-társá a jóságos cselekedetnek
(B) E kettő között, a kinek edgyik vagyon, a másik-is vagyon; a ki-
nek edgyik nincs, a másik sincs. Te ezt az igazságot, rész-szerént Isten-
nek amaz kedves szolgájában, Szent Ferenczben: (C) rész-szerént va-
lamely Dus-gazdagban meg-tapasztalhatod. (D)

A' Gazdag, Salomonnal minden cselekedetét fel-magasztallya.
Eccl. 2. v. 4. Házakat építettem, úgy mond, magamnak, szőlőket plánt-
áltam, kerteket csináltattam, és gyümölcsös helyeket, és bé-ülttettem
azokat, minden-féle fákkal, és halas-tókat csináltattam, hogy meg-
öntözném a gyümölcsös-fák erdejét, szolgákat, és szolgálokat birtam,
és fok-féle cselédem volt, csordáim, és fok juh nyájaim, mind azok-
felett, kik előttem Jerusálemben voltok: gyűjtöttem magamnak ez-
üftöt, és aranyat, és a Királyoknak, s' Tartományoknak gazdagságit:
szerzettem magamnak énekes férfiakat, és asziszony-állatokat, és az
emberek fiainak gyönyörűségét, pohárokat, és korsókat a bor töltés
szolgálatyára: és mindeneket, a miket kívántak a szemeim, meg nem
tagadtam nékik, se meg nem tiltottam a szívemnek, hogy ne élne
minden gyönyörűséggel; és gyönyörködttettem magamat azokban,
és ezt állítottam az én részemnek, és nyugodalmomnak lenni. De ha
szintén ez világot maga birta volna-is, halljad, és lássad micsoda? csak
bírásg, és lélek gyötrelme. Nincsen, nincsen az Istenteleneknek békefége,
nincsen az ő csontyaiknak békefége, hanem háborúság, és gyötrelm
minden gonosz-tévő ember lelkének, úgy hogy csak egy fa levelének
mozdulására-is refzket, és a maga árnyékától meg-ijed, és senkitől
nem kergettetvén szalad: (E) mert szünetlenül csapdossa a lelkét a
kis-bíró, és annál keményebben, mennél titkosfábban, és lelki-ísmé-
retit mardossa mint a kigyó; mindenűt, és minden vendégségben, és

az érzékességnek gyönyörűsége, edgyik a másiknak kinnya: szívében ég minden zuzavarnak eredeti, a kívánság: a sok házfantalán szorgalmatoságok nyughatatlankodnak, a gyűlölség, irigység, tiszt-kivánság, harag, búság, pokol-béli háborúságot inditanak. Ezek az Isten szívaival rettentik: *Jaj az Istenetleneknek: jaj a gazdagoknak: jaj a kik hatalmasok a bor italban: jaj a kik most nevettek; átkozott minden, valaki azokat által hágja, mellyek a törvényben meg-vannak írva: átkozott a városban: átkozott a mezőben: átkozott léfzen bémenvén, átkozott ki-jövé.*

Végre Szent Ambrus mondása szerént: *Az Istenetlenek, életekben is szenvedik a pokol-béli kínokat: Mert, 1. az ördögnek rabja. 2. Minden Mennyei vigasztalástól meg-fosztatnak. 3. Érzékességekben, a lelki-isméret furdalásától sokat szenvednek. (F) Ellenben az Igaz, szívét reggel az Urhoz-való vigyázásra adgya; az arany után nem jár, se nem bizik a pénzben, és a kincsekben: a Világnak minden pompáját, és minden nyereségét kárnak állítja; nem kerelvén a magáját, hanem a mik a Christus Jásusé, és imé békeféségben vagyon az ő helye: mert midőn minden el-múlándó, és változandó dolgokat által-hág, és csak az Istenhez (kiben nincs változás, sem változálnak árnyékozása) erősen ragaszkodik, mint a bizakodó orofzlány, rettegés-nélkül léfzen, nem fél a gonosztól, ha az halál árnyéka közepette jár-is, ha táborok állanak-is ellene, és akár mi történnék rajta meg nem szomorodik; hanem mind a jó, s' mind a gonosz szerencse között, magát Isten rendelkezése hagyván, csendessé nyugszik. A' belső lelki békeféséghez járul a tisztelt, dicsőség, és több Isteni áldások: (G) mert imé, midőn Szent Antal, Szent Romuáldus, és egyéb Szent Remeték a pusztaiban lappangottak, nem csak Constantinus, Otto, Henricus, és több Méltóságos Császárok előtt ki-hirefedenek, hanem olly kedvekben-is estek, hogy fel-fszóval mérték mondani: *Oh, s' ha az én lelkem ezeknek az Isten szolgálainak testekben volna!* El-hitték, hihető, hogy az ő lelkeknek fohúl nem lett volna jobb állapattya, mint a Szerzetes embernek megfanyargattott testében. (H)*

Szent Franciska Romana, mikor a világi gyönyörűségeket meg-útálta, akkor vigasztalták a Mennyei Angyalok. (I) Mária Magdolnát-is akkor emelték a levegő-égben az Angyalok, mikor a fanyarú poenitenciában magát gyakorlatta, és a tökéletességnek keresésében fáradozott. (K) Szénás-béli Szent Katarinát, és hozzá hasonló Szűzeket, maga a Christus jelen-létével méltóztatott vigasztalni, és Katarina (szíve helyett, maga szívét adta néki. (L) Az Igazaknak emlékezetek holtok után-is dicsőségben marad, és az ő csontyokat-is meg-óltalmazza az Ur, és az ő koporsójok a Nemzetségek menedek helye, és a

Köféség-

Köféségnek minden nyavalyájában orvofsága: ő hozzájuk könyörgések rendeltetnek, fogadafok igazgattatnak, ajándékok szolgálattatnak, és ereklýéjek böcsülletben tartatnak. Végezetre az Ur, az ő szívaának Ura, s' meg-is tartya, mert azt mondgya: 1 Reg. 1. v. 30. *Valaki engem dicsőítend, meg-dicsőítem őtet*, és valaki meg-léfzen próbálva, (M) elvéfzi az életnek koronáját. A' kik pedig meg-útálnak engem, meg-nemtelennittetnek, és holtok után-is gyalázatban léfznek, és az ő emlékezetek el-véiz, és a nevek el-rothad.

FOHASZKODASOK.

K I állott ellene (az Istennek) és békefésége volt? (Pfal. 3. v. 10.)
Sok a' bñdsőknek ostroma: és a' bñdsők halála igen gonosz. Pfal. 33. v. 22.

Sok békeféség a' te törvényed szeretőinek: (Pfal. 118. v. 66.) drágalátos az Ur színe előtt az ő Szentinek halála. Pfal. 115. v. 15.

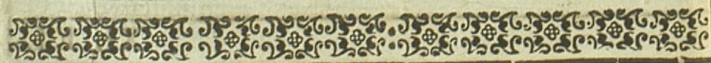
Uram magad képedre alkottál minket, és nyughatatlan a' mi szívünk, míg meg nem nyugszik te benned. S. August.

Mim vagyon nekem az égben? és te kívüled mit akartam ez földön? Pfal. 72. v. 25.

Te benned nyugszik az én lelkem, én szívemnek Istené. Pfal. 72. vers. 26.

K Ö N Y Ö R G E S.

MEncs-meg kérünk téged Uram, minden el-múlt, jelenvaló, és jövendő gonosztól, és adgy kegyelmessen a' mi napjainkban békeféséget, hogy a' te irgalmaságodnak segítségével, minden bűneinkből meg-fzabaduljunk, és minden háborúság-nélkül bátorságban éllyünk. A' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XI. ELMELKEDES.

A CHRISTUS SZÜLETESERŐL ES VELÉNK-VALO
nyájaskodásának példájáról, mellyekkel minket
tanit jól-élni.

Azt mondgyák a Szent Atyák: a' Christus JESUS
ez Világra jövetelének, két fel-töltött czéllya volt. Az *Elő*
az, hogy az emberi természetet az ördögnek rabságából
meg-szabadítaná, és az ő Szent Attyával meg-békéltet-
né: mellyet, ha szintén ezer Világ lett volna-is, csak egy
főházkodásával, avagy akár melly egyéb cselekedetivel-is, Isten Em-
ber véghetetlen érdemű lévén, véghez vihetet volna. (A) A' *Második* az,
hogy minket maga példájával tanitana, és Menyországra útát mutat-
na: de erre mind egész életének példa-adása kívántaték. Minck-oká-
ért ő nekünk Mesterünk lévén, két-képpen; nyelvvel, és példájával
akara tanítani: (B) *Nyelvvel*, mind egyébkor, s' mind életének há-
rom utolsó esztendejében, fő-képpen mikor az hegyen a nyolcz böl-
dőségot meg-magyarázta, és világossan előnkben adta. *Példájával*,
harmincz esztendeig arra tanított, hogy *a mint ő cselekedett, mi-is úgy*
cselekedgyünk. Johan. 13. Valaki azért, magadat meg nem akarod csal-
ni, és az Isten Fia meg-tesztelésének gyümölcsében, és dicsőségében
akar sz részesülni, tekéncs a tükörben, és lásd-meg életében miket cse-
lekedet, és szenvedet, (C) és azokban te-is kövesséd ötet. A' szived
pedig mindenkor tiázta, (D) és békelesség szerető légyen: mert a test
szerent élő, és fel-háborodott szívű ember, meg nem fogja azokat,
mellyek az Isten lelkjé.

Imé azért, (E) az Isten Fia, ki Lucifer előtt született, Isten dicső-
ségének fényessége, és állatyanak ábrázattya, Királyok Királlya, Ural-
kodók Ura, magát ki-üressítette, (F) szolgai formában öltözvén, em-
berré lőtt; (G) az Istállóban született, a jázolyban seketetett, mert nem
vala a Városban helye, hová fejét le-hajtaná. Ezek pedig mind étcza-
kának idején történtek, havas, és fergeteges hidegben. Illyen vala
Christusnak ez Világra jövele: és alig születetett vala, s' mindgyárt
Herodes halálra kerestette, mellyért neki Egyiptusban kellett szaladni,
és ott szám-ki-vetésben, hat, vagy hét esztendeig idegen Országban
szenvedni: az hól Szent Annának, és Josephnek engedelmes lévén,
olly titkos életet élt, hogy (ha azt a napot ki-vészed, mikor Jerusálem-
ben a Doktorok között taláztatott) csak Acs fiának tartatott. Melly
dolog bizonyára csudálkozásra méltó volt; mert azért született vala,

hogy az embereket tanítaná, üdvözitené, és Szent Attyának dicsőségét fel-magasztalná, melly tizt az emberekkel-való nyájaskodást lát-tatik vala kívánni, ő pedig lappangot. Miért? nem azért, hogy azt ta-núlná, à mire akarja vala az embereket tanítani, mert *örökkén-való böl-csefiség vala*: nem azért, hogy az emberekkkel-való nyájaskodást vesze-delmefnek tartaná, mert *merő szentség vala*: nem azért, hogy ked-vetlen, és komor kedvű lett volna, mert minden ő *gyönyörűsége az emberek fiaival*: hanem hogy minket (H) à kevélységnek, és gonofzságnak mélységéből alázatosságával ki-vonna; hogy (I) à jó-szágos cselekedetet, és annak alkalmatosságát mi velünk, minden vi-lági jóknál selyeb bősültetné: hogy à mit ő cselekedet, mi-is annak követésére szorgalmatossan vigyáznánk.

Ha életének három utolsó elzendejét az Evangélistáknál meg-tekented, meg-látod, hogy à szegénységet à gazdagságnál; az alázatos-ságot à pompás tisztelnél; és à testi fanyargatást, az érzékenységek gyö-nyörűségénél, inkább gyakorlotta. Engedgy itt szived áitatatóságának, mellyet az Isten malasztja benned gyúllaszt; kivált-képpen pedig, (L) csudállad Christus Urunknak mélységes bölcseségét, ki azt, à mit ez Világ szeret, és bősül, ő meg-utállja, és à mitől à Világ fél, és irtózik, ő azt választja. Mondhatza Szent Bernárdal: *E két ellenkező dologban, vagy Christus vétkezik, vagy à világ: de Christus nem vétkezik, mert örökkén-való bölcsesség, tehát à Világ vétkezik.* (M) Imádgad alázatos szíved ezt az Isteni Felséget, ki te éretted így ki-űffitette magát. (N) Adgy hálát néki ezért az ő jó-tetemenyért, és mivel, sóha elégséges hálát nem adhatc, ha az ő jószágos cselekedetét nem követed. Mikor azért, (O) szivedben valami jó indulatot érzesz, gyúllag-fel azoknak à jóknak gyakorlására. Ha à gazdagság, és à nagy tiszték reád foly-nak, többre ne bősülljed mint Christus bősülltette, és mennyivel kö-zellyeb jár sz (P) Szűz MARIÁVAL, és Josephel Christushoz, annyival, à te ő hozzá-való szeretetednek bizonyosága, tisztáb léfzen, és Istennek dicsőisége, inkább fel-magasztaltatik.

El-hízed, hogy à pogányok között találtattak olyak, kik à Királynak szeretetiért, szemeket ki-vájtattak vakká, vagy kezeket el-vágtattak csonkává tették magokat. Nem szégyenledé te, hogy Kirá-lyodat leg-kisseb dologban-is nem akarod követni, ki ő hozzá-való hívséggel dicsekedel. Nem kíványa tölled azt, hogy tagaidat meg-csonkítsad, hanem hogy ellene mondván (Q) az Isten telenségnek, és à világi kívánságoknak; józanon, és igazán ély ez világon, és tellyes sziveddel ahoz ragaszkodgyál, à ki *Eler, Igasság, és Ut.* Mit kélsz? (R) *Hid-el eleven hittel Christusnak mondását: A ki engem nem követ, nem méltó én hozzám.* Reményed erőssen, és bizzál, (S) hogy à Christus

által

áll úgy elhet sz, hogy Szent Pállal igazán mondhatod: *Elek pedig már én én, és pedig én bennem à Christus.* Galat. 2.v. 20. Végezetre, *Szeres-d (T) lángozó szíved* azt, à ki téged élé, és még mikor ellensége vol-tál, szeretet. Es annak à ki így *Híszén*, nincs semmi lehetetlen, à ki így *Remél*, és *Szeret*, annak nincs semmi nehézsége.

FOHASZKODASOK.

A' Rókáknak *lyukak* vagyon, és az égi madaraknak *félszkek*, az ember fiának pedig *nincs*, az *borváfejet hajcsa*. Matth. 8.v. 20. *Mester téged követlek, valahová mégy.* Matth. 8. v. 19. *Légyen az én szívem mint a' lágy viasz, és téged mint pecsétet, reá nyomlak.* Psal. 71. v. 15.

Te vagy az élő Istennek Fia, (Matth. 16.v. 16.) út, igazság, és élet. (Joan. 14.v. 6.) *a' ki téged követ, nem jár setettségben,* (Joan. 8.v. 12.) *Vonny engem, utánnad futok, a' te jószágos cselekedetid illattjára.* Cant. 1. v. 3.

Azt érezem magamban, a' mit a' Christus JESUSban-is, és úgy já-rok, a' mint ő járt. 1 Joan. 2. v. 6.

K Ö N Y Ö R G E S.

U Ram, ki a' te Szent Fiadat, a' mi Urunk JESUS Christust ez Világra, à mi üdvösségünkért küldötted, hogy magát meg-alázná, és minket te hozzád hina, add-meg né-künk, kérünk téged, hogy az ő nyomdokinak követésére méltók légyünk. Ki te veled, és à Sz. Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké, Amen.

XII. ELMELKEDES.

A SZENTEK PELDAJÁRUL, KIK CHRISTUST
követték, és minket-is az ő követésére hírnak.

Elmédben talám meg-ütközhetnél volna, ha a Christus követői közöttül néked kellett volna elsőnek lenned, noha az ő hozzád-való szereteti, és bocsúlleti azt tölled meg-érdemlette volna, és azt mondhattad volna: úgy vagyon a Christus ember volt, de az Angyaloknál fellyeb-való, Isten, és együtt Ember; én pedig bűnös, gyarló, és erőtlén ember vagyok, miképpen merjek magamnak annyit tulajdonítani, hogy a Christust követsem. De most micsoda men-cséged lehet, midőn szemciddel látod azokat, kik őtet előtted követ-ték: (A) mint Szent Benedek, Agoston, Dominicus, Bernárdus, Norbertus, Bruno, Ignatius. Katharina, Terefia, egy-szóval, oly nagy sereg, mellyet senki meg nem számálhat, minden Népekből, Nemzetségekből, és nyelvekből, Férfiak, és Asszonyok, kik az Istennel Menyor-szágba uralkodnak. Ezek nem Angyalok voltak, hanem emberek, gyarlók, és erőtlének, kik minnyájan irtóztak azoktól mellyeket a Világ szeret, és követ: Ellenben, a mellyeket a Christus szeretet, ők-is szerették, és szíveffen követték; mikor imádságokban, bűjtölés-ekben, pœnitencia-tartásokban, szegénységekben, tisztaságokban, engedelmeiségekben, és egyéb jószágos cselekedetek gyakorlásában, mindenkor néki hiven szolgáltak.

Ezek világoskodnak az Istén Anyaszétegyházába, mint a csillagok az égen, és néked-is világoskodnak, hogy az ő világosságoknál járj: és Menyből nagy szóval kiáltják: Legyetek a mi követőink, mint mi-is a Christusé. 1 Cor. 11. v. 1. Mit mivelsz? talám ezeket-is magadhoz-ké-pest, Oriáloknak, vagy más-féle embereknek álitod, hogy nem mered követni? De fordítsd kérlek azokra szemciddet, (B) kik veled egy ide-jűek, kikkel neveltettél, együtt nyájaskodtál, jáczodoztál, kik éjel, nappal meg nem szűnnek az Istent dicsérni, és mindenekben az Istennel tetczésé-szerént járnak. Monhatcza Szent Agostonnal magadnak: Nem cselekedtetéd te azt, a mit ezek, és ezek cselekednek? kik, a mint te-is, bűnben születtek, kísértetek alá vettek, gyengén neveltettek. Ne mondgyad: En más törvényt látok tagaimban, ellenkező az én elmém törvényével. Rom 7. v. 21. noha nálam vagyon az akarás, a jót pedig el-végezni fel nem találom. v. 18. Bizonyosan hidgyed, érzettek ezek, s

ezek,

ezek, de nem magok erejével, hanem mindeneket az Isten malasztjával cselekedtek. Bizzál te-is, mert a ki akaratot ad, véghez vitelt is ad: mert *biv az Isten, ki nem hágy téged a felett kísérteni, a mit el-szenvedhet, de a kísértettel elő-menetelt-ü szerez, hogy el-szenvedhesd.* 1 Cor. 10. v. 13. hanem a ki hini méltóztatott, ugyan az meg-igazit, és meg-szentel. Az érzékenséget az hit meg-zabolázza, és a gyarló természetet (C) a Menyből adatott Isten malasztja meg-győzi.

Sz. Jeronymusnak (D) a pusztaban, a vadon-erdőt ez tőtte paradicsommá, és a barlangot palotává, és a kőveket ez változtatta piro-sákká. (E) Az Alvernai hegyek, és kő-sziklák között Sz. Ferenc-nek negyven napi böjtölését ez tőtte izelése, és a keresztre fel-feszítette Ur JESUS febeiben ez gyönyörködöttette. Stillita Szent Simont az Egyiptiai öfzlopon (F) világ csudájára ez tartotta álya, az hól hideget, meleget, esőt, fergeteget, éjjel, nappal, sok esztendeig fzenvedet: soha ott le nem feketet, nem ülhetet, szünetle fel s' alá-váló hajlással (mel-lyek számat csak egy nap 2224. olvasván, és el-sáradván egy valaki fel-be hata) az Isten dicsérte, s' imádtá; sőt olyakat cselekedet, hogy né-melleyek kételkedtek, ember lett volna, vagy nem. Meg nem rő-vidült még az Urnak keze, sem jósága meg nem változott: csak a te túnyaságod az, hogy a testben test-szerént élz, elmédet, és szívedet a Mennyeiekre fel nem emeled, és oda nem merfz czélozni, az hová an-nyi foka nem magok erejével, hanem az Isten malasztjával előttem mentek.

Serkeny-fel alufzékon lélek, és rázd-le rólad meg-lankat termé-szetednek túnyaságát: (G) kely-fel a ki alufzol, és téged-is meg-vilá-gosit a Christus, és az ő malasztjával meg-erősit. Imé a te őrző An-gyalod, mind a Mennyei meg-bóldogult, mind ez Világon vitézkedő Isten Hívei nevével, azt kérdezi tőled, az Isten fiaival akarodé tartani az hívséget, vagy ellenségivel? Felely erre, s' vald-meg igazán, hogy a setétség fiaival, fellyeb böcsüllöd életed szabadságát, és meg-romlott természetednek kívánságát, az Isten szolgálattyanál, és lelked üdvös-ségénél: vagy a setétség cselekedetét vesd-el, kőved az igazságot, és az Istenes életet a világozság fiaival, és az el-választottakkal. Jaj a hor-tyogónak! mert szégyen-vallásnak fia léfzen: (H) hirtelen reá ro-han a veszedelem, háborúság, és szorongatás, és prédájul adatik azok-nak, a kik őtet üldözik. Akkor segítségül hja az Isten, és meg nem halgattatik: és mint hogy a Szentek úttján, és az igazaknak őfvenyén nem akart járni, hanem azokkal társalkodott, kik az Ur szavára szí-veket meg-könnyebbitették; azon a napon, a nagy napon, az harag-nak napján, azok közzé számláltatik, kik azt fogják hallani: Imé az én szögaim őrvendeznek; ti pedig szíveteknek fájdalomi miatt orditva

kiáltatok. mert *bittalak, s' nem feleltetek, szölkottam, és nem hallottá-tok, és gonosz cselekedetek szemeim előtt, és választottátok a mit nem akartam.* Isai. 65. v. 12.

FOHASZKODASOK.

GYűlöltem a gonosz-tévdök gyülekezeti, és az Istenelenekkel nem ülök. Pfal. 25. v. 5.

Inkáb választottam el-vetet lenni, az én Istenem házában, hogy sem a bűndösk hajlekában lenni. Pfal. 18. v. 11.

Részér vagyok Uram én, minden téged felök közdtt, és a te paran-csolatid meg-örzök közdtt. Pfal. 118. v. 63.

Mások keresék azokat, a mik magoké: jó nekem az Istenhez ragaszkodnom, és azokat keresnem, a mellyek a Christus JESUS-é. Pfal. 2. v. 21.

K Ö N Y Ö R G E S.

URam, látod a' mi gyarlóságunkat, hogy nálad-nélkül meg-fogyatkozunk: azért kérünk alázatossan, hogy a' te Szentid példájára újits-meg-bennünk a' te szere-tetedet, hogy őket nagy szorgalmatossággal kö-vetvén, meg-nyerhesük azokat, a mik üd-vőfsegünkre szükségessék. A' te Sz.
Fiad, a mi Urunk JESUS Chri-stus által. Amen.

XIII. ELMELKEDES.

AZ ANYASZENTEGYHAZ A MI ELETŰNKNEK
épségével fenyeskedik.

Emberk vagyunk, az az, társalkodó természetűek. Innét vagyunk, hogy ez Világon annyi a társaság, menyi az Ország, a Tartomány, a Város, a Gyülekezet, és a Község; melyekben, valamint a tagok segítik a testet: úgy azok-is, egyik a másik segítségével megtartanak. A' leg főbb társaság pedig mindenkor volt, és léfzen, mely elsőben a Világ teremtetésével lőtt, (A) és most közönséges, és Apostoli *Ecclesiának* hivattatik. Ebben élnek, kik az egy élő, és igaz Istent ismerik, és nyilván vallyák; és a Mennyei boldogságra, az Hit, Reménység, Szeretet, és az Isten parancsolatának megtartása által, egy fő Pásztor vezérlése alatt indultak: melynek első feje (B) a Christus JESUS, ki ezzel az három hatalommal a Prophéták, Papok, és Királyok birodalma alatt az *Ecclesia* vezérlésében fenyesken tündöklök, és ő tölle mindeneknek hatalom, malaszt, és erő adatik: kinek ez földön hely-tartója a Római Pápa, (C) ki a mogóságból, a Szent Lélek által vezéreltetik, és valamit tiszti-szerént úgy végez, és rendel, mint Pápa, az, mind meg-csalhatatlan igazság.

Ennek tagjai mind az egész Hívek: (D) egy felől a Pátriarchák, Ersekek, Püspökök, Papok, és mind azok, kik Egy-házi tisztre rendeltettek: (E) Más-felől a Császárok, és Királyok, Fejedelmek, és minnyájan a világiak, nagyok, kicsinyek, és minden egyéb állapotban élő emberek, kik Istennek véghetetlen irgalmaságából, az újjonnan születésnek földője, és a Szent Léleknek meg-újítása által Istennek örökösivé lőttek. Ezek az a Mag, melyet az Úr meg-áldott, választott nemzet, Királyi papság, Szent nemzetség, el-választott nép. Ismérd-meg eből, oh Keresztény ember! a te méltóságodat, mert a fététségből a csudálatos világosságra hivatál, hogy Istennek örökségében, és minden javaiban részese lennél. De halhatcza Szent Maximusnak intését: Ember, midőn látod méltóságodat, fontold-meg; menyivel tartózkodni kellenednek, azért magadat a vétkek szolgálatyánál fellyeb bőséüllyed, hogy valamiképpé annak a testnek, melynek tagja vagy, bőséüllé ne tegy. Tudod, hogy Christus szerette az *Ecclesiát*, és őnnön magát adta érte, hogy dicsőségsé tenné ő magának, nem lévén makulája, vagy szörmörgőzése, vagy egyéb effele: hanem hogy Szent, és maku-

la-nélkül legyen. Ephes. 5. v. 27. De az egész testnek szépsége, és éke-
sége minden tagoknak szépségéből származik. Vallyon valamely ékes
ábrázatu személyt, a fakadékos orr, félre tekeredett szája, és sebes, és
férgesekkel tellyes orcza meg-rútitaná: Te inkább meg-rútítod az Ec-
clésiást, ha méltóságodról el-felelkezvén, czégeres bűnökben élz. Mi-
vel azért, még a keresztségben ellene mondottál a Sátánnak, minden
pompáinak, és cselekedetinek; most nem csak nyelveddel, hanem
cselekedetiddal-is mondgy ellene: el-hidgyed keresztyén ember, fel-
fedeztetel mikor mást cselekezzel, és mást vallasz. S. August.

Ezen kívül vagyion még más kötelekséged-is, hogy tehetséged
szerént óltalmazad az Anyaszentegyház, mert annak te-is egyyik
tagja vagy. Igaz, hogy az Anyaszentegyház, Országának mondatik;
mert, örökké el nem pusztul, oszlopa, és erős támasza az igazságnak: kö-
szálon építettett, és a pokol kapui erőt nem vesznek rajza: mind-az-által,
a gonosz, és el-fordult nemzetség között, látható, és láthatatlan ellen-
ségi vannak. Ostromollyák azt, az ördögök, (F) és a tetétségnek Fej-
delmi nagy dühöséggel, és ádázással; (G) a Pogányok kegyetlenség-
gel, és fok kinokkal; (H) az Eretnekek, hitetlenséggel, és családság-
gal; (I) az Hittől-szakattak, átkozással, és botránkozással, olly elő-
menetellel pedig, (K) hogy nagyobb része el-szakadván az Anyaszent-
egyházról, az ördög birodalma alá hódult. Az Anyaszentegyház,
melly minden-felől így ostromoltatik, és noha maga-is az Ur JESUS,
(L) mind világ végéig velle vagyion, és az ő Angyal által-is (M) csu-
dálatos-képpen óltalmazza, mind-az által az harczon a te jelen-létedet-
is kívánnya; mert a közönséges győzedelemre, szükséges hogy min-
den vitéz személye-szerént harczollyon. Arany-szájú Szent János, az
harczolásnak módgyára meg-tanít: Mihelt, úgy-mond, magadban ér-
zed a kísértetet, állj ellene, és erőssen tarcsad ma adat; ha nyilván os-
tromol, az hamis tudományt igazgal, az életnek szabadságát jó erköl-
csödnek épségével, a boszszúságokat, a gyalázásokat, és az üldözése-
ket, áthatatos békével-való türessel meg-győzzed. Ha fegyverre kél
a dolog, harczolj az Urral együtt. Végre, több vitéz-tárfaidat oktató-
foddal, jó példa-adáfoddal, és áthatatos imádságiddal igyekezzél meg-se-
gíteni.

FOHASZKODASOK.

ENekellyünk az Urnak, ki egybe gyűjtött minket a' nemzetségek
közül, hogy bálát adgyunk a' te Szent Nevednek. Psal. 149.
vers. 1.

Az ő dicséreti, a' Szentek gyűlékezetiiben, (Psal. 149. v. 1.) mert

nem

nem minden Nemzetekkel cselekedett így, az ő ítéletit nekik
ki nem nyilatkoztatta. Psal. 105. v. 47.

Uram szerettem, és szeretem a' te Házadnak ékeségét. (Psal. 25.
v. 8.) mert a' te házadat szentség illeti. Psal. 91. v. 5.

Ald-meg Uram ezt a' te Népednek éppített házát.

Uram, hogy a' te Anyaszentegyházadat, őrizzed, óltalmazad, és
az ő ellenségit meg-alázzad. Kérünk téged halgas-meg. Lit
OO. SS.

K Ö N Y Ö R G E S.

ORök mindenható Ur Isten, kinek Lelke által, az egész
Anyaszentegyháznak teste meg-szenteltetik, és vezé-
reltetik: halgas-meg minket, kik minden rendekért
könyörgünk: hogy a' te malasztod által, néked
minnyájan hiven szolgályunk. A' te Szent
Fiad, a' mi Urunk JESUS Cbristus ál-
tal, ki te veled, és a' Szent Lélek
Isteñel él, és uralkodik mind
örökkön örökké.

Amen.

XIV. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JO-TETEMENYERİL, MELYEKET
a' végre adott, hogy néki szolgállyunk.

EA az mit eddig elmélkedtél, még téged az Isten szolgálattára fel nem indétott; halhatcza még egyet, melly által nem csak a Pogányok, hanem a sene-vadakis szolgálatra hozatnak, tudni-illik, a jó teteménnyel: mellyel, mint valami gyönyörűséges kötéllel, téged-is az Isten, maga szeretetire, és szolgálattára igyekezik vonni. Tudod, ez előtt nem fok esztendővel semmi vóltál, és nem láttattál, imé ezek között ki-választott a jó Isten, kiket te helyetted teremthetet vólna. (A) De azért adott ez világra, hogy javainak gazdagságával, mind ez életben, s' mind az örökkén-valóságban téged bé-töltene. Mivel pedig Adám első Atyánknak vétkéért, Menyorrzágnak kapuja bé-záraték, szükség vala az Isten Fiának Szent Lélektől meg-tesztelni, (B) és Szűz MARIÁRÓL születetni, emberré lenni, (C) a gyalázatos keresztre feszítettet; hogy a te halálodat maga halálával el-rontaná, és Menyorrzágnak bé-zárt kapuját néked ki-nyitná. Isméried, hogy bűnben fogantattál, és születettél, és ezért poklott érdemlettel; (D) de az Istennek véghetetlen jó-vóltából, a keresztség által meg-szenteltetél (E) hogy minden szükségedben, és nyomorúságodban segítség, és vigasztalásod csak egyedül ő lenne, az Oltári Szent Sacramentomban magát adta. (F) Ezen kívül, őrző Angyalt, tölled el-váthatatlan társot, és őltalmazót adott; és több áldásokkal-is, mellyeket az Hit e'őiben ad, meg-gazdagított. Ismét azokat, mellyeket a természet ajándékinak mondunk, nagyokat, és kicsényeket veled közlött. Nyisd-sel szemeidet, és egy tekintésszel nézd-el mind ez világot, és könnyen által érted, hogy minden teremtetett állatok a te hasznodra alkottattanak: (G) az után nézéd-el az egeket, s' meg-látod, hogy a nap, és hold, és egymás között különböző csillagok, és pláneták néked világoskodnak, és a földieknek fok képpen szolgálnak. A' csillagokról fordály a levegő-égre, (H) az honnét a ködök, fellegek, hó, eső, villámások, mendingések, és egyéb égi-háborúk származnak, s' vizsgál meg: Meny tovább, és járd-el a földnek kerektségét, (I) és a bort, búzát, olajt, és a földnek minden gyümölcsét kőstöld-meg az hegyeket, völgyeket erdőket, mezőket, és szebnél szeb kerteket által járván: szály alá a földnek gyomrában, ott az aranynak, ezüstnek, és

egyéb érczeknek gazdag bányáit vesd fontban: kerüld-meg a tengereket, folyó-vizeket, kútaknak forrásait, azoknak mélységét, szélességét, és a tengerekből ki s' bé-folyásait elméddel vizsgál-meg.

Az égi madarakat, a tengernek halait, a pusztáknak vadait, a földi barmokat, és embereket, (K) egy-fzóval valamit szemeid látnak, a füleid hallanak, a kezeid tapasztalnak, izléseid kóstol, és szaglásod illatoz, ezek mind a te szolgálatodra készítettetek: (L) Mikor éhez, ezek között némelyekkel téged az Isten táplál: mikor szomjúhozol, itat: mikor mezitelen vagy, befödöz: mikor fázol, meg-melegít: mikor hévséged vagy, meg-hívesít: mikor beteg vagy, meg-orvosol: mikor szűkölködöl, meg-gazdagít, &c. Ne mondgyad, hogy ezek mindenekkel közönségeitek; mert ez Istennek tulajdon jó-volta, hogy a mi kinek-kinek tulajdona, azt közönségesé tévzi, és viszont a mi közönséges, azt is kinek-kinek tulajdonává tévzi. Ha pedig némelyek a természetnek nem tétczenek; úgy-mint, a meny-űtő kővek, mendörgések, villámások, föld-indulások, had, háborúság, éhség, pestis, szegénység, kissebség, gyalázat, &c. Ezek is a gonosztól el-vonnak, és Menyországra út-at csinálnak.

Reá bocsátja Isten a Királyokra, és Országokra a veszedelmet, hogy a te szivedben jó, és üdvös gondolatokat indítson. Tekéncs-meg az Istennek ennyi, és illy nagy jó-téteményi, mit kívánnak te tőled? nem azt-e? hogy a jószágos cselekedeteknek úttyan, (M) keresd először az Isten Országát, és az ő igazságát, abban bizonyos lévén, hogy mind ezek hozzá adatnak néked, mint hajdon (N) az Izraél fiainak a pusztában. De az Istennek jó-téteményében, mind ezek felett, még más-is vagy a mit kell tisztelned, és bocsúllened, tudni-illik, az Istennek hozzád-való véghetetlen szereteti, mert minden jónak bőszi, és arra, nem magától vagy, hanem a szeretetnek nagy voltából származik.

Az Isten szeretetinek pedig, nagy voltát ki magyarázhattya-meg? Gondold-el Atyádnak, Anyádnak, Jegyesednek, jó-barátodnak szeretetét: add hozzá a Séráfinokét, és az egész Menyébli Angyalokét, kapcsold ezekhez az Isten Annyáét Szűz MARIA-ét, és Christusnak embersége szerént való buzgó szeretetinek gyakorlását: mind ezek csak egy szikrátskának tétczenek ahoz a szeretetkezh-képest, mellyel az Isten téged szeretet, mikor teremtet, meg-tartot, és táplált. Nevelkedik még tovább-is Istenek hozzád-való szereteti: mert ha szűkséges volna, minden jó-téteményit, mellyekkel ez óráig meg-áldott, meg-kettőzné, sőt meg-számlálhatatlanfzor meg-újítaná. Oh nyomorult ember! te egy vislátnak örüllz, és ha melletted vigyáz, és ugat, szeretet, és táplálad: és ha valaki nagy szomjúságodban, egy ital hideg vízzel ked-

veske-

veskedik, nem kedveffen vészede? nem igyekezelé néki meg-szolgálni? Többet vigyázott te rád az Isten, és minden veszedelmekben meg-oltalmazott: Nem szeretted őtet? nem szolgálsz néki? ki néked mindenekben szó-gál: nem tiszteléd? kinek minden cselekedeti, a te jó-téteményid: ki mindenét néked adta, magát adta, és vég-nélkül való szeretetből adta.

FOHASZKODASOK.

Aldgyad én lelkem az Urat, és semmi adományit e l ne felejszed. Psál. 102. v. 2.

Dicsérjék őtet az ég, és a föld, (Psál. 68. v. 35) és Istennek minden alkotmányi, áldgyák, dicsérjék, és fel-magasztalják örökké. Dan. 3. v. 57.

Aldott Izraélnek Ura Istene, ki egyedül cselekedet csudálatos dolgo-
kat, (Psál. 71. v. 18.) és az őtet szeretőknek mindenké jóra szolgálnak. Rom. 8. v. 28.

Torkomhoz ragadgyon a nyelvem, ha meg nem emlekezem rólad Ur-
ram, életemnek minden idejében. Psál. 21. v. 16.

Te szorgalmas vagy én felüllem, és semmi béával nem leszek. Psál.
39. v. 18.

K Ö N Y Ö R G E S.

URam, a' te ajándékidnak bővségével, és a' világi jóknak segétségével emely-fel, és az örökkén-valókkal újits-meg minket. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JE-

SUS Christus által, ki te veled, és a' Sz.

Lélek Istene él, és uralkodik mind

örökkön örökké. Amen.

XV. ELMELKEDES.

MELTO AZ ISTENT MAGAERT SZERETNI,
ES TISZTELNI.

AZ Isten szeretetinek, és szolgálattyanak kivált-
képpé való, leg hathatób titulussá, maga az Isten. Mond-
hatoza, ha most ez világon élne bölcs Salamon, erős Sám-
pón, ékes Abfólon, szelid Dávid, és az egész nép szerető-
je Moyses; vallyon nyájaskodásokat nem ked vellenéd?
nem örülnél az ő barátságoknak? nem bocsüllenéd? tisztelnéd? és
tehetséged szerént nem szolgálnál nekik? Ezeket pedig nem magad
hasznáért cselekednéd, sem nem azért, hogy valaha ímérték volna,
szeretetekben lettél volna, vagy jó-téteményekkel éltél volna, hanem
csak az ő jó hírekért, és nevekért, mellyel éltékben tündöklöttek.
Mind ezek a jóságok, s mind azok, mellyek valamely méltóságos em-
bert, vagy Angyal fel-ékefithetnének, ha egy valakiben találhatná-
nak, vallyon nem szeretnéd?

De kicsoda, mint az Isten? (A) kiből mindé embereknek, és An-
gyaloknak jóságok, és tökéletességek, mellyek csudálkozást, szerete-
tet, és bocsúlletet érdemlenek, véghetetlen képpen fellyeb-való. Ha
kereszttyén ember vagy, (B) el-hiszed, hogy a Szent Háromságot az egy
Istenségben kell imádnod: mert Isten az Atya, Isten a Fiú, Isten a Szent
Lélek, mind-az-által nem három Istenek, hanem egy az Isten. Három
és egy: Három személlében, és egy természetiben. Oh magoság!
oh mélység! Ez a ki három, és egy, a Királyok Királya, és Uralkodók
Ura, (C) igaz Isten: mert le veti az hatalmasokat a székből, és a ga-
néjból fel-emeli a szegényt, hogy a Fejedelmekkel helyheztesse őtet. (D)
ő minden dolgoknak eredeti, és első oka, mert ő előtte más nincsen.
(E) A gonofságnak boszú-állója: mert gyűlöli az hamiáságot, és
az ő igazsága örökkön örökké meg-marad.

(F) Nincs kezdeti, sem vége, mert az ő esztendei örökkön örök-
ké el nem fogynak. (G) Mindeneket bé-tölt, és mindenűt jelen va-
gyon, mert meg-mérhetetlen, és az egeknek egei bé nem fogják őtet.
(H) Mindeneket el-végez; és Mennyeen, és a földön, a mit akar azt cse-
lekefzi, mert mindenható, és nincs a ki az ő akarattyanak ellene ál-
hasson; (I) csak ő az ember szívének öröme, és elégsége, mert csak
maga minden jó: (K) el-ér végről végig, és mindeneket gyönyörűsé-
gesen el-rendel, mert bölcsesség: (L) gazdag minnyájunhoz, és ada-

kozó, mert semmi-nélkül nem szükdölködik; mindeneken könyörül, mert az ő természeti jóság. Ennél szebbet, és jobbat semmi elme nem gondolhat: kitől vannak mindenek, kiből vannak mindenek, kinek ezernyi ezren szolgálnak, és tisztel-való száz ezren udvarolnak: Az Angyalok dicsérik, az Uraságok imádják, az Hatalmaságok rettegik, az egek egeinek erejék, és a Serefinok szüntelen kiáltják: Szent, Szent, Szent a Seregeknek Ura Istene.

Mit itélsz most? kellé néked ezt az Istent szeretned? tisztelned? Bizonyára, ha ez előtt való elmélkedésben meg-tanultad, inkább kell őtet szeretned, hozzád-való szeretetiért, mint jó-téteményiért, melyekkel téged meg-áldott, mert ez, a véghetetlen Isten szeretetinek gyümölcse. Innét vagy, hogy sokkal inkább tartozol őtet jóságáért szeretned, mert a jóság a szeretetnek oka: és ha szintén téged nem alkotott volna, veled semmi jót nem tölt volna, és nem szeretet volna; sőt ha inkább gyűlölt volna, és ártot volna, még-is őtet minden szeretőd felett kellene szeretned, és bocsúllened: mert ha az emberek között a jó-tétemény a gyűlölséget el-öltya, és szeretetet gyűllaszt; sokkal inkább az Istennek véghetetlen Jósága (melly él-él-való a jó-téteménynél) minden gonofságot meg-cmész. Tehát szeretned, és tisztelned-kell most leg-kivált-képpen az Istent: mert ő a te alkotód, őltalmazód, és gond-viselőd, ő-képpen pedig azért, hogy magában véghetetlen jóság. Itt arra vigyázz, hogy a szeretésben meg ne csalattassál, és az igaz szeretetet bal szeretetre ne változtassád: mert az igaz szeretet nem a szóban áll, hanem a szeretőjének szívéhez kapcsolt állhatatosságban, melynek erejével, a szerető, jót kíván szeretőjének, és tehetsége szerént végben-is vífzi: mert az hól a szeretet nem munkálkodik, meg-szűnik. Te azért elsőben, (M) kapsold az Istenhez magadat, (N) az Hitnek, Reménységnek, és Szeretetnek buzgó cselekedeti által, az után minden jót akarj néki: *belső*, örülvén az ő tehetségének: *külső*, hogy az ő ifméréit, szeretetét bocsúllit, az emberek között elő-mozditsd; kivált-képpen magadban, ki magad hatalmában vagy, és parancsolhat magadnak: Azért, ha az Isten tisztelési kedves nálad, elsőben magadbá, az után (O) másokban tehetséged-szerént nevellyed, úgy hogy a bűntől mindeneket el-vonny, és a jónak gyakorlására fel-indéts; és így mind magad lelkét, s' mind felebarátodét, az (P) ördögnek szolgálattát, melyre a gonosz vágyódás farkal, (Q) meg-öltalmazod, és Istennek (R) dicséretire, szeretetire, és vég-nélkül való látására, fel-gyűllasztod.

FOHASZKODÁSOK.

Dicsírd én lelkem az Urat, (Psal. 145. v. 2.) és áldgyad az ő nevért. Plal. 102. v. 1.

A mint lehet úgy dicsérjed, mert csekélyeb minden ügyed az ő dicséretire. S. Thom.

Dicsérjétek az Urat Mennyeekben, (Psal. 148. v. 1.) dicsérjétek az Urat a földön: Hozzatok az Urnak dicsőséget, és tisztelést: hozzatok az ő szent nevének dicsőséget. Psal. 28. v. 2.

Méltó hogy a mi Istenünk, dicsőséget, tisztelést, áldást, és erőt vegyen. Apoc. 4. v. 11.

Ki léfzen Uram hozzád hasonló? áldott vagy, és dicséretes, és dicsőséges, fel-magasztaltatott örökké. Exod. 15. v. 11.

K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, ki minden ez világra jövő embert meg-világosítasz, kérünk alázatosan, a' te malasztodnak fényességével, világosítsd-meg a' mi szívünket, hogy a' mi néked kedves, és szeretettedre méltó, mindenkor azt gondollyuk, és cselekedgyük. A' te Sz. Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által.
Amen.

XVI. ELMELKEDES.

EMBERNEK ERŐTLENSÉGE, ES ISTEN
malasztjának hathatósága, hogy teremtésünknek végét
el-nyerheszük.

Eremtéshednek utolsó vége, (A) a' te üdvössé-
ged, és az örökkén-való boldogság; mely oly magos,
hogy ha minden erőt, tehetségedet, és igyekezetet,
arra fordítod-is, soha magadtól oda nem juthatsz: mert
annak az útja, (B) a' jószágos cselekedetnek az útja;
ez-is pedig oly nehéz, meredek, és kemény, hogy senki Isten kivált-
képpen való malasztja-nélkül arra nem léphet. Így szól Sz. Pál: 1. Cor.
12. v. 3. *Senki nem mondhatta Ur JESUS, hanem csak a Szent Lélek ál-
tal.* és 2. Cor. 3. v. 5. *Nem hogy elegendők volnánk, mi magunktól valamit
(üdvösségre nézve) gondolni, úgy-mint magunktól, (vagy magunk ere-
jével) de a mi elégséges voltunk az Istenből vagyon: és Ephes. 2. v. 8. mert
kegyelemből szabadultatok-meg az hit által, és az nem ti álltetek: mert az
Isten ajándéka. és önnön maga a Christus: Joan. 16. v. 5. Nálam-nélkül
semmit nem cselekedhettek.*

Ezt a te erőtlenségedet, sőt lehetetlenségedet, (C) előben adgya,
egy mostan született gyermek, ki oly erőtlén, hogy magával semmi
jót nem cselekedhetik, és veszedelmét a melyben forog, el nem távoz-
tathatja: ehez a lehetlenséghez, járulnak más akadályok-is, melyek
teremtésed végének el-nyerésétől meg-gátolnak. Mert noha a Chri-
stus életéről (D) gyakran elméltél, és magadat az Isten szolgálát-
yára rendelted-is; de még-is tartóztat a világ, (E) és annak kívánsá-
gi, melyekkel mint néminémű vas-lánczokkal meg-kötöttetél: (F)
a gonosz szokások-is, és feslet tárfalkodások, a jónak gyakorlásátul
el-vonnak. (G) Végre, a meg-romlott természet, és a gyarló testnek
terhe, úgy meg-nehezít, hogy méltán mondhatod: *környül vértetem
erőtlenséggel, és bé-filhedtem a mélységes sárban;* és én, nyomorúlt, nya-
valyás, és szegény vagyok. De bizzál, mert a mint magadtól szegény,
nyomorúlt, és gyarló vagy, úgy az Isten malasztjával, a Christus által,
gazdag, erős, és [H] hatalmas lélsz: mert ő a te erősséged, ő von-
nya-ki lábaidat a törből, és el-szaggatja minden köteleidet, és el-ve-
zet téged az igazság ösvényére: ő segít-meg téged, hogy a mint ma-
gadtól semmit, úgy az ő malasztjával mindeneket meg-cselekedhesz.

(I) Igy a gyermek Dávid, Izraélnek rettentő ellenségén, à Filisteus Goliáton, nem fegyverrel, hanem az Ur nevének erejével vött győzedelmet. (K) Igy Szent Péter, à Christus parancsolattya, à tenger vizén úgy járt, mint à szárazon. (L) Igy a halászok, kik egész éjjel munkálkodván, semmit nem fogtak vala; à Christus parancsolattya, halaknak bővséges sokaságát rekesztették hajójokban, úgy hogy két hajót halakkal meg-töltvén, más halászokat-is kellett segítségül hini. Vallyon ezek az halászok, nem mindgyárt hattáké-el hajójokat, és mesterségeket à Christus hivatalyára, melyben helyhez-tették vala életek táplálását, és gazdagságokat? Ennél mi lehet nehezeb? mi lehet csudálatosabb? hogy ezek à deák-talan, és tudatlan halászok, à Királyokkal, és Nemzetségekkel el-hitethették, hogy Isten az, kit à Sidók nem sok idővel az előtt à Tolvajokkal à keresztre fel-feszítettek vala. Ezt pedig nem magok hatalmokkal, hanem à Christus-éval cselekedték; mert senki magától *semmit* nem cselekedhetik, hanem valamit cselekezik, *mindeneket* az Isten malasztjával cselekedik. Ebből az igazságból, à keresztyén tökéletességnek két fundamentoma nyilatkozik ki: 1. magunk *bizontalansága*, és *erőtlensége*: 2. *Istenben való bizodal-munk*, és *bátorságunk*. Az első semmire nem bátorít, à másik nagy dolgokra indét: az első mindenektől rettent, à másik mindenekre bátorít. *Semmi*, mi lehet ennél kevessebb? *Minden*, micsoda ennél nagyobb? *Semmi*, micsoda ennél mélyebb? *Minden*, micsoda ennél fel-lyebb? Sokaknak bizodalma abbá csalatik meg, hogy à nagy dolgoknak véghez vitelére Isten segítségében biznak, az aprotékosokra, magokat is elégségeseknek itélik. Azok bizodal-mában-is esik fogyatkozás, kik reménlik, hogy à közönségesseket Isten erejével meg-cselekedhetik, à nagyokhoz nem mernek kezdeni: mert avagy azokra méltatlanoknak itélik magokat, avagy az Isten erejének, és à Christus érdemének kevesebbet tulajdonitnak.

Te ha el-hitted, hogy csak leg-kisseb jót sem cselekedhetel magad erejével, ha színtén úgy meg-vólnais világositva, mint valamely Kerubin Angyal, és olly szent mint Keresztelő Sz. János: és ellenb, ha Isten-nel mindeneket meg-cselekedhetel, annak erejében bizol, ki egyedül nagy, és csudálatos dolgokat cselekezik, hogy olly könnyen el-érkezél az hires Szentek érdeméhez, mint-ha valami szomjúhozó embernek egy ital hideg vizet adnál; és Szét Lőrincz tűzes rostélyát, úgy el-fzenveded, mint egy kis gyalázatot. Ismét, ha magadtól *semmit*, s' Isten-nel *mindent* meg-cselekedhetel; ha ez világot egyedül meg-téritenéd-is, soha fel nem sualkodnál, és hívságollán nem dicsekednél, tudván Christus mondasát: *nem ti vadtok à kik szőlő-tok, munkálkodtok, hanem à ti Atyátok Lelke*. De meg sem utálz senkit-is, meg-em-

lekez-

lekezvén arról: à ki ma állasz, Isten malasztja által állasz; és ha holnap magad erejére hagyatol, Isten igaz ítéleti szerént minden bűnösöknél aláb eshetel; és à kik most el-ésvé feküsznek, Isten malasztja által felkelhetnek. Menyin vannak, kik Szent Dáviddal, és Salamonnal el-estének?

FOHASZKODASOK.

L Asd-meg Uram az én alázatoságomat, (Psal. 24.v. 18.) erőtlenségemet, és tekénc az én segítségemre. Psal. 70.v. 12.

Magamtól vagyom veszedelmem: és minden segítségem csak tőled vagyom. Osei. 13.v. 9.

Az én Istenem által szabadulok-meg a' kísértettől: az én Istenem ad erőt nekem, és által megyek a' kő-falon. Psal. 17.v. 30.

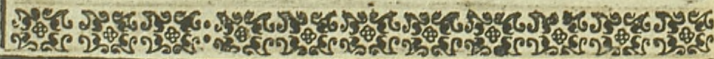
Az Ur meg-öldgya a' foglyokat: az Ur meg-világosítja a' vakokat: az Ur fel-támasztja a' le-vettetteket. Psal. 145.v. 8.

Az Ur jóbjá erőt cselekedet: az Ur jóbjá fel-magasztal engem. Psal. 117.v. 16.

K Ö N Y Ö R G E S.

Ó Rők mindéható Isté, tekéncs kegyelmessen à mi gyarlóságunkra, és nyújcs-ki a' te jobb karodat, a' mi ótal-munkra. A' te Szent Fiad, à mi Urunk JESUS Christus által, ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.

XVII. ELMELKEDES.

AZ IMÁDSÁGRUL.

Eg-föntoldad már elmédben, hogy ember Isten malasztja-nélkül, lélek üdvösségre néző dolgot, csak leg-kisfébbet sem cselekedhetik: Isten malasztjával pedig, mind kicsint, s' mind nagyot, egy-szóval mindene-
ket meg-cselekedhetik. Innét tégy ítéletet az Imádsá-
nak méltóságáról, és szükségéről: mert noha igaz az,
hogy nekünk Menyből sok-féle malasztok adatnak, melyeket nem
kérünk; de ellenben az-is igaz, hogy sokkal többek nem adatnak, ha
nem kérjük: Sőt Szent Agoston mondása-szerént, nem csak hatható,
de elégséges malaszt sem adatik: azért imádság-nélkül, nem csak jót
senki nem cselekeztik, de nem-is cselekedhetik. Ebből mind-az-által
az nem következik, hogy az Isten lehetetlen dolgot parancsolna; mert
mikor az Isten parancsol, úgy-mond Szent Agoston: *avagy azt adgya
hogy meg-cselekedjess, avagy hogy imádkozzál hogy meg-cselekedjess.*

Mi legyen pedig az imádság, miképpen, és kikért kell imádkozni,
vedd észedben. Az imádságnak gyakorlást, ezeket számlállyá Szent
Tamás Aquinas: (A) *Dicsérni az Istent*, és minden ő cselekedetét,
mert jó, és igen dicséretes, és mindeneket bölcsen, és jól cselekedet. (B)
Hálát adni az Istennek, minden velünk-való jó-téteményéért; első-
ben pedig, hogy az ő egyetlen egy Szét Fiát nekünk adta, kinek szen-
vedése, és érdemi által mindenünk vagyon. (C) *A' gonosztól-való meg-
szabadulásért könyörgeni*; az az a bűnért, és azért érdemlet büntetésé-
nek elég-tételéért. (D) *Jókat kérni*, mind azokat, melyek életünk-
nek, és testünknek táplálására szükségessé, mind a melyek lelkünk
üdvösségének meg-nyerésére szolgálnak: Erre minden jószágos cse-
lekedetek kívántatnak, kiváltképpen azok, melyek az Istenre néz-
nek, és az hét halálos vétkekkel ellenkeznek; mert ezekből vészik
eredeteket minden-némű gonofságok. Az Istenre nézők így köv-
keznek: (E) *Hit*, (F) *Remény*, (G) *Istenhez, és felebarátunkhoz-való
szeretet*, (H) *Alázatosság*, (I) *Adakozás*, (K) *Tisztaság*, (L) *Józsanság*, (M)
Szelidség, (N) és *Szorgalmatosság*: melyeket mint hogy az Isten kíván,
tartozunk ezekkel élni. Testünk táplálására nézők, ezek: *Egészség*, *ho-
szú élet*, *gazdagság*, *bölcsület*, és több ide tartozó cselekedetek; melyek
magokban sem jók, sem gonofszok: ezeket-is kérhetjük ugyan, de
jó végre. Mind-az-által, te tökéletesebben cselekedj, ha minde-

nekben csak az Isten gondviselésére hagyod magadat, és azt kéred: legyen az ő akarattya: mind azért, hogy gyakran azok a jók oka a kárhozatnak: mind azért, hogy magadat inkább ne keresed mint az Istent: mind pedig, hogy így minden nyúghatatlanságtól megmenekedhetel, és lelki csendiséget nyerhetél, mely nem keveset segít a tökéletességre.

Az Istenhez-való könyörgésnek módgya, ne legyen aláb-való, mint az emberekhez-való könyörgésnek. (O) Tekéncs-meg a koldú-fokat, mely nagy buzgósággal, alázatossággal, és becsülettellel kéri az alamisnát. Ha azért, ember így könyörög embernek, mit nem érdemel az Isten, kinek felsége véghetetlen. Az után az imádságnak buzgónak kell lenni, mert a túnya embernek lassú, és lankat könyörgése nem kedves Istennek. Miben álljon pedig a buzgó imádság, tanul-meg az halálra sentenciáztatott embertől, (P) avagy a ki életének veszedelme között forog. Végre, az imádságnak hathatónak kell a te részedről lenni, úgy, hogy a mely jószágos cselekedetet kéri az Istentől, (Q) annak alkalmatosságára figyelmetesen vigyázz, hogy előtted el ne szaladjon, mert ha alázatosságot kéri, s' mások felett heáfsz; vagy tisztá életet, s' érzékenségedet zabolán nem tartod, csak annyi a mit nyelveddel kéri, mint-ha magadról el-ráznád. A' szeretet pedig, azt kívánja tölled, hogy imádságod másokra-is, sőt mindenekre ki-terjedjen, mert kedves Isten előtt, a ki mindeneket akar ültvezíteni.

Annak-okáért (R) imádkozzál, elsőben a közönséges Anyaszent-egyházért, hogy azt mind az egész világon méltóztassa az Isten megtartani, és gyarapítani: Az után, (S) a Fejedelmekért, Elöl-járókért, és Szüléinkért, hogy bölcseségnek, és üdvösséges malasztanak lelkét adgya nekik. (T) Továbbá, Szent Dáviddal könyörögj az alattad való-kért, és kik gond-viselésed alá bizattak, hogy ő reájok Isten áldásának harmattya bővségeffen szálljon, (U) és minden jó-tévedinkért, hogy azoknak örökkén-való jókkal fizessen az Isten: (W) Ellensé-ginkért, és gonosz-tévedinkért, hogy nekik kegyelmezzen, mert nem tudgyák mit cselekednek: (X) a Pogányokért, hogy őket Mennyei fé-nyességgel meg-világosítsa: és a bűnösökért, hogy ő rajtuk könyö-rülvén, kegyelmezzen bűnüket meg-öldozza: (Y) a ki-múlt Hívek-nek lelkekért, kik még Purgatoriumban szenvednek, hogy nekik az örök nyúgodalomnak, világosságnak, és békeségnek helyét enged-gye: Egy-izóval mindenekért, kiket még ez világ teliben tartóztat, vagy testekből ki-múlván, a más világra jutottak, minden bűnöknek bocsánattát meg-nyerjék, és a boldog örökkén-valóságban álljenek. Mellyet, hogy könnyebben meg-nyerhess, (Z) hid segítségül a Méltó-ságos Isten Annyát, és a meg-dicsőült Szenteket, mert minnyájan

Isten baráti, és mi szívbőlünk, kiknek nagyobb gondgyok vagy az a mi üdvösségünk, mint magunknak. (AA) Ha az egek a te könyörgé-sidre meg-siketnek, és segítségüket mingyárt nyavalyádban nem er-zed, el-hidgyed, avagy ártalmas a mit kéri, avagy ha jó, nem helyes-sen kéri: egyéb-aránt, a mint Szent Bernárd mondgya, avagy a mit Istentől kéri meg-adgya, avagy a mi hasznosab az adgya.

FOHASZKODASOK.

Isten színe eleiben bocsátom, az én imádságomat; éneklek, és di-csérertet mondom az Urnak. Psal. 26. v. 6.

Uram, te reád néznek a mi szemünk, (Psal. 65. v. 7.) te segítesz-meg háborúságinkban. Psal. 69. v. 2.

Dicsérünk téged: áldunk téged: imádunk téged: dicsőítünk téged: hálát adunk néked. Eccl. in Gla.

Mert te vagy egyedül szent: te vagy egyedül Ur: te vagy egyedül fel-séges. Ecclesia.

Az Urra vetjük gondolatunkat, és ő el-táplál minket, (Psal. 54. v. 23.) és meg-öltalmaz minket, és meg-szabadít minket.

KÖNYÖRGÉS.

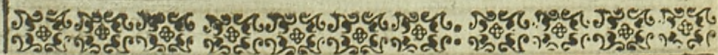
NYilatkozzanak-meg Uram, a' te irgalmaságodnak fü-lei, a' néked alázatosan könyörögők imádságira, hogy a' mit tölled szívesen kérnek, meg-nyerhessék; és engedd kegyelmezzen, hogy a' mi néked kedves, azt kérjék, és cselekedgyék.

A' te Szent Fiad, a' mi Urunk

JESUS Christus által.

Amen.

XVIII. ELMELKEDES.

AZ IGAZ INTENTIORUL, VAGY JO SZANDEKRUL.

Alamit cselekefsznek az emberek, a' magok *intentioja*, vagy szándékja meg-itéli. Járd-el à Városakat, Tartományokat, Országokat, sőt mind az egész Világot, és vizsgál-meg figyelmetesen az embereknek tanulásokat, és munkájakat, s' meg-látod, (A) hogy némelyek à Deáki tudománynak tanulásába foglalatoskodnak: (B) némelyek világi mesterségekben nyúghatatlankodnak: (C) némelyek szántnak, vetnek, szőlőket mivelnek, majorságok körül gondoskodnak: (D) némelyek imádságokban, elmélkedésekben, és egyéb áitatoságokban gyakorolják magokat: (E) némelyek ellenségek ellen vitézkednek, &c. Mindenek között egyenlő sérénységet, munkát, fáradságot tapasztalsz; még-is ezeknek egyik része, azon egy munkával, egy költséggel, Menyországot el-nyeri, és à más része pokol tűzét magának meg-gyúllasztja: mert nem à ki mennyit, és mit cselekezik, hanem micsoda indulatból, és *intentióból* cselekezi, azt nézi az Isten: innét függ, mind à jutalom, s' mind à büntetés. Ha jó az emberek cselekedetinek *intentioja*, nem csak azok à cselekedetek, melyek természet szerént jők, hanem azok-is, melyek magokban sem jők, sem rosszak, (F) az Angyalok által Istennek bé-mutattnak, ki (G) irgalmasága, és véghetetlen könyörületessége szerént, meg-is jutalmazza. Ha rossz az ember cselekedetinek *intentioja*, (H) à jó cselekedet-is rosszá téli, és à pokol tűzét neveli.

A' szűzesség, melly magában nagy, és ritka jószág, ha Menyországra nem czéloz, onnét ki-rekesztetik: mert nyilván mondgya Christus: *Matt 23.* Tizen vóltak à szűzek, kik à Vő-legény eleiben kézfűltek, de nem minnyájan bocsáttattanak à Menyegzős házban. Rossz *intentio* az, (I) ha gazdagsággal bővölködd, (K) gyönyörűségekkel élsz, (L) méltóságos tiszteket viselsz, (M) magadnak hirt, nevet szerzel, és ezeket Isten nagyobb dicsőségére nem rendeled: mert ez nem egyéb, hanem csak hívságnak keresése, és az ördögöknek áldozattya, kik ilyen tömjénnel tiszteltetnek; noha egy kis ideig való gyönyörűségnek jutalmánál többet ő töllök nem vehet, és az-is mint à fűst hamar el-enyélszik: Sőt (N) meg-csufolnak, és (O) meg-kaczagnak, mikor azok közzé számláltatol: à kik sokat vetettek, és keveset hoz-

dottak-bí, ötenek, és meg nem elégettek; Iók jutalmat gyűjtöttek, és lyukas falokban töltötték; és noha gazdagsággal, és jutalommal láttattak bővölködni, mind-az-által semmit nem találtak az ő kezekben.

Jó intentio az, mikor Isten büntetésétől való féltedben valami jót cselekedszel, vagy valami gonoszt el-távoztatsz: mint a ki azt mondotta: Jóh. 9. v. 28. *félttem minden cselekedetemtől, tudván azt, hogy nem engedez-meg a vétkezőnek: és Szent Dávid, Psál. 118. v. 112. meg-hatottam a szívemet a te igazságidnak meg-cselekedésére, örökké a jutalomért.* Ezek az Intentiók között, az első a szolgálakra néző; a másik a bérésekre, mindenik pedig attúl a tisztaságtúl, melyre kell néked czéloznod, melyre távozik: mert mind egyik, s' mind másik magad hasznára, nem Isten dicsőségre néz. Határos mind-az-által, ezekkel-is magadat ösztönöznöd, miglen volta-képpen meg-tisztúlyon. Az intentio-nak tisztasága pedig abban áll, hogy semmi cselekedetteddel egyebet ne keress, hanem hogy azokban az Isten dicsőítettsék, és hogy az ő szentséges akarattya, és tetszése bé-telleyesedgyenek: mivel, a ki az Isten akarja tisztelni; és az ő tetszését kívánja bé-telleyíteni, szükséges, hogy áitatos, igaz, frgalmas, csendes, mértékletes, szenvadó, alázatos, és erős legyen; a ki ezt akarja, mint hogy az Istennek tetszik, igen jól munkálkodik. Es ez Mydásnak igaz arany vefszjeje, mely valamit megillet, arannyá változik. Te azért, Szent Pál intését követvén, 1 Cor. 10. v. 31. akár egyél, akár igyál, akár valamit másf mily, mindeneke az Isten dicsőségére cselekedgyél, és csak ezt az ő tetszését keresed: és ez legyen minden kívánságidnak, és dolgaidnak utolsó határa. Leg-kivált-képpen pedig, két dolgot igyekezzél el-távoztatni: Elsőben azt, mikor valami dicséretes dolgot cselekedszel, vagy nyelvvel az Isten dicsőségét hirdeted, vagy tetszeted sanyargatod, sziveddel soha magad akarattya-hoz ne ragaszkodgyál, mert a magad szereteti a szentség színe alatt-is magát keresi, és így könnyen el-vefzthetnéd Mennyei jutalmadat, és valaha sohajva mondhatnád: *Bőjtöltem, és meg nem tekintetted: meg-aláztuk lelkünket, és nem tudtad; és imé a ti bőjtölőknek napján, a ti akaratok találtatik.* 1 Iai. 5. v. 3.

Hogy pedig nem magadat keresed hanem az Isten, és az ő dicsőségét, ez a jele; hogy a böcsüllettel ellenkező dolgokra-is olly kéfznek találad magadat, mint a böcsülteffekre: úgy-hogy, az útafokkal hasonlító szorgalmatossággal keresed a tövisses úton az Isten, mint a virágoson; és a Magusokkal a barom iftállóban, ha ott kell keresned, mint Herodes udvarában. Másodszor, a dicséretes dolgoknak el-vegezésékor, őltalmazd magadat, hogy az hívságos dicsőség hozzád ne furja magát (melly mint a moly, a jószágos cselekedetek érdemét megemészti: hanem mindē dicséretet, melyet másoktól várhatnád, Isten-

nek

nek tulajdonitsad: mert a mint semmid nincs, a mit Istenből nem vetél: úgy semmid ne legyen, a mit néki vízfzsa ne adgy, és szívesslen mondgyad: *Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek adgy dicsőséget: és legyen az egyedül való Istennek tisztelet, és dicsőség örökkön örökké, nekünk pedig gyalázat, és orca-pírulás.*

FOHASZKODASOK.

Mie vagyon több az embernek minden ő munkájából, mellyel (Eccl. 2. v. 22.) munkálkodik a' nap alatt, hanem áldván áldgya az Urat.

Mit használ az embernek, ha meg-nyeri az egész világot, és lelkének kárát vallya. Marc. 8. v. 36.

Te rád néznek Uram az én szemeim, ki lakol a' magosfágban. Psál. 122. v. 1.

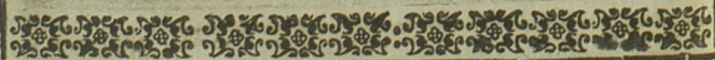
A' ki parancsolsz, add-meg a' mit parancsolsz, hogy igazságot ne cselekedgyünk az emberek előtt, hogy azoktól láttassunk. Matth. 6. v. 1.

Adgyon szívvel nekünk az Ur, hogy tisztelheszük őtet: nem szemre szolgálván, mint embereknek kedveskedvén, hanem mint Christus szolgálai, szívből cselekedvén az ő akarattya. 2 Matth. 1. v. 3.

K Ö N Y Ö R G E S.

Add-meg kérünk Uram a' te népednek, hogy az őrdögi családságot el-távoztatván, csak téged, az ő Istenét tiszta szível követhessen. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XIX. ELMELKEDES.

AZ ELLENKEZŐ DOLGOKNAK
békével való szenvedéséről.

Ekincs-fel, tekincs alá, tekincs-bé, mindenek-
ben kereszttet találz, így szól Kempis Thamás *lib. 2. c. 12.*
Rendely-el mindeneket akaratom szerént, még-is testi,
vagy lelki nyomorúság-nélkül nem léfesz. Szenved-
ned kel, minnyájá e' törvény alá vettettünk. (A) Hor-
dozzák a kereszttet, nem csak azok, kiket nyomorútnaknak itélünk,
hanem minden egyéb (B) állapotbeli emberek-is; úgy-mint Császá-
rok, Királyok, s' Egyházi, és világi Urak, Fejedelmek, és Fő-rendek:
és a mi csudálatosab, az Istennek belső baráti; sőt ezek mint hogy
baráti, ellenkező dolgokkal próbáltatnak-meg. (C) Így vén Tobiás,
mint hogy kedves volt Istennek, vaktsággal próbáltatott-meg. (D) Így Sz.
Jób, igaz, és Isten félt ember lévén, javaitól, és gyermekitől meg-fosztá-
tott, gonosz fekélyekkel meg-verettetett, és a ganéjon ülven, talpátul
fogva tetéjig, cseréppel vakarja vala magáról a genyetséget. (E) Így
az Apostolok, és a Christus Tanítványi, csufolásokat, veréseket, foksí-
gokat, és tömlöcsezéseket szenvedtek, meg-kövezettek, el-vagdaltattak,
és meg-kisértettek, &c. *Hebr. 11. v. 36.* (F) Így maga az Isten Fia,
meg-oltoroztatott, kinoztatott, fel-feszítettett, és ízfizonyú halállal
meg-öltetett. Ha azért szükséges a szenvedés, keresztes a szenvedés,
mert olly jószágos cselekedet, hogy azzal e' Világnak minden hábo-
rúságát, csendessén tűrheted. Ha szenvedni akarz, meg-nyerheted
azt: mert a te fájdalmad, és nyomorúságod nem a szenvedésben va-
gyon, hanem inkább abból, hogy szenvedni nem akarz; mert a nya-
va lya, melly téged sanyargat, mint hogy akaratoddal ellenkezik, ezt
az ellenkezést mondhattuk inkább minden nyavalyáid okának len-
ni, mint a fájdalmat.

Az akaratot kell tehát arra hódítani, hogy az ellenkező dolgokat
szereffé, mert így semmi, avagy igen kevés fájdalmat fogz érzeni, a'
mint a minden napi testi sanyargatásból, mellyeket szabad akaratod
szerént szoktál cselekedni, meg-tapasztalhatod. De mondanád, mi-
csoda tisztesség vagyon abban, hogy azt akarjam a mi velem ellenke-
zik? Micsoda szeretet látszik a szenvedésben? Olly igaz az, hogy jó a
szenvedés, mint igaz ez, egy az Isten természetiben, és három személ-
lyében: mert mind a kettőt az Isten jelentette-meg, ha azért egyiket
el-híszed, a másikat-is el-kell hinned, noha az érzékenységgel ellen-

keznek. Nem szólott Christus hivalkodó szót; egyéb-aránt, nem mondhatta volna boldogságnak a' szegénységet, írta, és üldöztet, &c. ha ezek roszszak volnának: és ha a' szenvetés jó nem volna, Christu-
nak egész életében való szenvedése csak hivalkodó lett volna, ki nem azért szenvedet, hogy minket a' szenvedéstől meg-szabadítana, (mel-
lyet meg-cselekedhetet volna) hanem hogy példájával minket a' szenv-
vedésre édesítene. Annak-okaért te se véllyed azt rosznak lenni, a' mi
hitünk ágazattából bizonyos hogy jó, meg-boldogít, és Christus-is
mind magának, s' mind nekünk azt választotta. Kevésből tégy ité-
letet, az édes gyümölcsöt micsoda facsarja-ki a' kemény fa-hejából.
Az ellenkező dolgok, és háborúságok az embert bűneiből meg-tisz-
títták, s' gyakrā titkosokból, és idegenekből, míg maga ismértire, és
gonofságának meg-utálására hozzáfésék, Isten igazsága meg-elégít-
tetik, hogy bűneit, és bűneiért érdemlett büntetést meg-bocsássa:
elméje meg-erősítetik, hogy az után a' kísértetekben el ne esék: a'
jelen való jóknak szereteti meg-lankad, és a' jó vendőknek kívánsága
öregbedik. Es a' mint Szent Bonaventura mondgya: érdemesebb az
háborúságot szenvedni, (kérelek vedd eszedben) mint a' jó cseleked-
tekben magadat gyakorlani.

Annak felette arra tanítanak, hogy felebarátunk nyomorúságán
szánakodgyunk: békével való tűrésre mindeneknek jó példát ad-
gyunk: és a' szerencsés állapotokért, Istennek hála-adással szolgál-
lyunk. Végre, a' békével való tűréssel, Istennek szent akarattját be-
tellyesítsük, hogy ő hozzá hasonlók lehessünk. Micsoda ennél be-
csültebb? micsoda jobb? micsoda kívánatosabb? (G) Ha ezt meg-
veted-is, bizonyos légy benne, a' kereszttől meg nem szabadulsz, ha-
nem az ördög nehezebbel fog meg-terhelni, melyet jutalom-nélkül
kényszerítettel hordozni. Nincs jobb mint magadat Isten gondviselé-
sére hagyod, ki örök bölcsesség lévén, mindeneknek útját tudgya,
(H) és néked-is mi légyen üdvösségedre hasznos, ő látta: és mint
hogy téged szeret, (I) elsőben erődhöz mért kereszttel rendelt, és a'
mellyet most Szent Angyala által küld, olly szeretettel küldi (vedd jól
eszedben) mint éretted Emberré lőtt, és halált szenvedet. Kedvesen
vegyed tehát, és vigan szenvedgyed, bizonyos lévén, hogy sokkal ke-
veseb, mint a' te bűneid érdemlik; keveseb annál, melyeket Christus
éretted szenvedet; keveseb, mint ezen órában sokak nálánál jobbak
(szenvednek: és végre, a' mi most a' (K) te háborúságodban egy szem-
pillantásig való, és könnyű, egy óráig való keresztt, a' mint mondam,
(L) a' dűcsőségnek örökkén való nagy vólát, és az halhatatlanság-
nak meg-hervadhatatlan koronáját szerzi. Az ellenkező dolgokat pe-
dig, hasznos előb meg-látni, melyek három rendbéli: 1. A' belső

ellenke-

ellenkezők, ezek magunktól származnak, úgy-mint elménknek
képzési, szomorúságok, és félelmek. 2. A' külső ellenkezők, mel-
lyek másoktól vészik eredeteket, mint a' csufolások, szidalmazások,
boszszúságok; ezek, vagy előtűnk járóinktól, vagy magunkhoz ha-
sonlóinktól, vagy alattunk valóinktól történnek. 3. Vannak olyak-
is, melyek az Isten gondviseléséből, és igazságából származnak, azért,
hogy sem mi tőlünk, sem más emberektől, nem vészik eredeteket:
mint a' természet szerént való fogyatkozások, szegénység, nemtelen-
ség, és egyéb történetek, kik között, a' melyeket kívánunk meg
nem nyerhettyük, és a' melyektől irtózunk, azok alá vettetünk. Te
mindenekben állj az Isten mellé.

FOHASZKODASOK.

HA a' jókat el-vettük az Isten kezéből, a' gonoszokat miért ne
vegyük-el. Job. 2. v. 10.

Az Ur azt cselekezi a' mi jó az ő színe előtt. 2 Reg. 10. v. 12.
Uram, könyörölj rajtam, és gyógyítsd-meg a' lelkemet mert vétkez-
tem néked. Psalm. 40. v. 5.

Igaz vagy Uram, és igaz a' te ítéleted, (Psalm. 118. v. 137.) csele-
kedgyél a' te szolgáladdal a' te irgalmaságod szerént.

Itt égesz, itt vagdaly, csak örökkén kegyelmezz. S. August.

A' pohárt, melyet nekem az Atyám adott, meg-íszom azt: (Joan.
18. v. 11.) békével, mert vétkeztem: örömmel, mert ha velle
szenvedek, velle-is uralkodom: szívessen, mert így tesz az
Urunk.

K Ö N Y Ö R G E S.

ÓRök mindenható Ur Isten, szomorúak vigasága, és
munkálkodók erősege, hasson-fel hozzád Mennyek-
ben, minden nyomorúságban lévők kiáltása, hogy kiki az
ő szükségében, a' te irgalmaságodnak bővségét,
örömmel meg-tapasztalja. A' te Szent Fiad, a'
mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XX. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JELEN-LETERŐL KI MINDENEKET
lát, és mindenekre gondot visel.

Regenten így szóllot az Isten Abrahámhoz: *Gen. 17. v. 1. Járj előttem, és légy tökéletes: vagy a' mint mások magyarázzák: Járj előttem, és tökéletes léfsz.* Imé az Istennek jelen léte, a' jeles szentségnek bizonyos orvossága; mert a' mint Sz. Hieronymus mondgya: az Istenről való emlékezet, minden vétkeket ki-rekeszt, és az Istenes életet, és a' Mennyei boldogságnak kezdetit formálja az emberben, melly az Isten látásában, szeretetiben, és dicséretiben foglaltatik. Méltó, és igen méltó, hogy ez világi nyomorúlt életben, ember az Istenről meg emlékezzél: mert ő te rőlad öröktől-fogva meg-emlekezet, és reád nagy gondot viselt, a' mint *Isaiás 49. v. 15. mondgya: Valljon el-felelkezhetik az Afszony, az ő magzattyáról? és hogy-ba az el-felelkezik-is, de én el nem felelkezem rólad.* E' sem volt elég, hogy emlékezetben vóltál nálla, hanem hozzád való emlékezeti annyira nevelkedet, hogy velünk egygyé akart lenni, és annyiszor méltóztatik hozzánk jőni, és mikor Szent Attyához fel-akart menni, módot talált, miképpen az Oltári Szentségben mind Világ végéig, velünk maradna. Szemtelen, és hála-adatlan vólnál, ha annak eleiben nem mennél, a' ki illy szerezettel kívánczik hozzád jőni, és jelen létét nem ked vellenéd annak, ki-nélkül nem élhet.

Istennek jelen létét pedig így nyerheted-meg, ha eleven hittel el-hiszed, (A) hogy ő végheterlen, mindenható, meg-mérhetetlen, igaz Isten lévén, mindenekeket bé-tölt, el-fedezett titkokat világossan lát, és ő előtte mindenek nyilván vannak. (B) Ha mondám, őtet meg-isméred, imádod, bősüllőd, áldod, szereted, és erődnék minden tehetségével igyekezel magadhoz kapcsolni. Jelen léte pedig Istennek fok-képpen ismértetik-meg: 1. Hogy kiki magával el-hiteffe, hogy az első kezdet, kitől vannak mindenek, és te-is őtet mint Uradat Istenedet, imádgjad, és mindenek felett tisztellyed, kitől szükséges-képpen létedben, tehetségedben, és cselekedetidben függész, ő tőlle az élet, és halál. 2. Hogy minden ki-érterünkben ő nekünk segítségünk, és oltalmunk; (C) ki nem bágy minket a' felel kísértetni, a' mit el-szenvedetünk, hanem a' kísértettel elő-menetelt-is ád. *1 Cor. 10. v. 12.* azért, bizzál ő benne, emberkedgyél, és szivedet meg-erősítsed. 3. Hogy ő nekünk gondviselő Atyánk, (D) ki mint régenten Danielnek az O-

roslányok barlangjában az Angyal által ebédet küldött. úgy te rólad sem léfzen feledéken, mert tudgya hogy a'-nélkül szűkölköddöl. Itt fiúi bizodalom fel-gerjedvén, elsőben-is kereszted az Isten Országát, és igazságát, és az hólnapi táplálásodról, és ruházatodról nem léfzész igen szorgalmatos. 4. Hogy ő minden gonoszának (E) bőséző-álloja. Itt minden bűneidet, mellyekkel őtet meg bántottad, szánnyad, bánnyad, meg-urállyad, és azon igyekezéssel, hogy ez után soha nem cselekedsz. 5. Hogy (F) ő minden jónak meg-fizetője, itt a' jó cselekedetek gyakorlására gyalladgy-fel, és Menyországának meg-nyeréséért semmit nehéznék ne tares. 6. Hogy ő minden alkotmányoknak, és néked-is utolsó véged. (G) Itt minden gondolatodat, szóllásodat, és cselekedetidet az ő nagyob dűcsőségre intézzed, hogy egyedül csak neki fogsz szolgálni. Ezekről való elmélkedések szolgálhatnak, mind egyébből, s' mind étel, ital között, (H) és egyéb nyájaskodásokban-is, (I) az hól kinek-kinek tisztességes mulatása történik. (K) Végezet-re, mint hogy sokszor, akaratunk ellen-is, fel-háborodott indulato-kkal ostromoltatunk, akkor-is meg-kell Istennek jelen-létét ismér-nünk: mert ő az, ki az egész Világot, s' mind azokat, mellyek abban foglaltatnak, bölcsen, szentül, és igazán el-rendeli. (L) ő Páspókóket tölt, az Isten Anyaszentegyházának vezérlésére, és némelyleket Apo-stolokká, némelyleket Prophétákká, és Doctórokká, némelyleket Pásztorokká. (M) A' Királyok-is ő általa országnak, és fegyvert hordoznak.

Nincs hatalmadság, hanem csak az Istentől, (N) ki másoknak-is, és egyen-egyen mindenneknek osztogatgya, a' mint akarja. Eő tölle vagyon a' jó, és a' büntetés; az élet, és az halál; a' tisztesség, és a' szé-génység; ő nálla nélkül a' veréb sem elik-le az héjazatról, és egy haj-szálunk sem húl el fejünkről. A' nagy gonoszt, a' bűnt ő engedi-meg, hogy abból nagyob jót hozzon-ki; azért te, sem a' természet szerént, sem a' természet felett való áldását senkinek ne irigyeljed, mellyeket Isten azért osztogat, hogy használlanak, és üdvösségünkre szolgál-lyanak, őrdmest szenveded, hogy az Isten mások által vezérellyen té-ged e' földön: mások fogyatkozását, és terhét esendes elmével visé-leled: a' keferűt, és az édest, Isten kezéből válassztás-nélkül veszed, és meg sem háborodol az hirtelen való történeteken: végre, az Isten gondviselésére hagyod magadat, javaidat, felebarátod javait, és min-deneket: azokat követvén, kik (O) a' fel-háborodott tengeren, az hiv, és tudós kormányosra bizzák mind magokat, s' mind gazdagsá-gokat. Ne-is tételkedgyél, mert jobban tudgya az Isten ez Világot, mint valamely kormányos, az hajót igazgatni: mind a' jó, s' mind a' rossz szerencsében bátrab lehetsz, mert mindenek kívánságid szerént

fognak

fognak mindenkor folyni, ki egyebet nem akariz, hanem csak egy vezérő Istennek tetszését, és dűcsőséget.

FOHASZKODASOK.

Közel vagy te Uram, és minden én útaim szemed előtt vannak. Psalm. 118. v. 151. és vers. 168.

Uram, Menyvet, és a földet te töltöd-bé: (Jer. 22. v. 24.) Te ben-ned élünk, mozgunk, és vagyunk. Añ. 17. v. 28.

Előtted minden kívánságom, és az én fogadásom előtted el nem rej-tetett. Psalm. 37. v. 10.

Te szemleled-meg az én ősvenyimet, (Psal. 141. v. 4.) és lépésimet te számlálad-meg. Job. 34. v. 21.

Szemem előtt nézem mindenkor az Urat, és az én szemeim min-denkor az Urra néznek. Psalm. 15. v. 8.

Algyad az Urat én lelkem, az ő uralkodásának minden helyén: (Psal. 102. v. 22.) mert szent minden ő cselekedetiben: min-deneket jól cselekedett: mindeneiket gyönyörűségesen, az ő nevének nagyob dűcsőségre rendelt.

K Ö N Y Ö R G E S.

URam, kérünk téged, adgy nekünk olly malasztot, hogy mindenkor azt gondollyuk, a' mi jó, és igaz, és kik nál-lad-nélkül nem lehetünk, a' te kedves tetszésed szerént él-hefsünk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Chri-stus által: ki te veled, és a' Szent Lélekkel él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.

Zi

XXI. ELMELKEDES.

A NAGY SZENTEK DICSERETES PELDAINAK
KÖVETESERŐI.

Ely nyomorult ez világon nekünk gyarló embereknek állapotunk, hogy a jószágos cselekedetnek útján, közönségesen a közép utat meg nem előzhetjük, hanem azzal láttatunk megelégedni, mellyek az üdvösségre csak imigy amúgy elegendők. Sokan mondják, a mint Gerson írja: elég nekem a közönséges élet, ha azzal üdvözülhetek, nem hajtok az Apostolok érdemére. *De a ki szűköt vét, szűköt is arat*: és ha azok-is, a kik a fel-töltött czélnek közepit irányozzák, gyakran meg-csalatnak, és el-vétik; mit itélsz tehát azokról, kik a czélnek végére, vagy szélire irányoznak. Te, ha bátrab szívűnek álitod magadat, halhatcza Szent Jeronymust, ki azt mondgya: Ne elégedgyél-meg a közép szerént való jóval, hanem a leg nagyobra, és leg-tökéletesebbre igyekezzél. Bizzál Istenben, és kezgy bátran a dologhoz: mert az Isten (A) *Mennyből jó lelket ad az ő tölle kérőknek*, és mindeneknek bőv-séggel adgya.

Annak-okaért, kezgy hozzá nagy bátorsággal, és a tökéletességnek el-nyerésére igyekezzél: mert a melly okok el-hitetik velünk, hogy kell Istennek szolgálnunk, ugyan azok, azt-is el-hitetik, hogy mennél buzgóbban lehet, úgy kell neki szolgálnunk, és nem csak rész szerént, hanem egészfzen. Ezt életünknek (melyben érdemünket neveljük) rövid volta: ezt a jövendőnek örökkén-valósága: ezt az Isten szolgálattjának méltósága, gyönyörűsége, és haszna: ezt az Istennek jó-teteményi: ezt a Chrítus JESUS-nak, és a meg-dicsőült Szentek példái: ezt az Istennek jósága, és méltósága, mi tőlünk kívánnya, és meg-várja; melly mint hogy véghetetlen, nem illik, hogy kívánságodat te meg-határozzad: mert ha szintén nem tisztelheted-is úgy a miint ő érdemli, mind-az-által a mint tölled lehet, kell-tisztelned. A' jószágos cselekedeteken azokat értyük, mellyek a közönséges nehezséget fellyül haladván, nagyob erővel mennek végben: mint mikor örökös javaidtúl meg-kell válnod, avagy nagy gonofs ellen kell tusakodnod; avagy valamely jó cselekedetben fellyeb kell lépned.

Illyé példákat találhatsz a Szentek életéből, (B) Sz. Eustachius, mikor az igaz Romai Pápista hitre meg-akart térni, semmi emberi tekintet, sőt Trajánus Császárnak *gratiája*, és ígérati sem tántoritotta-meg; el-tö-

L

kéllet

kéllét szándékában. (C) A' Szent Mátyrok, a' Christushnak vallás-tételét véreknék ki-ontásával meg-bizonyították. (D) Szent Hieronymusban a' fanyarú poenitentia, és testi fanyargatás tündöklött. (E) Szent Antal minden gyönyörűségét a' világi jóknak meg-utálásában, és a' Mennyei boldogságnak elmélkedésében helyeztette. (F) Szűz Szent Borbálát a' szűzesség szeretetinek áthatatóságából, sem Attyának haragja, sem nagy ígéreteknek jutalma ki nem mozdíthatták. (G) Szent Pál Apostol az Evangelium hirdetéséért, mennyi háborúságot, tömlöczést, szorongatást, és vereséget szenvedett? (H) Szent Ignatius Lojola, az Isten dicsőségének fel-magasztalásáért, és felebarátja üdvösségének szeretetért úgy gyúladozott, hogy nem egyszer hallatot mondani: ha válásztásra való szabadságom volna, inkább akarnék lelkeim üdvösségének biztonosan voltával tovább munkálkodni, mint a' felől bizonyos lévén, mindgyárt meg-halni. (I) Olvasuk Szent Agoston-ról-is, ki úgy szerette az Istent, hogy ha Uram te Agoston volnál, és én Isten volnék, én Agostonná lennék, hogy te Isten maradtál. (K) Szent István első Mátyr ellenségiért könyörgött, bűnökét meg-bocsátotta, és őket szívéből szerette. (L) Szent Domokos, és sokan hozzá hasonlók, minden világi pompát, testi gyönyörűségeket, és méltóságos tiszteket meg-utálván, a' lelki szegénységre, és holtig-való engedelmes-ségre fogadással kötelezték magokat. Hol vannak fok több egyéb szerzetesek? kik az ételben, italban-való gyönyörűséget meg-utálták? kik a' józanságot, és mértékletességet követték? kik mindeneknek igaságot szolgáltattán, kinek-kinek a' mivel tartoztanak, mind az utolsó fillérig meg-fizettek? kik hivatalok szerént leg-kisebb regulára-is gondot viseltek, mert ezekben helyeztették a' tökéletességnek sum-máját.

Minden Szentek felett pedig, leg-nagyob, és leg-tökéletesebb jóval az Isten, (M) ki egyedül maga, felgyűl haladgya a' Pátriarchák hitit, a' Proféták reménységét, az Apostolok szeretetét, a' Mátyrok erősségét, a' Szűzek tisztaságát, a' Confessorok alázatosságát, a' Szerzetesek elmélkedését, és minden Menyben meg-boldogultak szentségét, a' méltóságos Isten Anyja, Szűz MARIA; kinek életében, mint valamely igazat mutató tükörben, minden józágos cselekedeteknek formája tündöklök, és nekünk a' vitézkedő Anyaszentegyházban a' Christus után példájul adatott, hogy kövessük. (N) Boldog vagy te, ha kiknek dicsőséges érdemét tiszteléd, azoknak példájokat-is mindgyárt követed: mert így rövid időben, fok időket töltés-bé, és egy jeles cselekedet több hasznat, és érdemet szerez, mint száz közönséges; avagy buzgósággal el-töltött egy nap, ezer lankat napokat felgyűl halad. (O) Erezheted, el-hitted magadban, miképpen ellenkezik a' gyarló termé-

szettel

szettel, a' buzgó cselekedeteknek gyakorlására: de te ellenben, bátrabban fogj hozzá, és az el-kezdett jót felben ne hadgyad. (P) Ha a' pogány Philosophusok a' józágos cselekedetek árnyéka alatt a' közönségesen élő emberek regulájánál felgyűl emelkedtek, mindön a' gazdaságot meg-utálták, a' testi gyönyörűségeket meg-vetették, és a' méltóságos tiszteket magokról le-rázták: bizonyára néked keresztyén lévén pirúlhat orczád, ki lelki fényességgel meg-világosítottatál, Isteni szeretettel fel-ékelítettél, és mennyei malasztól meg-erősítettél? még-is a' földön mászkálsz, és felgyűl nem emelkedel.

FOHASZKODASOK.

M Eddig sántikálsz két-felén én lelkeim? Ha Ur az Isten, (3 Reg. 13.v.21.) nagy, és igen dicséretes az Isten, kövesséd öt tellyes szívemből, tellyes lelkeimből, és tellyes erődből. Matth.22. vers. 37.

Fel-meneteleket rendelék az én szívemben. (Psal.38.v.6.) Jóról még-is jobbra megyek, és a' szentségről nagyobb szentségre.

Mindeneket kárnak tartottam, hogy a' Christust meg-nyerjem. Phil. 3. v. 8.

Meg-hallják magamnak, hogy az igazságnak éllyek: a' Christus JESUS által nekem ez világ meg-feszítettett, én-is e' világnak.

A' Christussal a' keresztre szegezetttem: éllyek már nem én, éllyen pedig én bennem a' Christus. Gal.2. v. 19.

K Ö N Y Ö R G E S.

E Ngedd-meg nekünk, kérünk téged, mindenható Ur Isten, hogy minket a' te Szentidnek példái, a' tökéletes életre fel-férkencsenek, és a' kiknek emlékezetit tisztellyük, cselekedeteket-is követhessük. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XXII. ELMELKEDES.

A KISÉRTETEK ELLEN-VALÓ
KESZÁLETRŐL.

A Z Izrael népe alig lépet vala-ki Egyiptus földéből; (A) és Istentől néki adatott törvénnyel alig kezdete vala őtet tisztelni a pusztában; és az ígéletnek földére alig indult vala-meg, (B) s' ottan hamar ezekben jutottak az Egyiptiai uborkák, dinnyék, pár-veres, és fok-hagymák, és el-hagyván az ígéletre vezérő utat, Egyiptusban a rab-ságra vízfűz-térni kíváncznak. Példád ez néked, ki a bűnnek rab-ságából csak e' minap szabadultál-meg, hogy az Isten országát keres-sed: de el-hid bizonyosan, akár melly helyen légy, és akár melly álla-patban ély, kísértet-nélkül nem lészesz, ha szintén tudatlanságod, vagy gond-viseletlenséged miatt eszedben nem vészted-is. Az Aposto-lok Colegiuma, Pétert, és Judást; a Paradicsom, Adámot, és Évát; a Menyország, az Angyalokat meg nem mentette a kísértettől, és az esettől: azért int bennünket a Bölcs: Eccl. cap. 6. v. 19. *Fiam az Isten szolgálatyára járulván, készíts-el lelkedet a kísértetre.* El-készítéd pedig lelkedet, ha a te ellenségedre, az az, a te kísértetidre figyelmetessen vi-gyálsz, azoknak igyekezetit által nézed, és idején meg-orvoslod.

1. A' te első ellenséged, ki a nevet magával viseli, az ördög, (C) és mint hogy Menyországból ki-csapatott, és pokolra alá vettetett, rette-netes irigységgel, és ki-mondhatatlan gyűlöléssel agyarkodik ellened, hogy téged meg-csallyon, és magához hasonló kinokban ejcsen.
2. A' második ellenséged a Test, (D) a te meg-romlott természeted, érzé-kenséged, és az alsó ember, ezekkel, és ezekhez hasonló nevekkal azon egy ellenséget értyük.
3. Az harmadik ellenséged, (E) a család világ, ezen értyük az élő embereket, azoknak álnokságit, csalárdságit, és mérges kívánságit, mellyek noha a természetnek, és a testnek tulajdo-nittatnak, a mennyiben kinek-kinek személyét illeti; mind-az-által, mikor a közönséges jó ellé együtt fúják a követ, a világnak tulajdo-nittatik, mert az ördög ezek által akar mindeneket véghez vinni: El-sőb-is azon mesterkedik, hogy a világos igaságot meg-homályosítsa, hogy az emberek, avagy ne tudgyák, avagy tréfának álicsák; ellenben pedig mind ez világi, s' mind a más világi dolgoknak igaságát tévely-gő értelemre fordítsa, és meg-hajcsa. Ezzel a mesterséggel nagyobb ré-fzét ez világnak meg-csábítja; mert az értelmet azzal vakítja-meg,

hogy,

hogy, már a belső érzékségeknél cselekedeti jók nem lesznek: az akaratot pedig, és a külső érzékségeket, úgy-mint a látást, és illetést, a' végre ostromolva, hogy azokat a' cselekedeteket, mellyek Istennek tetszenek, meg-gátolva, és a' mellyek ő véle ellenkeznek, azoknak gyakorlására indítsa. Vigyázz arra-is, ki minémű természetű, mire hajlandó, és miben szokat gyönyörködni: micsoda tisztékben, és micsoda helyeken-főrog, micsoda személyekkel, és miképpen nyájaskodik: mindenűvé be-furja magát, mindenkinek tört hány, és minden módon azon mesterkedik, hogy az emberek lelkét el-veszesse: Ha nagy károkat nem tehet, a' kicsinyeket sem szegyenli, és ha itt-is meg-csalatik, a' jó cselekedetek ellen, három dandárral indul:

A' testnek, (F) és az érzékségeknél gyönyörűségével: (G) a' gazdagságnál kívánságával: (H) a' kevélységgel, és nagy tisztékra való vágyódással. Oh veszedelm! oh örvény! oh szél-vész! Te, hogy ezeket el-távoztathassd, Istennek ama három igaz mondását, el-törölhetetlen bűnökkel szivedben mélyen irjad. Elsőben: *Ha test szerént élek, meg-haltok, ércs reá, az örök halállal. Másodszor: könnyeb a' tevének, által menni a' föld-fokán, hogy sem a' gazdagságnál Isten országában menni. Harmadszor: az Isten a' kevélyeknek, ellenek áll. Mit mondhat én-nél nehezebbet? egyéb kísérteteknek orvosságát ebből meg-tanulhatod: Az ellenkező nyavalyák, ellenkező orvosságokkal gyógyíttatnak-meg. Tovább, soha a' gonoszra nem vonatol, sem a' jótól el nem szakasztatol, (minden kísértet ebben áll) hanem, vagy a' gyönyörűség által, mellyet szeret: vagy a' nehézség által, melytől irtózol, és féliz. Mind a' kétféle kísértet ellen az orvosság-is kettő, a' mint Sz. Agoston mondgya: (I) Vály-el a' szeretettől, és győzd-meg a' fájdalmat. Ímé, a' Christus téged szeretett, és éretted fokot szenvedett; te-is az ő szeretetiért, minden szeretetet, melly ő véle ellenkezik, meg-utály, és minden fájdalmat az ő fájdalmáért, el-szenvedgy. Végezetre, mint hogy minden kísértet oda céloznak, hogy teremtesednek végétől, az az, az Isten szolgálattától, és üdvösségedtől meg-fosztassál: azért, te-is ellenben, úgy mesterkedgyél, hogy mind az Isten szolgálattában, s' mind üdvösséged keresésében, áthatatossan, és hiven, (K) mint a' bátor vitéz férfúnak képe mutatgya, vitézkedgyél.*

FOHASZKODASOK.

A' Az ördögnek csalárdságától, ments-meg Uram minket. Lit. oo. SS.

Semmit

Semmit ne fogjon rajtunk az ellenség, és az hamiságnak fia semmit ne ártasson nekünk. Psal. 88. v. 2.

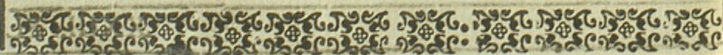
Ments-meg engem Uram ellenségim kezéből, és az én földözömtől.

Oh jó JESUS a' te sebeidben rejs-el engem, ne szenved, hogy tölled el-szakadgyak.

Add-meg nekem, hogy ez világnál boldogságát a' te szeretetedért meg-utálljam, és semmi ellenkező dolgotól ne rettegyek.

K Ö N Y Ö R G E S.

A' Te hiveidnek, kérünk Uram, adgy az igaz Hitben, és a' te szeretettedben áthatatos meg-maradást, hogy azokban meg-gyökerezvén, semmi kísértet minket, tölled el ne szakaszthasson. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által, ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel egyetemben él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.

XXIII. ELMELKEDES.

FELEBARATUNKHOZ VALO
SZERETETŰNKRŐL.

Ekéncs-meg ismét a pokolbéli tűznek rettenetes dühösségét, (A) és azt jól meg-föntolván siraflad, (B) hogy az emberek között, minden állapattól, és minden rendektől, iffiak, és vének, férfiak, és Afiszonyok, annyi sokan esnek az örök kárhozatra, mint ha azok, melyeket az hit, és az okosság tanít, nem volnának igazak, hanem csak Poéták fabulája, vagy valamely fűrt fejű embernek találmanya. Fogd-meg ennek nehéz voltát elméddel, ha meg-foghatod, szánakodgyál azokon, kik hanyat-homlok sietnek a veszedelemre, és ha lehetséges, orvosold-meg: mert az Ur Isten, Eccl. 17. v. 12. *kinek kinek parancsolatot adott az ő felebarátja felől.* és Matth. 19. v. 10. *Szereffed felebarátodat, mint tennen magadat.* és 1 Joan. 4. v. 12. *E parancsolatunk vagy-on Istenből, a ki szereti az Istent, szeresse az atyafiát-is.* Ezt a parancsolatot pedig, a léleknek szereteti felől mondgya, mellyet ellenségünkkel-is, il-lendő, hogy cselekedgyünk, ha Menybéli Anyánknak fiai akarunk lenni.

Sokasága pedig azoknak kik pokolra vettetnek három részre osz-tatnak: 1. Az *Istentelenek*, úgy-mint, a Pogányok, Sidók, Törökök, és azok az Eretnekek, kik meg nem kerestelkedvén az Istentől el-el-hagyatnak, terétségben, és halál árnyékában ülnek. Illyenekkel te-li Asia, Affrica, America, és Európának nagy része. 2. A' *bűnösök*, kik hisznek ugyan a Christusban, de az Isten szeretetiből, és malasztábúl, hogy a parancsolatokat meg nem tartják, ki estenek. 3. Az *lágymelegek*, kiknek állapottyok, hogy az örök kárhozatnak veszedelmében forogion, nem neheztelheted, ha az Istennek mondásának hízeled, ki Apoc. 3. v. 13. azt mondgya: *Bár hideg volnál vagy meleg, de mint-hogy lágymeleget vagy, ki-kezelek az én számból okádni.* Ezek veszedelmének, leg kivált-képpen való oka, (C) a világi jókban, a gazdagságban, a győ-nyörűségben, és a tisztékben-való el-merülés: Ezeket litogattyá az ör-dög, (D) mint valami nagy boldogságnak kincseit, melyeknek ártal-mas kívánságával, (E) mind nagyokat, s' mind kisdédeket álnokúl meg-febelsit: ezeknek gyűjtésére igazán, vagy hamissan (F) ez világ, tellyes tehetségével munkálkodik: sőt (G) a meg-romlott természet-nek indulattya, arra olly erőssen vonnya, mint-ha az ember életének

egyedül csak az volna minden gyönyörűsége: mind-az-által, ha annak szavát halgatom, a ki meg nem esalhat, sem meg nem akar esalni, el-hidgyed, nem egyéb (H) *érvénél*, Matth. 13. melynek meg-sértését, ha nem érzik-is némely nyalka udvariak, kik mások álmát álmodozzák, mások úttját járják, mások szájok izivel érznek, és egész életben mások életével élnek: az olyanok-is, kik akár mi alá-való szölgálatokkal, nem tudom micsoda undok gazokon keresik az ilyen el-vezendő jószágot, melly miatt már fel-törték a farkokat.

De mint segíthessd te ezeket a vakokat, az észteleneket, és a böl-dogságnak úttjáról el-tévelyedteket? (1) Három-képpen: 1. Szű-netlen imádkozzál az Isteni telenekért, hogy az igaz Hitet meg-ismér-jék: a bűnösökért, hogy a méltó poenitentiát kövessék: az igazakért, hogy az Isten nagyobb dicsőségének *zelusát* gyakorolják: mellyet a titkos, és magános életben-is könnyen meg-cselekedhetel. 2. A' ki-ket lehet (K) meg-tanítcsad az Hitnek ágazatira, a gonosznak el-tá-voztatására, és a jónak, s' tökéletes életnek, és szentségnek be-telleye-sítésére. 3. Es utólszor, mindeneknek, és mindenütt jó példa adással világoskodgyál. El-hitte volt azt Szent Ferencz, hogy jó példává töl-lekeket nyerhetne Istennek, mint hofszú beszéddel, mivel *az élő, és bathatos beszéd, példája a cselekedetnek*. (L) Ha olyan szerzetes vagy, ki hivatalod szerént tartozol felebarátod üdvösségét keresni, ne fzen vedd hogy az ördög, és az apostoli ferényebbeknek találtaffanak a lelkek-nek el-vezítésében, mint te az igaz Hitre térítésében. Bátoran mond-gyad Szent Pállal: *akarom minnyájatokat olyannak lenni, mint én ma-gamat: és jussón eszedben, ha egy lelket meg-térítesz, többet érdem-lefz Istennél, mint-ha nagy summa pénzt osztogatnál a koldusoknak; mert a mint Szent Chrysostomus mondgya: ha felebarátodat üdvözited, akkor a Chrysztus vért szíve szeded. és Szent Bonaventura-is így szól: annál nem másat-hat az Istennek kedvesebb áldozatot: mivel minden Iste-nes cselekedetnél leg Istenesebb a lelkek üdvösségében Istennel együtt munkálkodni. Szent Dionysius.*

Ha a munkának meg nem felel az haszon, meg-lásd, ne kövessd *Carpust*, (M) ki noha egyéb iránt Szent Püspök volt, de azokat, kik az okádásra viszsza tértek, mindgyárt pokolra kárhoztatta, noha maga-is Chryztus Urunk ezt az ő cselekedetét éretlen *zelusnak* mondotta: (N) mert ha szükség volna, a mint *Dionysius Areop.* írja: ífmet kéfz volna Menyből alá szállani, halált fzenvedni, és a poklok (P) ajtaja előtt, az oda fiető lelkeket meg-segíteni. Te arra vigyázz, hogy vétkeid miatt, csak egy lélek se vallyon kárt. Jaj, s' melly rettenetes léfzen hallani, némely lelki Pásztoroknak, Atyáknak, Elöl-járóknak, és a kiknek tiszteben jár a mások üdvössége; mert az Istenlent reád bizta az

ft en,

Isten, és ha meg nem jobbitod, (P) meg-bal az ő hamiságában, de az ő zérét a te kezedből keref-kí az Isten. Ezech. 3. v. 18. Ezen a törvényen kívül, vannak még többek-is, mellyek felebarátod üdvösségének gondviselésére köteleznek. Halhatcza-meg egy summában: *A' mit nem akarfz, hogy néked ne cselekedgyenek, te se cselekedgyed másoknak: Mindeneket a miket akartok, hogy mivellyenek néktek az emberek, ti-is mivellyétek nékik.* Matth. 7. v. 12.

FOHASZKODASOK.

A' bádgyadás esék reám, a te törvényed el-hagyó bűnösök miatt. Psal. 118. v. 13.

Könyörűly Uram, könyörűly a te népeden, kiket a bűnnek lánczai meg-kötöztek, hogy a te kegyességed irgalmafsága kegyelmessen meg-öldozza. Ecclesia.

Nyisd-meg Uram a vakoknak szemeit, és a siketeknek füleit, világo-síts-meg azokat kik a sötétségben, és halál árnyékában élnek. Luc. 1. v. 78.

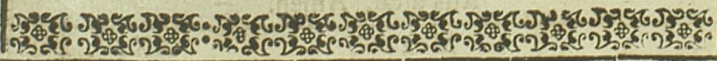
Hálát adgyanak néked, hálát adgyanak minden népek. Psal. 116. vers. 4.

Az egész föld imádgyon téged, és énekellyen néked, és dicséretet mond-gyon a te nevednek. Psal. 65. v. 4.

Térjenek az Urhoz, a földnek minden határi, és imádgják az ő szi-ne előtt a pogányoknak minden nemzetségi.

K Ö N Y Ö R G E S.

Ó Rők mindenható Ur Isten, ki mindeneket üdvözítesz, és fenkinek veszedelmét nem kívánod, tekéncs kegyel-messen azoknak lelkére, kik az ördögnek incselkedése miatt tölled el-tévelyedtenek, hogy gonofsá-gokból ki öltözvén, te hozzád viszsza térjenek. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Chri-stus által. Amen.

XXIV. ELMELKEDES.

A PURGATORIUMRUL.

K Ettőt tanúly itt : A' Purgatoriumban szenvedő lelkekhez-való irgalmaságot, és a bocsánandó bűnnek, csak leg kissebnek-is el-távoztatását. A' kiket a láng kö-zött látcz, (A) ezek a te szüléid, vér-szerént voló atyád-fiai, és rokonid : ezek jó akaróid, és barátid, kik mig ez világon éltek, segítségekkel, tanácsokkal, és minden módon igyekeztek néked szolgálni : ezek a te katona barátid, kik ugyan azon ellenség ellen, azon kapitány alatt, a közönséges jóért, veled együtt vitézkedtenek : ezek a te eleid, kiknek bocsúlletet : ezek veled egy údejük, kiknek szeretetett : és alattad valók, kiknek gödgyokat viselted : egy-izóval, ezek a Christus tagjai, kik egy hittel, reménsséggel, és szeretettel veled öfve foglalva völtk. Ezek már mind Királyok, noha ország-nélkül : mind gyözedelmessék, noha korona-nélkül : mind az Angyalok közzé tartozandók, noha az ördögök szomszédi : Ezeknek juflok vagyon Menyörzázhoz, noha utolsó nyomorúsággal szorongat-tatnak : ezek böldogok reménsséggel, noha szegények tehetséggel : ezek Isten fiai, és a Christus örökös társai, noha azokat a kinokat szen-vedik, mellyeket az el-kárhozott Isten ellenségi az egy örökkén-való-ságtól meg válva. Es mind ezek a rettenetes kinok között, magok-nak csak leg-kisseb vigasztalást sem adhatnak. (B) Ezek kívánnák, ugyan, ha csak egy kis órátka adatnék-is nekik, és abban mit nem cselekednének ? De mind el-múltanak a kegyelemnek napjai, a mel-lyek most folynak, az Isten igazságának tulajdonittatnak : melly ki-nokból senki meg nem szabadul, mig az utolsó fillérig meg nem fizet.

De imé, (C) melly nagy a mi Istenünknek könyörületessége, ki a kegyelemnek óráját, mellyet nekik meg-tagadott, néked könnyen meg-engedi, hogy a mit ők nem cselekedhetnek, te annak a tűznek lángját, a ciliciumokkal meg-nyomjad, a disciplinával el-verjed, fo-házkodással el-fújad, és köny-hülfatással el-ölcsad. (D) Annak okáért, nagy óhajtással kéri a te segítségedet, és könyörületességedet : mellyet meg sem tagadhaz nekik, mert barátid, és magad-is azokat a kinokat, el nem kerülheted, és ha most rólok meg-emlékezővén, vél-lek irgalmaságot cselekeszel : néked-is mások hasonló irgalmasággal fognak szolgálni. (E) Te leg kivált-képpen Misse áldozatokkal tegit-csed őket, mellyeknél sem élőkért, sem holtakért, semmit kedvesseb-

bet, és hasznosabbat Istennek nem adhat. (F) Az áldozatok mellé adgy buzgó, és áitatos imádságokat, mind az Oltár előtt, mind a kóporsó előtt, és mind egyéb helyen: és mikor eizedben jutnak, szíves fohászkodással emlékezzél róllok. (G) Az alamisfálkodást, bójtölést, és más egyéb jószágos cselekedeteknek gyakorlását se mülátsádel: mert minden jó cselekedetért az igazak Istentől nem csak malasztot, és dicsőséget, hanem több Mennyei áldásokat, és mind magok, s' mind mások bűnökért való elég-tételt nyernek. Vannak, kik szorgalmatossan vigyáznak minden bűsük meg-nyerésére, és azokból magoknak semmit nem tartanak, hanem mind a Purgatorium-béli lelkek szabadelésért rendelik, bizván hogy az Isten őket is halálok óráján, azoknak esedezésekért, tellyes bűsü-nélkül nem hadgya. (H) Es az Isten Angyala majd örvendetes hirt vísen nekik, és be-tölti őket vigasztalással, és nyugalommal.

Ha azt kérded, micsoda ezeknek a kinoknak oka? nem egyéb az hivalkodó, és haszontalan gondolatoknál: nem egyéb a teremtetett állatokhoz való rendetlen szeretetnél: nem egyéb az haragnak, gyűlölségnek, irigységnek, és felebarátod ellen- való nehezítelésnek, hirtelen, és véletlen indulatjánál: nem egyéb becsületed, és világi javaid szaporításának kívánságánál: nem egyéb ételben, italban, álomban, tested kedvezésének keresésénél: nem egyéb azoknál, az hívságos dolgoknál, mellyeket teremtetted végének meg-nyerése ellen cselekezzel: (I) A' többi között azok az áitatoságok, mellyeket tünyn, resten, álmodozva, és csak imigy-amúgy vittél véghez: egy-szóval, minden vétkeid, kicsények, nagyok, kikért ez világon eleget nem töttél: (K) mert *semmi ferteztetett, bé nem mégyen Menyországban.* Apoc. 21. v. 27. az hól minnyájan olyanok léfznek, mint az Isten Angyali, kik dicsérik, és áldgyák az örökkön örökké élőt.

Ebből te azt hozdad-ki, hogy igen nagy, és rettenetes az, a mit közönségesen az emberek kicsénynek vélnek, vagy mondanak lenni: mért gondoly egy olyan embert, (L) a ki sóha semmit nem tudott a Pokol-béli, vagy Purgatorium-béli kinokról, látván pedig azokat a kinokat, s' okát nem tudná, mit vélnél hogy mondana? nyilván azt mondaná: a ki az embereket Purgatoriumban úgy kinozza, avagy nem Isten, hanem kegyetlen *tyrannus*: avagy rettenetes gonofz az, a mit úgy büntet. De bizonyos, hogy a mi Istenünk, igaz, és nem kegyetlen, szelid, és igen kegyelmes, úgy-mint ki még az el-kárhozott lelkeket sem bünteti érdemek szerént, sőt azon örvendezne, ha Isteni igazságához férhető volna, mennél rövideb, és kisebb kinnal büntethetné. Rettenetes gonofznak kell tehát a bűnnek lenni, melly illy rettenetes büntetést érdemel: rettenetes a mi vétkün-k-is, kik gondolat

lansá-

lanságunk miatt a bűnt csak vétkeknek sem tartjuk, és gyakran kézszebbek vagyuk akár melly bocsánandó bűnnel az Istent meg-bántani, hogy sem valami kis bocszfszúágot el-szen vedni.

FOHASZKODASOK.

Emlekezzél-meg Uram szolgálidról, és szolgálóidról, kik minket az hit jeleivel meg-előzték, és a békeségnek álmában alusznak. *Ecclesia in Cant. Missæ.*

A Christusban el-nyugott lelkeknek, hogy a nyugalomnak, világosságnak, és békeségnek helyét, enged-meg, kérünk téged Uram halgass-meg.

Uram ki el-jövendő vagy, az holtaknak, és eleveneknek meg-utílesére, (2 Tim. 4. v. 1.) adgy nekik örök nyugalommat.

Adgy Uram örök nyugalommat nekik, és az el-enyészhetetlen világosság fényeskedgyek nekik. *in Offic. Defunct.*

K Ö N Y Ö R G E S.

Minden hiveknek teremtd, és meg-váltó Istene, szolgálid, és szolgálóid lelkeinek, minden bűnököt meg-bocsássad: hogy a' melly engedelmet mindenkor kívántak, azt áitatos könyörgések által meg-nyerjék.

Ki az Atyával, és Sz. Lélek Istennel egyetemben élz, és uralkodol mind örökkön örökké. Amen.

25

XXV. ELMELKEDES.

GONDOLATIDNAK, ES BELSŐ INDULATIDNAK
Lelki Atyáddal való közlésérül.

Esből állunk, és lélekbel: az ideig-valókat keressük, és az örökkén-valókat. Hogy testednek, és az örökkén-valóknak jól gondgyát viseljed, (A) Szüléidtől, vagy azok helyet, tudós, és próbált embernek tanácsát vészed, halgatod, és követed. Jól cselekedsz, mert a Bölcs tanácsa-is az: ne támaszkodgyál okoságodhoz. Prov. 3.v.5. Hogy lelkedre, és az örökkén-valókra-is gondot viselhefs, járj lelki Atyád tanácsán, halgassd, és kövessd őtet: (B) annyival inkább pedig, menyivel a lélek a testet, és az örökkén-valóság fellyül haladgya az ideig-valókat. Ettől a tanácstól, két dolog vonhat-el téged; a gonoszság, (C) hogy magadat meg ne jelencsed, (D) és a régi rossz szokás, hogy a jó tanácsot ne kövessd: mert a gonoszság mint-hogy magában ocsmány, a világoftástól el-fut, és a fétéséget szereti: a szokás pedig mivel második természet, hogy a régít el-hadgya, és valami újat próbállyon, igen nehezen cselekedzi. De ellenben az Isten Angyala arra int, (E) hogy erőszakot szenved Menyország, és annak az úttya nehéz, és kalauz-nélkül senki azon nem járhat. (F)

A jószágos cselekedetet ki tanulhattya-meg, mester-nélkül: Első mester a Christus, (G) ki emberek által szokta meg-világosítani, és üdvözíteni, a kiket meg-váltot, és el-választot; a mint Szent Pál példájából ki-tetszik, kit az Isten minek előtte Pogányok Doctorának formált volna, Ananiához küldötte. Ne mondgyad, a lelki dolgoknak igazgatásáról már sok könyvek irattanak: mert bár ezek mind így legyenek; (H) de a véletlen történetekben, úgy-mint vigasztalásokban, szomorúságokban, vagy más egyéb belső indulatokban, miképpé kellefésék magadat alkalmaztatnod, a könyvekből nehezen, lelki Atyádtól pedig, (kinél nyilván vannak szivednek titkai) könnyen meg-tanulhatod. Ismét mikor a tudatlás, vagy a tévelygő ítéletek elmédet meg-háborították, (mellyek miatt, sok jó-indulatu iffiak a tétekozló fiúval, (I) a disznók moslékjára vetemedtenek) és az okosfának fáklyáját meg-gyújtva, hogy az honnan el-tántorodtál, oda-való vízfűz térésedet meg-láthassd. Akaratodat mikor a túnyaság elnyomja, (K) és az ellenség szivedben konkolyt hint, és téged fel-serkent: mikor a jónak véghez viteliben habozik elméd, (L) és a ki el-igazit:

N

végre,

végre mikor a Pokol-béli farkas hozzád közelget, (M) hogy lelkedet el-ragadgya, ő a te jó pásztorod ki meg-öltalmaz. Miért nem bízod tehát reá lelkedet? és a mint a régi Szent Atyák tanácsollák, hogy minden gondolatodat, kívánságodat, jókat, és gonoszokat néki meg-jelencsed, miért nem cselekedsz?

Itt-is int a Bölcs: *ébbet ne ércs, hogy sem szükseges.* Eccl. 7. v. 17. *mert vagon olyan út, melly az embernek igaznak láttatik, annak vége pedig halálra viszen.* Prov. 14. v. 12. Lelkedért ne fégyenlyed az igazat meg-mondani, mert az, dicsőséget, és kegyelmet hozó szemérmeteség: sőt azon örvendez a lelki Atyád, mikor láttya a te hozzá való szeretetedet, és bizodalmodot, hogy ő előtted semmit el nem titkolsz. Nem-is ellenkezik az Atyai szeretettel, a kísértetnek, és gyarlóságnak akár melly undoksága: mert tudgya, mig az agyagbúl formált testben élünk, gyarlóság alá vagyunk vetve. Nem-is mondhat oly ocsmánságot, melyben ezerek nem hevertének, talám még maga-is valaha, azon az úton járt. Halhatcza egy lelki Atyát: *Tudgya az Isten, így szól Gerson, minémű szívvel való szeretettel vittem aboz, ki az ő nyomorúságát nékem ki nyilatkoztattya; mellyek mennél ocsmányabbak, és utálatosabbak, annál inkább számkodhatom rajta.*

Érdőgi kísértetek, el-hidgyed azokat el-titkolni, mellyek orcza pirulást szereznek; mert a mint valami kerítő, mikor böcsülletes ember leányát meg-akarja csalni, azon mesterkedik, hogy a leánzó szüléinek az ő beszédéből semmit meg ne jelencsen: úgy az érdőg-is, hogy a te lelkedet, mellyet veszedelemre szerez, meg-éjtheft, meg-tiltya, hogy lelki Atyád előtt az ő mesterséges csalárdságit el-tagadgyad. Azt kérde: kit kell lelked igazgatójának választanod? Bölcs, okos, és hív férfiat, a ki tudgyon használni, és használlyon: a ki tudgya az útát Menyországra és maga-is azon járjon. Az ilyen embert könnyen meg-ismérheted, ha beszédére, cselekedetire, és egyéb maga viselésére vigyász. Mikor olyant találhatsz, bizvást nyájaskodgyál velle. Halhatcza itt Szent Bernárdot: *Valaki maga lelkének üdvösségében, mesterré tévzi magát, a bolondnak tanítványát adgya magát.* Még egyre intlek, s talám leg-szükségessébre: azt a kit lelki Atyádnak okossan választottál könnyen el ne hadgyad, ha szintén kemény ember-is, ha azokrúl meg-dorgál-is, mellyek a dorgálást meg-érdemlik. Gyermekség az olyan orvostól futni, ki a sebedet tífztogattya, a testedet égeti, merélli, és vagdallya: ellenben pedig okos, és bátor szívű az, ki az orvosnak kezében magát éppen bizza, akár égesse, akár vagdallya, csak meg-gygyitsa: mert, *jobbak a szeretőknek sebei, hogy sem a gyűlölnők csókjai.* Prov. 27. v. 6. El-hidgyed, nem szeret téged az a lelki orvos, ki bűneidnek fertelmességét el-halgattya, és szükséges irakkal nem orvosol-

lyá.

lyá. Adgya Isten, hogy ne esék veled egy kelepczében, ki téged azon mocsokban hágy meg-rothadni.

FOHASZKODASOK.

AZ ből nincs vezér, a nép el-vész: a meg-maradás pedig, az ből sok tanács. Prov. 11. v. 14.
Jaj a kik mély szível vadtok, (Isai. 29. v. 5.) én pedig el nem rejtem az én hamiságomat, (Psal. 31. v. 5.) és meg-mutatatom magamat az Papnak.
Az érdőg, mint az ordító oroszlány körül jár, keresvén a kit el-nyeljen. (1 Petr. 5. v. 8.) Jaj az egyedül valónak. Eccl. 4. v. 10.
Bé-sílyedtem a mélységes sárban, (Psal. 68. v. 3.) küldgy segítséget a szent helyből. Psal. 119. v. 3.
Küld-el Uram a kit el-vagy küldendő, ki azt mondottad: szívem szerént-való Pásztorokat adok néktek, (Jer. 3. 19.) hogy valaha az ellenség el ne ragadgya az én lelkemet. Psal. 7. v. 3.

K Ö N Y Ö R G E S.

ENgedd-meg kérünk téged, mindenható Ur Isten, hogy a te cseléded az üdvösség úttján járjon: és Keresztelő Sz. Janosnak, (és kiket ez földön életünk vezérinek tartunk) intéseket követvén, ahoz a' kit ő meg-jö-vendölt, bátorságossan juthasson. A' te Sz. Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XXVI. ELMELKEDES.

A' CHRISTUS JESUSBAN-VALO BIZODALOMRUL,
 ki mi 'rettünk bűnöskért szenvedet, és meg-bólt.

E Mé a' világnak, az Angyaloknak, és az embereknek csudája: (A) a' Sídóknak botrányozás, a' Pogányoknak bolondság; azoknak pedig kik hivattattak, Isten ereje, és bölcselése: Imé módám, az Istennek véle egy természetű, igaz, és örökkén-való Fia, (ezt az halás meg nem foghattya, az elme fel nem érheti, a' teremtetett állat meg nem bocsúlheti, és annak el-bírelve resket: így szól Sz. Chrysostomus,) melly kegyetlenül kínoztatott, melly rettenetes fájdalmakat szenvedett, és melly gyalázatos halállal meg-öletett. Ezt csudáld, és halálának okát és Urát tudakozod? Az Istennek véghetetlen jósága találta, és hozzá-ért való szereteti cselekedete, hogy a' szenvedhetetlen szenvedne, és az halhatatlan meg-halna: nem-is más végre, hanem hogy a' nyomorúságtól melyben torkig úszunk vala, meg-szabadítana, és az örökkén-való jókkal meg-böldogitana. Visgáld-meg jól micsoda nyomoríthatna-meg téged akár melly felől-is, meg-látod semmit nem találz a' miben a' fel-szöttetett JESUS ne legyen néked segítő, óltalmazó, és meg-szabadító. (B)

Ha alá tekintesz, meg-látod az ördögöt, ki ezer mesterséggel el-lened fel-segyverkezet: de az, a' kit a' keresztszán látó függenni, annak kéz-iját el-töri, az erős segy vereft meg-győzi, és úgy meg-kötözi, hogy ez után az ördögöt többet nem kell félned, mint a' lánczra vetett kutyától: mert senkit meg nem marhat, valaki hozzá nem közelget. (C) Ha magadban tekintesz, meg-látod sok fertelmes vétkeidet, mellyek lelked ismérteit furdallyák, és szünetlen ostromozzák. De imé az Isten Báránya, ki el-vefzi a' világ bűneit. Valami bűnt az egész emberi nemzet cselekedett, mind maga hordozta azt, és a' keresztszán meg-fizette: és meg-mosott minket a' mi bűneinkből az ő vére által. Apoc. i. v. s. (D) Ha hátra tekintesz, meg-látod mind a' testi, s' mind az örökkén-valót. De bízzál; mert a' Christus el-törölte az örök halálnak keze-írását, és a' keresztszán be-sejzette, a' mint Oseá 13. v. 14. meg-mondotta: Halálod léfzek, oh örök halál, te haragfod léfzek Pokol. Az ideig-való halált pedig, (és minden háborúságot) maga halálával úgy meg-édesítette, hogy mindenkinek kik a' Christushoz szabják magokat, és véle akarnak élni, kedves, és kellemetes legyen. (E) Ha magad körül tekintesz,

meg-látod a család világot, ki fok jó szerencsével hizelkedik, noha abban többen vesznek-el, mint a szerencsétlenségben. De pálcza, a Christus kereszti, melyhez tartózkodhatol a fikon, hogy semmi veszedelmes gyönyörűségben meg ne csuszamodgyál: minden edesége a világnak a Christushnak epéjétől meg-kefereedik. (F) Ha fel-tekintsz, meg-látod Menynek, és földnek read meg-haragudot Urát, kinek kezében esni, rettenetes. De ne esél kétségben, mert a kereszten üdvösség vagyon, és a Christus szent vedése, és halála, a mindenhatót meg-fosztja fegyverétől, és annak felette a Mennyei kincsek el-vételére, néminémű-képpen erővel kényszerit: mert a Christus elég-tétele a mi bűneinkért, nem csak elégséges, és egyenlő, de minden igaságnak keménységét fellyül haladgya, a mint a Theologusok tanítták. Annyit érdemlenek a Christus szent vedési, hogy az egész világnak nem lehet olly rettenetes, és annyi bűne, melynél többet, és nagyobbbat meg ne bocsásson az Atya Isten, Szent Fiának tekintetiért, és Mennyei áldását, ha mind örökkön örökké osztogatná-is, meg-érdemlené Szent Fiának engedelmesége.

Mit rettegsz tehát, midőn az egekkel, és az egeknek Urával meg-békéltél? Oh keresztyén lélek, ha ezeket érted, miért nem lágyul a te szíved a Christus JESUS szeretetre. Jákob Pátriarchának fiai mint örültenek, mikor hallották, hogy Joseph az ő Attyok-fia, egész Egyptusban uralkodik, és minden bűneikről el-felelkezvén, magához illy gyönyörűséges igékkel hiva: Jöjjetek hozzám, és én néktek adom Egyptusnak minden javait. Gen. 43. v. 18. Imé a ki méltóztatott a mi Atyánk-fia lenni, Menyben uralkodik, és el-felelkezvén minden mi bűneinkről, melly gyönyörűséges igékkel hív, mondván: Jöjjetek hozzám minnyájan, a kik munkálkodtok, és terhelve vadtok, és én meg-nyitogatlak zikreteket. Matth. 11. v. 28. (G) A' fetétségnek minden fejedelmi, kellyenek-fel ellened, meg-látod Szent Antallal, hogy minden igyekezetek haszontalan: Minden emberi háborúságok szorongassanak, de semmit ne kételkedgyél, Menyből az Isten segítséget ad: mert ha Moysesnek (H) kedves szolgájának meg-halgatta könyörgését, miért ne tekintene egygyetlen egy Szent Fia vérének ki-ontására: kinek csak egy fohászkodása-is kedvesebb volt, mint ez világ minden bűneinek kedvetlensége. De egy a mi szükséges: A' Christus JESUS vérének magadhoz-való foglalása: mert ugyan-is mit használ az élő kút-fő, ha az üdvösségnek vizét ki nem merited? Mit használ az Királyi kincs, ha azzal adótságodat meg nem fizeted, és magadat meg nem gazdagítod? Ez a Christus vérének magadhoz való foglalása, két-képpen lehet: 1. a Szentségek által. 2. a jószágos cselekedetek gyakorlása által. (I) Oh keresztyén lélek! hogy ezekben a Christus érdemében része-

súlhefs,

sű hefs, áldozatos szível borúl a fel-fe-zítettett Ur JESUS lábaihoz, valahol lehet, és a penitentiának, Oltári Szent Sácramentumnak, gyakorlása kívül, hidgyed, reményled, szerezted, és könyörögi az Atyának, hogy mind a gonoszok el-távoztatásáért, s' mind a jónak meg-nyeréséért téged meg-halgasson az ő Szent Fiáért, a mi Urunk JESUS Christusért. Amen.

FOHASZKODASOK.

Sokan vannak a kik engem áldoznak, és háborgatnak, (Psal. 3. v. 2.) én pedig bizom, és dicsekedem, a mi Urunk JESUS kereszti-ben, (Galat. 6. 14.) melyben vagyon élet, üdvösség, és fel-támadás.

Vízet meritek az üdvözítőnek kúttyából, (Isai. 12. v. 3.) bizodalommal cselekszem, és nem félek: (Isai. 12. v. 2.) mert az Ur szabadítom-ná lőtt nékem. Psal. 117. v. 12.

Imádkyunk téged Christus, és áldgyunk téged, mert a te kereszted által váltottad-meg ez világot.

A' te szolgád vagyok én, (Psal. 115. v. 16.) drága áron (a te véreddel) váltottad-meg ez világot. 1 Cor. 6. v. 20.

Te benned bízom Uram, meg ne szégyenüllyek örökké. Psal. 70. v. 1.

K Ö N Y Ö R G E S.

URam JESUS Christus, élő Istennek Fia, ki Szent Atyádnak akarattjából, és a' Szent Léleknek munkálkodásából, ez világot meg-elevenítetted, ments-meg engem az én hamiságimból, és minden gonosztól, és adgyad, hogy mindenkor a' te parancsolatidhoz ragaszkodván, tölled soha el ne távozzam. Ki az Atyával, és Szent Lélekkel élsz, és uralkodol mind örökkön örökké.

Amen.

XXVII. ELMELKEDES.

A PUSZTARUL, MELYBEN A LEEKI
gyakorlások által, üdvösségét szomjúhozó ember meg-újulbat.

A Pusztában hilak téged, azt akarom, légy Remete, de nem parancsolom, hogy Remete Sz. Pállal, avagy Remete Szent Antallal, holtig a pusztában lakjál, hanem, hogy csak egy néhány napig magadban szálj, hanem, állapattyát meg-visszályad. Alig találj egy Szentet, ki az ilyen barlangot nem szerette volna: A' Bölcsnek-is ez a tanácsa, hogy néha-néha a sokaság közül el-kell távozni, és magában kell embernek szállani. Ne mondgyad: csak hivalkodva töltöm ott az üdőt, és ha csak magánossan maradok, a meláncoliától meg-eméztődöm. Egyiktől se fély: mert mind vig, s' mind foglaltos leszsz, és egyedül sem maradsz; mert ott bűneidnek terhétől meg-könnyebedel, és Mennyei jókkal meg-gazdagodol. Mit cselekedsz tehát? (A) Elsőben eddig-való életedről végy számot: meg-feleltél-e hivatalodnak? meg-tartottad-e az Anyaszentegháznak parancsolatit? Itt azon erőlködjél, hogy leg aláb-valónak, és leg méltatlanabbnak mondgyad magadat, nem hívságbul, hanem tellyes szívadból, egyéb-aránt alázottság benned nem találtatik.

Ha Szent Pál, első, és leg nagyob bűnősnak mondotta magát, és szívében-is úgy érzette; mert nem hazudhatot a Szent Lélek, ki az ő nyelve által szóllott: miért nem monhatod te azt magad felől, ki csak egy nyomorult, gyarló ember vagy? Oh boldog Isten! Ha az emberek között a méltóság abban áll, hogy ki-k kötelességét meg-ismérje, és a szerént ilyen: így-is meg-kell vallanom, hogy én mindeneknél leg méltatlanab, és leg aláb-való vagyok: mert senkit nem tudok, a kiből ez három: *annyi bölcsesség, a kötelességnek annyi ismereti, és annyi el-múlása*, együtt találatsék mint én bennem. Tudom Judásnak vétkeit, nagy volt úgy vagyó, de még őtet Christus úgy meg nem kötelezte volt, mint engem, mert még ő érette meg nem holt volt, mint én érettem. Anti-christusnak-is sok-félé bűnei képeznek el-mémében, de ő azoknak bocsánattyát annyi-szor meg nem nyeri, sem az Istennek hathatós malafztyát annyi-szor nem vész, sem a bűnre-való alkalmazhatóságoktól, és cselekedetektől annyi-szor meg nem általmaztatik, mint én. Tudom Lucifernek vétkeit-is, kinek Isten nagyob világofságot adott ugyan, mint nekem, de az hívségre nem kötelezte-

tett, mint én, mert ő mindgyárt az első bűne után el-kárhozott, és én nem: és az Isten Fia nem ontotta vérére, mint én érettem. Ha talám más valamely teremtetett állat találhatnék, kinek nagyobb kötelessége volna, és a bűnnek nehézségét-is jobban által értené, mint én, és ha bűnt-is nálamnál nagyobb cselekednék (mellyet én okossan nem gondolhatok, ki másnak szívét, és lelki ísméretit, és belső Isten malasztáival-való áldását nem láthatom) még ennél-is, és minden egyéb embereknél, sőt az ördögök-nél-is aláb-valónak mondom magamat, nem kép-mutatásból, hanem valóságossan: mind azért, hogy ha ezerszer vétkezném-is a bűnnek rettenetes undokságát meg nem ísmérem (de meg-fogom vala ísmérni,) mind azért, hogy a mint az Istennek méltóságát, és felségét meg nem foghatom, ki a bűnnel meg bántodik, sem a cselekedetnek árrát, és érdemét meg nem bocsúlhatem, melytől a bűn meg-foszt: úgy a bűnnek nehézségét, és a magam méltatlanságát nem elégségesen értem.

Meg-ísmervén lelkednek nyomorult állapotját, serkencs-fel magadat, és egész életedről-való igaz gyónás által, bűneidből tisztulki, (B) és az Angyalok kenyerével úgy meg-erősödjél, hogy az Istennek meg-szentelő malasztja (lelkednek eledel) áthatatossan benned meg-maradgyon, és nevelkedgyék; ennek ereje által minden kísértetek ellen légy győzedelmes, bocsánandó bűneid meg-bocsáttassanak, az halálofak meg-gátoltassanak, lelkednek örök élet, és testednek az utolsó ítélet után boldog fel-támadás adassék.

Ezek, mind az Oltári Szentségnek gyümölcsei, és azokban fel-taláttnak kik halálos vétkekben nem élnek. Ezek után mind nyelveddel, s' mind elméddel-való imádságokban foglallyad magadat. (C) A' főb-valók között első legyen a *Mi Atyánk, üdvöz légy MARIA*, és az Anyaszentegyháznak könyörgési. Az elmével-való között pedig, (D) a te kalauzodnak, a Christus JESUS-nak életéről, szenvedéséről, és haláláról-való elmélkedések: mind azért, hogy a mit éretted cselekedett, és szenvedett, hálá-adó légy: mind azért, hogy életedet, és minden cselekedetidet az ő követéséhez szabjad. (E) Annak felette azokra az igazságokra figyelmezz, mellyeket az Ur szívedben szől, és fel-jegyez-zed, arra a végre kelzített könyvedben, hogy mikor nem-is vélnéd használhaffon. (F) Minek utánna bűneidből meg-tisztultál, és a Christus Szent Testével, és Vérével részefedtél, és imádságid által Isteneddel meg-eggyeztél, és lelki fényességgel meg-világosítottál, magadat minden teremtetett állatok feliben fel-emeled, Mennyei emberre változván, az Isten kívül semmit nem kívánsz, hanem mindeneket az Istenért. (G) Végezetre, hasonló lésezz a pusztában élő pellikán madárhoz, mert a lelki életet, mellyet tanultál, mindenekkel; leg elsőben pedig,

hozzád

hozzád tartozókkal közöllyed, az ő értelmeket, az hól az alkalmatosság hozzá meg-világosítsad: és a bűnőknek el-távoztatására, a józágos cselekedetek gyakorlására, és a tökéletes szentségnek meg-nyerésére igyekezzél fel-gyúllasztani.

FOHASZKODASOK.

Uram, a ki azt mondottad: a pusztában viszem diet (a lelkeket) és szívem-szerént szóllok néki: (Ose. 2. v. 14.) Ihol vagyok Uram, szóly, mert hallja a te szolgád. 1 Reg. 3. v. 9. Le-ülök egyedül, és halgatok, (Thom. 3. v. 28.) és gyakorlom magamat igazságidban. Psal. 118. v. 48.

Gondolodom régi esztendeimről lelkemnek kegyelmeivel, (Isai. 38. v. 1.) és fel-emelem magamat magam felibe.

Mint a fírral, és kövességgel meg-telik a lelkem, és vigadásnak ajakival dicserni fog az én lelkem. Psal. 62. v. 6.

Ki ad nekem tollakat mint a galambnak, és repülök, és meg-nyúg-szom az én Istenemben. Psal. 54. v. 7.

K Ö N Y Ö R G E S.

A' te szolgaidnak kívánságát, kérünk Uram, Mennyei kegyelmséggel kövessd, hogy mind a' mit kell cselekedniek, lássák; mind a' mit látnak, annak bé-telleyesítésére meg-erősödjének. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel egyetemben él, és uralkodik mind örök-kön örökké. Amen.

XXVIII. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JO-TETEMENTEERT VALO
HALA-ADÁSUL.

A ki nem méltó a jó-teteményre, az olyan ember a jó-teteményért hála-adatlan: *S. August.* és akár ki, kegyelmét méltán vonnya-meg attúl, ki a kegyelmet kegyelemmel meg nem hálálja. *S. Bernard.* Midőn pedig nincs, csak egy szem-pillantás, melybe az Isten az emberekkel jót ne tegyen; mert valamit cselekedzik, mind a mi jó-teteményink: azért, méltán int bennünket Szent Pál Apostol, *Ephes. v. 24.* hogy mindenkor, és mindenekben hála-adók legyünk. Ez pedig az Istenre néző hála-adás, három dolgot foglal magában: 1. hogy a jó-teteményt meg-ismérjed. 2. hogy a jó-tétőt meg-böcsüllyed, és dicsérjed. 3. hogy a jó-teteményért, jó-tetemenyvel fizess. Ha azért te, Istenednek hozzád-való jó-tetemenyéért hála-adó akar sz lenni. Elsőben, (A) juttasd eszedben, és ismérd-meg mennyi jót cselekedett veled az Isten, és el ne felejsd minden adományit: (B) öröktől-fogva annyi ezrek között kiket teremthetett volna, téged válasszott, téged egyedül maga nagyob dicsőségére, és a te boldogságodra teremtett.

Mint hogy azért, a teremtetének kezdetiben Menyországot, a bűn által el-vesztetted, és az örök kárhozatra csiél: nem-is vala szabadulá-fodnak egyéb orvossága, hanem az Isten Fia emberré lön, (C) és a te szeretetedért, az Ur a szolgálért, és a kereszten halált szenvedett. (D) Hogy a Pogányok úttján ne járnál, és el ne vesznél: téged a keresztség által az Anyaszentegyházban hozott, Hittel, Reménységgel, és Szeretettel meg-áldott, és meg-szentelt. (E) Midőn gyarlóságodat tudná, a poenitentiának szentségében orvosságot rendelt, hogy az ő vére által, minden bűneidből, és hamisságidból ki-tisztulhatal, és az Istennel újlag meg-békélhetnél. (F) Végre magát, az az, Testét, és Véréit Isten-ségével együtt ételben, és italban adá, hogy azzal, mind a kísértetek ellen, s' mind a jó cselekedetek gyakorlásában meg-erősödnél. (G) Hogy a gonosz, és el-fordult nemzetség között, a tudatlanság, és tévelygés meg ne tántorithatna, mindgyárt gyermekségedtől-fogva a Szent Lélek meg-világosított, és vezérlett. Múlás egy kevesse ezeknek a jó-tetemenyeknek elmélkedésében, és nagy voltát azért böcsüllyed, és csudállyad: hogy a mindenható Ur Isten, sem tehetségével nagyobb nem cselekedhetet, sem bölcsességével mélyebbet ki nem

gondolhatot, sem akarattával jobbat nem kívánhatot; és így veled ennyi jót cselekedvén, minémű-képpen magát éretted ki-űresszette. Egyéb meg-számlálhatatlan jó-téteményi, minden nap, sőt minden szem-pillantásban minden-felől, melly bőven folynak reád, ha nem érzed, és nem látod, vak vagy, és igen ostoba. (H)

Fontold-meg ezt az eggyet, meg-e világának teremtfélekor minék előtte születél volna, parancsolt az Isten felőled, az ő Angyalának, hogy téged minden útaidban meg-örizzen. Melly parancsolatot a Mennyei Fejedelem, olly kedvessén vőtt Istentől, hogy attúl-fogva minden időben minden esztendő, hónapot, napot, és órát kívánva várt, hogy te születetnél, melyben nagy örömmel jött Menyéből alá, hogy tiszti-szerént a te őrzésedhez kezdhessen, és hogy testi, és lelki szükségedre gondot viselne. Az ő te reád-való gondviselését, ebből vedd eszedben: (I) Hányan vannak hozzád hasonlók, és náladnál okosabbak, kik ezek-től meg-fogyatkozván, magoknak halált szerzettek? (K) Hányan vannak, kik gonosz akarójok irigysége miatt veszték-el? (L) Hányan zúgattattak-el a fene-vadaktúl? (M) Hányan, a kik tűz, víz, és más egyéb természet-szerént való okok, és esetek miatt, hirtelen, és véletlen végeztek-el életeket? (N) Hányan estek az őrdögnek kísértetiben, kik közül mostan-is ostromlatnak, és testekben-is győtrődnek? (O) Végezetre, hányan vannak, kiket nem csak testi nyavalyákban, hanem lelkieken-is, a bűnnek fokasága úgy bé-hálolt, hogy jaj! jaj! jaj! a foha el nem óltandó örök kinokra alá szállanak? Mind ezekből ki-ragadott téged az Isten, az ő Angyala által, ki előtted jár, és meg-öriz az úton, és végre, bé-viszen arra az helyre, mellyet néked készített, a Mennyei boldogságra.

Annyi fok embereknek kárhozattya pedig, a te jó-téteményed: mert ha annyin el nem kárhoznának, semmit nem félnél, s' talám csak te egyedül kárhoznál-el. Kérlek vedd eszedben, (P) és ezekért az Istennek veled-való jó-téteményiért, micsoda hála-adással illik őtet dicsírned? De mivel nem ékes a dieseret a bűnös ember szájában: híd segítségül az három szent iffiakkal, mind az egész teremtetett állatok, és mondgyad. *Aldgyátok az Urnak minden alkotmányi az Urat, dicsírvétek, és fel-magasztalljátok őtet örökké.* Dan. 3. v. 57. Melly dicsíretet minden nap gyakorolhac. (Q) Végre, mivel hálalod-meg az Urnak, mind azokat, mellyekkel téged meg-áldott? Halhatcza Szent Násián. *Ha szintén minden javaidat a szegények táplálására osztogatod: ha szintén magadat jószágodhoz kapcsolod-is, foha az Istennek adakozását meg nem győződ: mert Istennek valamit adni, annyi mint ő tölle meg annyit nyerni.* Ha mind-az-által testednek erőtlensége, hazádnak, és szülőidnek utolsó szükségé, az igazságnak, vagy más nagyob

jónak.

jónak köteleisége, meg nem gátollya útadat, mindeneftől, és éppen szenteld az Istennek magadat: ha az nem lehet csak szivedet, (R) az az, szivednek kívánságit, belső indulatit, és lángozó szeretetit áldozd-fel a te Urnak Istenednek, hogy a mit cselekedetteddel, véghez nem vihecz, jó-akaratomnak kívánságával meg-potollyad.

FOHASZKODASOK.

MElő bizony, igaz, és ádósséges, hogy mi néked mindenkor, és mindenütt hálákat adgyunk. Ecclesia in Præf. Missæ.

Az Ur irgalmaságait örökké éneklém; (Psal. 88. v. 2.) mert nagy dolgokat cselekedett nekem, a ki hatalmas. Luc. 2. v. 49.

Fel-magasztallak téged én Istenem, Királyom: és áldom a te nevedet örökké, és örökkön örökké. Psal. 14. v. 1.

Meg-szabadítottad az én lelkemet az alsó pokolból, (Psal. 85. v. 17.) és meg-mentettél engem a veszedelmekből.

Meg-erősödött rajtam a te irgalmaságod: jót cselekedtél Uram a te szolgálóddal, a te igéd-szerént. Psal. 118. v. 65.

K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, kinek irgalmasága meg-számlálhatatlan, és jó-ságának kincse véghetetlen; hálákat adok Szent Fel-ségednek minden ajándékidért, alázatosan kérvén, hogy, ki a néked könyörgőknek kéréseket meg-adod, azokat el nem hagyván, a' jövendő jutalmokra rendellyed. A' te Szent Fiad, a mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XXIX. ELMELKEDES.

E Z M A I N A P N A K J O L E L -
T Ő L T E S E R Ű L.

Haszontalan, sőt ártalmas a' jónak tudománya, melly a cselekedetre ki nem fakad. Mert a ki tudgya a jót, és nem cselekefzi, vétkezik; és a száolga tudván Urának akarattját, ha nem cselekefzi, fokkal verettetik. A' mi jót tanúltál, azt gyakorollyad: Akkor kezdéd pedig gyakorlani, mikor az egy napról mellyet el-kezdész, szorgalmaskodol, hogy jól el-végezhesséd, mint-ha ez az egy nap, egész életed volna. Vallyon ki lehetne olyan, a ki csak egy napot sem tölthetne-el véték nélkül, és valami jót-is ne cselekedhetnék? De a te életed magában nem egyéb egy napnál, most ez máj nap, az után az hólnapi, annak utánna az harmadik, és továb-is hasonló-képpen, &c. Ma, tehát cselekedgyél jót, hólnap (ha meg nem halsz) ísmét úgy cselekedgyél, harmad, negyed, és több következendő napokon-is, mind addig, míg Isten e' világon éltet. Es így, egy napnak jól el-töltése, hólnapokat, elszündöket, és egész életednek idejét magában foglalván jóvá térszi. Kezgy hozzá tehát, és mihelt reggel fel-serkenfz, mindgyárt elméd-et fordicsd ilyen gondolatra, ha az Isten, azoknak lelkét, kik ez éjjel meg-hóltak, és pokolra vettettek; ma megént ez világra azon testben vízfzra küldené, vallyon azt a napot nem nagy buzgósággal, és szentséggel töltenéké-el? és ebben a gondolatban fordúly magadhoz, kit az Isten nem csak életben meg-tartot, hanem mind lelki, s' mind testi jókkal fel-ékesített, és mint-ha újobban ma adott volna ez világra, és az örök kárhozattól, és ez világi nyavalyáktól-is, mellyekben ez éjjel fok ezeken estenek, kegyelmessén meg-óltalmazott, s' nyilván meg-látod, hogy nagyob jót cselekedett te veled, mint azokkal kiket pokolból ez világra vízfzra küldöt volna.

Mit cselekedgyél most? (A) nagy buzgósággal adgy hálákat az Istennek minden jó-téteményéért, és áldásiért, és szivedet éppen égő áldozatúl mütasf-bé néki, és hogy ez máj napon minden cselekedetedet tehetséged-szerént az ő leg-nagyob dicsőségére rendeltyed. Es, mint-hogy az Isteni szolgálát, kivált-képpen abban áll, hogy a gonosz-tól el-távozzál, és jót cselekedgyél, az Istennek tetszése szerént. Tekéncs két-felé egy kevesfé, és vigyázz, honnan, és minémű alkalmatosságok adattathatnának a gonoszra, és azok ellen jól fel-fegyverkezzél. (B) Hi-

vatalod, és régulaid ez máj napon à mire köteleznek, azt módoflan, helyeffen, és szorgalmatoflan vidd véghez: (C) mert, *átkozott à ki az Ur dolgát álmokul cselekefzi.* Jerem. 48. v. 10. Es, (D) akár lelki dolgaidnak, s' akár (E) kézi munkáidnak gyakorlási legyenek: akár (F) tested fáradságának nyúgodalmára, s' akár (G) lelked vigasztalására: akár testednek fanyargatására, és akár (H) szived keferűségére nézők legyenek: Te, sem à jókat gyönyörűségekért ne válaízfad, sem à kedvetleneket nehézségekért el ne mülaffad, hanem mindeneket úgy cselekedgyél, hogy azokban az Istennek akarattya, és dicsőfsege tündöklyék. Melly *intentior*, minden napnak, minden órájában, (I) igyekezzél meg-újítani. (K) De arról meg-emlekezzél, hogy, noha magadban fokat tökéleff-el, mind-az-által Isten malafztya-nélkül semmit örök életre nézőt, nem cselekedhetel: Az Isten malafztját pedig, Menyből kell kérned. Minek-okáért imádságid között, gyakran az Anyafzentegyházzal Istennek segítségét imigyen kérjed: (L) *Istenem figyelmeez segítségemre.* Hogy pedig imádságidat, munkáidat, áldozatidat, és ételetedet, (K) haíznoffabban cselekedheffed, juttatd eízedben azokat az okokat, mellyekrűl à negyedik Elmélkedéstől-fogva à tizen-ötödikig fellyeb emlekeztűnk: vagy mindenekrűl, vagy csak azokrűl, mellyek à buzgófagra fel-indéthatnak, kivált-képpen pedig az halálrűl, (M) melly az hátad meget kafzával áll, és akkor vág-le, mikor nem-is vélnéd. (N)

Hogy az Angyal, és az ördög te reád, és cselekedetidre szorgalmatoflan vigyáznak: (O) hogy à Szent Háronfág, és à Menyéli Szenteknek fokafga csudálnak, és à pálya futáfod jutalmának el-nyerésére bátorítanak: (P) hogy à te cselekedetid közzűl mindenik az Angyalok által az Istennek be-műtattafséék, és mint à gyönyörűféges illatok fzfne eleiben fel-jűffanak. (Q) Példájűl, melyhez formállad minden cselekedetedet, vedd az Ur JESUST, őtet elmédben le-irjad, és meg-láffad minémű belső, és külső rendeléffekkel cselekedte, à mit néked ma kell cselekedned: és te-is hafonlóképpen cselekedgyél, és à te cselekedetid közzűl, mindeneket kapcsoly az ő cselekedetihez, vagy közönségeffén mindenikhez, vagy mellyik leg-hafonlób ahoz, mellyet te fzfándékozol cselekedni. (R) Távoztatd-el pedig, à gyermekí áthatatlanságot, és az el-kezdett dolgot félben ne hadgyad: Kövéffed à jó kép-faragóknak példájűt, kik à kemény márvány-követ-is meg-győzik, hogy à faragot-képet tökéletes formában állafsák. Végezetre tudgyad, (S) hogy az Iffent, Hittel, Reménséggel, és Szeretettel áitatoflan kell tífztelned; (T) és felebarátodat, mint tennen magadat fzeretned-kell, ő benne mindenkor à Chrífuff fzemléllyed, és ha valamivel néki adós vagy, éppen meg-fizetni-is tartozol. (V) Magadat

okoffan

okoffan vífellyed, à fzerencsétlenekben erőffén, és à fzerencséseffekben mértékleteffén. Es minden dolgotat (X) úgy cselekedgyed, mint-ha utolsó volna, és mint-ha az után mindgyárt à koporsóban tételnél.

FOHASZKODASOK.

I Stenem, én Iffenem te bozz-ád vigyázok viradtakor. Pfal. 62. v. 2.

Uram nyíffd-meg az én ajakimat, és az én fzfám à te dicséretedet hirdeti. Pfal. 50. v. 17.

Dicsőfség Atyának, és Fiúnak, és Szent Léleknek:

Miképpen kezdetben vala, és most, és mindenkoron, és örökkön örökké.

Alleluja (az az, Dicsérjétek az Iffent) Alleluja, Alleluja.

Uram fel-magafztalom à te irgalmafsgódat, énekleffm à te dicsőfsegedet egész nap, (Pfal. 58. v. 17.) és à te nagy dolgaidat. Pfal. 34. v. 28.

K Ö N Y Ö R G E S.

O Rők mindenható Ur Iffent, ki nekűnk ez máj napnak kezdetit adtat érnűnk; a' te Szent malafztoddal segély minket, hogy ma, semmi bűnre ne térjűnk: hanem a' te akaratothoz, és törvényedhez igazítsuk minden gondolatinkat, fzfónkat, és cselekedetinket. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Chrífus által.

Amen.

XXX. ELMELKEDES.

A' MINDEN-NAPI LELKI
SZAM-VETELRŐL.

A' Tiszt-viseelő haszontalanná teszi a' ki-adott tör-
vént, ha annak meg-tartására nem vigyázz, és a' kik azt
által hágják, meg nem bünteti. Te-is minden-nap a' mi
jót el-tökélsz magadban; estve vizsgál-meg, vittedé
végben, vagy nem: ha nem vitted, avagy roszszúl vit-
ted, büntetés-nélkül ne hagyad. Magadnak kell mind fel-peresnek,
s' mind al-peresnek, és mind bírónak lenned. Ezt-is a' te jódra engedte
néked az Isten: mert a' mint valamely nyilván-való gonosz-tévd, in-
kább akar jó akarójától, barátjától, és atyafiatól ítéltetni, mint más
idegen, kemény, és kegyetlen bírótól. Te sok gonoszságokkal telyes
lévén, (A) vagy magad ítél-meg magadat, (B) avagy az Isten kemény,
és rettenetes itéletit el nem kerülheted.

Es elsőben, állasd magadat a' Krisztusnak, igaz Bírónak itilő széké-
leibe, és rövideden juttasd eszedben, (C) mennyi talentumot, és men-
nyi természet-szerűt, és természet-selett való áldásokat, mind közön-
segeket, s' mind magánosokat adott: (hasznos azokról-is meg-em-
lekezni, melyeket a' 14. és 28. kép, elő mutat:) és az Istennek adgy
hálákat, az aláb következendő első fohászzkodással, vagy ahoz hason-
lóval. Másodszor, kérj segítséget az Istentől, hogy meg-ismérhesd, és
meg-utálhassad minden vétkeidet, túnyaságodat, és egyéb fogyatko-
zásaidat, melyekkel ötet meg-bántottad: szolgál erre az aláb fel-jedzet
második fohászzkodás, a' mint a' többi a' több punctumokra. Harmad-
szor, vizsgál-meg, ma mit gondoltál, szözlöttél és cselekedtél, Isten el-
len, magad ellen, és felebarátod ellen, és rövideden járd-el elméddel a'
Tíz-parancsolatot; tisztodnak, és (E) hivatalodnak réguláit, és lásd-
meg, ha annyi fok el-tökéllet szándékid, és fogadásid után, nem estél
ugyan azon vétkekben, melyekkel az utolsó gyónásban vádoltad
magadat. Vajha a' te őrző Angyalod, (F) csak egyet találhatna olly
méltót, melyet az életnek könyvében be-irhatna: midőn ellenben az
ördög (G) csak egy óra alatt, gondolatoddal, szóddal, és cselekedet-
del tött fogyatkozásaidat, mennyit számlálhat elé? Negyedszer, csak
ebből-is annak az álnok szölgának ismérheted magadat, ki mint Urad-
nak kezében bizott javait, el-tékozoltad: ki mint Atyádat bőcsce-
lenséggel illetted: ki, mint Fejedelmet meg-vetted: mert Iste-

ned,

ned, teremőd, meg-váltód, és jó-tévőd ellen támadtál, és ő tőlle el-pártoltál. (H) Most fordúly hozzá, térj-meg, és minden gonofz cselekedetidet, melyeket magadban meg-tapasztaltál, utáld-meg, és sziveffen könyörögj, hogy azokat meg-bocsássa. (I) Nem csak a vétket kell pedig meg-utálnod, hanem a természetnek feslet erkölcsét, gonofzra-való vágyódását, és minden bűnre vezető külső alkalmatosságát: mert ezek gyökerei a bűnöknek, melyekre ha fejszét nem té-
(zelsz, sok gonofzságot, és az halálnak gyümölcsét, termik. *Edődször,* kérj malasztot Istentől, hogy magadat meg-jobbithassád, és erőssén el-tökéllyed, hogy életedet meg-jobbítod, és szivedben, (K) olly jószágnek plántáját őltod, melly az örök életre meg-ért gyümölcsöt hozzon. Es így, az igaz Birónak, reád mondandó sentenciáját, meg-előzheted: Ve-gyétek-el tőlle a mie vagyom, és meg-köszöven kezeit, és lábait vesztet-
tetet a külső jétéségre. Matth. 22 v. 13.

Hogy pedig életed meg-jobbításának úttján rendesebben járhasd: (L) Elsőben-is azt a vétket kell ostromlanod, a melly útdot Menyor-
szágra leg-inkább meg-gátollya. Ezt a vétket pedig, gyónásodból meg-tanulhatod, és könnyen ki-is irthatod, ha azzal a lelki szám-vétellel hasznossan akarj élni, mellyet *Particulare Examennek*, azért hívunk, hogy csak egy véteknak ki-irtására, vagy egy jószágos cselekedetnek szívünkben-való plántálására, szolgál: részekből-is ugyan azokból áll, melyekből a közönséges lelki szám-vétel. Mikor azért, valamely vétket, magunkból ki-akarunk gyomlálni, avagy valamely jószágos cselekedetet plántálni, minden-nap, estve arra kélizett könyvetskéd-ben, számát, hányszor estél abban a véteknél, és hányszor vettél azon győzedelmet, fel-jegyezzed, más nap, és több következendő napokban-is, hasonló-képpen cselekedgyél: az után egyik napot a másikkal, és egyik hetet a másikkal egybe vetvén, tégy ítéletet jobbulásodról. Ez a szám-vétel hasznos, sőt igen szükséges, hogy valaki szokásba vött vétkeiből ki-tisztúlhasson, vagy egyik jörül másikra meheffen, a mint a ki ebben magát serényen gyakorollya, könnyen bizonyoságot tehet. Beszély lelki Atyáddal ez felől a szám-vétel felől, kiről annak gyakorlását, lelkednek nagy vigasztalásával, meg-tanulhatod. Ha egyik vétekből meg-tisztulj, kezgy a másikkhoz, és mind addig gyakorollyad, (M) míg az halálos vétkekből magadat ki nem tisztítod. (N) Végre azon igyekezzél, hogy egyik jószágos cselekedet után, a másikkal, harmadikkal, és minden egyéb tökéletes életnek szépségével lelkedet fel-ékefithessél, melyekre a leg-hofzfab lineák szolgál-nak. Vigyázz azomban a győzedelemnek, csak leg kisseb alkalmatosságára, (ha kicsinynek kell azt mondani, (O) a mivel a nagy Isten tiszteltetik, és nekünk a boldog örökkén-valóság.) A' jó cselekedet-

nek első

nek első gráditza, nehéznek fog tetezni, a másik könnyebnek, az har-madik, és negyedik, (P) bé-tölti lelkeket Mennyei vigasztalással.

FOHASZKODASOK.

Aldom az Urat minden időben, az ő dicséreti mindenkor az én számban: (Psal. 33. v. 2.) mert jó, mert nagy az Ur, és igen dicséretes, és az ő irgalmasága nagy én rajtam. Psal. 117. vers. 1.

Világoscsd-meg Uram az én szemeimet, (Psal. 12. v. 4.) és adgy az én szemeimnek köny-búllatásoknak forrást, (Jer. 9. v. 1.) hogy meg-lássam, és meg-sírássam, minden hamiságimat, melyekkel meg-bántottam, vehetetlen jó-voltodat.

Bűnt tölttem Uram, (2 Reg. 12. v. 13.) és bizonyára vétkeztem, és gonofzt cselekedtem előtted. Psal. 50. v. 6.

Könyörű rajtam én Istenem, a te nagy irgalmaságod szerént. Psal. 50. v. 1.

Térics magadhoz Uram engem, és hozzád ítérek, (Jer. 31. v. 18.) és szeretlek tégedet tellyes szívemből, és meg-örizem a te tör-vényedet mindenkor, örökké, és örökkön örökké. Psal. 118. vers. 44.

K Ö N Y Ö R G E S.

Tisztítson-meg minket, Ur Isten a' te irgalmaságod, a' mi gonofzságinknak régiségétől, és új szentségnek bőv-ségével bé-tölcsön. A te Szent Fiad, a mi Urunk

JESUS Christus által, ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.

XXXI. ELMELKEDES.

AZ HALÁLHOZ-VALÓ KESZÜ-
LETRE.

Bizonyosan tudod, (vagy akarsz, vagy nem) meg-kell halnod, de mikor? hól? és miképpen? azt nem tudhatod. Annak felette tudod azt-is, az jó haláltól függ a boldog örökkén-valóság, és a rossz haláltól a meg-máfolthatatlan örök kárhozat. Lásd-meg most, ha nem nagy szorgalmatossággal kellé annak be-teljesítésében fáradozni, a mit parancsol az Isten. (A) *Vigyázzatok: Legyetek készzen: Rendeld-el házadat.* Ne kövesséd, lelked üdvösségére kérlek azokat, (B) kik noha bizonyosan tudgyák, hogy meg-kell halniok, és a más világról, a Mennyei boldogságról a pokol-béli kínokról, fokot olvastak, és halottak, mind-az-által azokat látván nem láttyák, és halván nem értik, hanem a bűnben torkig úsznak, és azzal a gondolattal tápláltyák magokat, hogy az halál töllök még messze van; avagy ha szintén rosszúl élnek-is, reménlik, hogy jól fognak meg-halni: és így a veszedelmnek tágas úttján, vigan futosznak, és dobb, citera, és egyéb mulikában mulatozván, egy szem-pillantásban pokolra szállanak. Más kíván tölled (C) a jószágos cse'ekedet, hogy tudni-illik, minek-ellőtte ez világról, a más világra költőznél, végső dolgaidat meg-éresed, jól rendellyed, és a Christust mind életedben, s' mind haláloedban, néked fel-tőtt példadot leg-közellyeb kövesséd. (D) Ird-le tehát elmédben, miképpen készült Christus az halálhoz, miképpen holt-meg, és őtet kövesséd.

Két-féle pedig az halálhoz való készület: *Távul-való, és közel-való.* A' *távul-való készület,* a Christus tudományához hasonló, ahoz ki-vált-képpen, (E) melyre az hegyen szerelmes Tanítványit tanította; az hól boldognak mondgya a lelki szegényeket, szelideket, és a kik *fi-nak, üldözést szenvednek:* mert azoknak halálok óráján jól leszen dolgok, és övék leszen a Mennyeinek országa. Soha, el-hidgyed, rosszúl meg nem hal, a ki mindenkor jól élt: mert az Isten, halálakor sem hadgya azt el, a ki néki életében híven szolgált. Azok a példák pedig, melyek ezzel az igazsággal láttatnak ellenkezni, nem fokot próbálnak: mert, vagy világosan nem bizonyítanak, vagy nem mindenkor jól éltének, avagy nem rosszúl holtanak-meg, noha az ő halálok rosszúl látzot. A' *közel-való készület* felől el-hidgyed, ha soha nem kell a ke-

refztet fel-venned, akkor inkább nem kell, mikor halálad órája el-érkezik: mert, *az balál a bűnnek földgya*, és büntetése: (F) vedd-fel tehát az Istentől, a néked rendeltetett kerefztet, és a kerefztnek szeretőivel, a leg-nehezebb kerefztel (G) meg-terhelt, és ugyan azon kerefsten meg-hólt, (H) Ur JESUST kövefied.

Es *elsőben*, testamentumodban, melyet, (egészséges korodban-is dicséreteffen meg-teheded) világi javaidat Istennek nagyobb dicsőöségére, és lelkednek nyugodalmára, el-rendelvén, magad térj az Istenhez, és szűnetlen való imádságokkal kérjerre az utolsó órádra erőt, és szűkséges malafztot, hogy a te halálad, és üdvösséged által dicsőítessék az Isten. Elől megyen a Christus, és az égre emelvén szemeit, azt mondá: *Atyám el-jött az óra*, (életem idejének vége, és az örökkévalóságnak kezdeti) dicsőítsd-meg a te Fiadat, hogy a te Fiad meg-dicsőítsen téged. Az után, tellyességgel az Isten akarattjára hadd magadat, és a mint eddig életedet, és egészégedet, úgy most-is nyavalyádat, és haláladat, szerelmes Atyádnak kezéből kedveffen vegyed. Ha a természet ellened tufakodik, mondgyad a Christussal: *Atyám ha lehetőséges, mállyék-el a pohár föllem, mind-az-által nem a mint én akarom, hanem a mint te*. Matth. 26. v. 39. Továb, az Anyaszentegeyház segítségével erőfítsd-meg magadat: a gyónáshoz jól hozzá készűly, és ha valami derekas dolog szándékozod meg nem gátollya, egész életednek nagyobb vétkeiről tégy gyónást: az Oltári Szentséggel, a bódlog örökkévalóságra készítő üti-eledellel részefedgyél: az utolsó Szent kenetet kérjed, és fel-vegyed, melyben Istennek meg-szentelő malafztja adatik, és a gyónásban el-felejtet bűneid meg-bocsáttatnak, és nem csak az halál keferősége, és félelme ellen, hanem minden egyéb kísértetek ellen-is, meg-bátorittatol, és erőfittetel.

Végre, minden üdődöt utolsó pihenésedig, a jó cselekedetekben foglalljad: *Hidgyed* az Apostoli Credót, és a Romai Ecclesiának minden végezettit, melyeket előnkben ad, hogy el-hidgyűk. *Reményed* nagy bizodalommal az örök életet, és hogy annak meg-nyerésére, az Ur Isten, véghetetlen jó-voltábúl, és irgalmaságábúl, a Christus JESUS Szent vérének ki-ontásáért, Bódlogaságos Szűz MARIA-nak, és minden Szenteknek érdeméért, és esedezésekért, utolsó segítségét, és malafztját tölled meg nem vonnya. Azomban, szerezsed az Istent mindenek felett, dicsérjed, áldgyad, mert véghetetlen-képpen méltó minden áldásra, dicsőretre, és szeretetre: szánnyad, és bánnyad minden bűneidet, és hálá-adatlanságidat, melyekkel őtet meg-bántottad: könyörögj néki, és áldozd-fel minden szenvedésidet, a Christus JESUS szenvedéséhez, Bódlog Afzfonyéhoz, és a meg-dicsőült minden Szentek szenvedéséhez kapcsollyad, segítségül híván őket, olyan módon,

és for-

és formán, a mint szokott az Anyaszentegeyház, az halálra vált Hívek lelkének ajánlásokor könyörögni: kérjed lelki Atyádat, hogy gyakran meg-öldözzon: igyekezzél az halálra vált betegeknek engedtetett búcsúkat el-nyerni: a Szentelt vízzel harmatoztasd magadat: a kerefsten függő Ur JESUS lábait sziveffen csokolgassad. Ha valaki valamilyen meg-bántott, engedgy-meg néki, és ha te másokat meg-bántottál, kérj bocsánatot tőlők: a kik veled jót tettek, háláld-meg nekik: és hogy mindenek az Istent szeressék, szivből kívánnnyad, és magad-is szerezsed; és lelkedet az áldott JESUS-nak, és MARIA-nak ajánlván, nyugodgyék békeféségben.

FOHASZKODASOK.

Meg-báborodott én bennem az én szívem: és az halál félelme esett reám. Psal. 54. v. 5.

Pusztasággal el-pusztúlt az én lelkem, (Jer. 12. v. 11.) és nincs a ki vigasztallja őtet, (Thom. 1. v. 2.) hanem csak te Uram.

Légy segítségem ne hadgy-el engem, se meg ne utály engem én üdvözítő Istenem, Psal. 26. v. 9.

Te benned hiszek: te benned reménlek: téged imádlak, és áldalak: te ellened vétettem, melyet szánok, bánok: néked könyörögök, bocsásd-meg nekem: téged bílak segítségül: téged kívánlak: és az te kezeidben ajánlom lelkemet.

Most Uram a te akaratod-szerént cselekedgyél velem: és parancsold, hogy az én lelkem békeféségben nyugodgyék. Tob. 3. v. 6.

K Ö N Y Ö R G E S.

O rök mindenható Ur Isten, ki az alázatóság példájára, a' mi üdvözítönket emberi testben öltöztetted, és a' kerefztre feszíteni meg-engedted: add-meg nekünk kegyelmessen, hogy az ő szenvedésének példáját követhessük, és a' bódlog fel-tamadásnak tárfaságában érdemessen juthassunk.

A' te Sz.Fiad, a mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

XXXII. ELMELKEDES.

A' NAGY ISTENNEK NAGY ANNYANAK
TISZTELETIRÁL.

A' mint az Istent minden teremtet állatnál inkább kell tisztelnünk, és becsülnünk, mert mindeneknél fellyeb-való, és méltóságosabb: úgy a teremtet-állat-is, mennél közellyeb érkezik az első jóságához, és annak méltóságához, Isten után, az érdemel nagyobb becsülletet. (A) Tehát, Isten után leg-inkább kell tisztelnünk, becsülnünk, és szeretnünk azt a Szűzet, melyet ez a jelen-való kép példáz, kit az egész Mennyei Seregek tisztellenek, és becsülnek: mert ez minden jóságos cselekedeteknek meg-becsülhetetlen kincse; minden tökéletességnek feneketlen tenger; minden természet felett való áldásoknak mélysége. *S. Patres.* Ez, mind az egész teremtet-állatoknak, de leg kivált-képpen a mi Nemzetünknek dicsősége, kihez hasonlító, sem előtte nem volt, sem utánna soha nem léfzen. *S. Bernard.* mert Isten után ez a *privilegium*, Szűz, és Anya, csak néki tulajdonittatik. Ez, a Menyben, minden meg-böldögült Angyali karok, és minden meg-dicsőült Szentek serege felett, az Istennek jóbára fel-emeltetett. *S. Gregor.* Ez, a ki olly tisztasággal tündöklött, melyet Isten kívül, semmi elme nem gondolhat. *S. Anselm.* Mit mulatok? Ez, a ki egyedül méltó volt, hogy tőle születetnék az Isten Fia. *S. Ambros.* & tota Ecclesia: Te voltál egyedül méltó, hogy az Egeknek Királyát, és Urát, méhedben hordoznád. Annak-okaért, ez egyedül az a Szent, Szent, Szentséges MARIA, Istennek méltóságos Annnya, kinél semmi teremtet-állat felségebb, és becsültebb nem találthatik: mert a Theologusok tanítása-szerént, a mint a Christusban, az Isteni személy gyökere, és eredeti minden tökéletességnek, minden Mennyei áldásnak, és dicsőségnek: úgy Szűz MARIA-ban, az Isteni Anyaság, eredeti, és gyökerc minden természet felett-való jónak, malasztnak, és kegyelemnek, nem csak azoknak pedig, melyeket Isten az Angyalokkal, Emberekkel, és egyéb teremtet-állatokkal közlött; *And. Cret.* hanem, azoknak-is, melyeket ének a Szűznek fel-ékesítésére hitünk, és okosságunk ellenkezése-nélkül az emberi elme ki-gondolhat. *S. August.*

Mivel hogy Isten Annnya, azért, minden teremtet-állatok előtt a Christus után, első választatott-el, az Istentől: Menynek, és földnek Királynéja; Angyaloknak, és Emberek Császárnéja: minden bűntől,

és nem csak cselekedendőtől, hanem az eredendőtől-is tisztá: a bűnre-való vágyódástól, és a gonoszra-való hajlandóságtól. Sőt azoknak meg-cselekedhetésétől-is Isten malasztja által, mindenkor mentes; mert Isten Anyja: mingyárt fogantatásának első szem-pillantásától fogva, okosságával kezdett élni; mert Isten Anyja: és ugyan azon szem-pillantásban, olly Isteni malasztal bé-ről, hogy minden Serafin Angyaloknak szeretetét, az ő szeretetinek nagy váltával fellyül haladta; és abban úgy nevelkedet, hogy emberi elme, azt meg nem foghatta. Igazán mondgya *Petrus Damiani*: Halgasson, és meg-rettennyen minden teremtet-állat, és ennek a Szűz-Anya méltóságának mérhetetlen mélységét alig merje nézni. Ez lehet tehát első oka, miért tartozunk minnyájan ezt az áldott Szűzet, álmélkodással csudálni, tisztelni, és bécsülni. Másik oka az, hogy a bűnösöknek ő általa minden bűneiknek bocsánattáru, nagy bizodalmok, és reménségek lehet: mert Isten Anyja, irgalmaságnak Anyja, bűnösöknek szőszölője, közben-járója, Pátronája, és Anyja: olly kegyes pedig, és hatalmas, hogy valaki hozzá folyamodik, és kegyes szemeivel rá tekint, lehetetlen, hogy el-veszüljen. *S. Anselm.* Sőt, *senki* nem üdvözü, hanem ez által a Szent Szűz által: *senki*, a gonosztól meg nem szabadul, hanem ez által a Szent Szűz által: *senki*, Mennyei malasztot nem nyer, hanem ez által a szerelmes Szűz által. *S. Germanus.* Okát adgya *S. Bernardinus*, mert a Christus maga Vérennek sáfárságát, (melly által a gonosztól meg-f szabadulunk, Mennyei jókkal bé-telünk, és üdvözü-lünk) MARIA-ban helyeztette: mert így akarta az Isten, az ő Szent Anyját tisztelni. Mellyet, mint hogy a Mennyei Jérusálem-bélik jobban értenek, mint mi, ők-is valamit Istentől nyernek, MARIA által nyerik. *S. Anton.*

(B) Nosza tehát áitatos lélek, chez a méltóságos Isten Anyához, az irgalmaságnak Anyához, késelelem-nélkül, nagy buzgósággal siess, és az ő szent nevének tisztetire építettett Templomokat gyakran látogassd, és a te szükségidet bizvást eleiben terjeszszed. Kegyes, mert kegyelemnek Anyja, s' meg-halga, Hatalmas, mert Szent Fiától, mind Menyben, s' mind ez földön hatalom adatott néki, és az ő kezében az élet, és az halál, és meg-segit. (C) Ha életedet jobbra akarod fordítani, chez folyamodgyál, erőt ettől kérj, és a te hivságnak segy-verét, Lojola Szent Ignátiussal néki áldozzad, bódogságos lábaihoz nagy buzgó áitatosággal borúly, azokhoz ragaszkodgyál, és addig el ne bocsássd, míg az ő áldását meg nem nyered. Ha az Sátán utánad olálkodik: ha bűneidnek ízfzonyúsága háborgat: lelki-ífméretednek undoksága rettent: ha Istennek igaz, és kemény itéleti ífzst: ha a szomorúságnak, és kétségben esésnek lelke mélységre akar fillyesze-

teni,

teni, MARIAT gondollyad, MARIAT hijad segítségül. (E) Ha az Isten Fiának malasztjával, és vigasztalásával kívánsz meg-gazdagulni, és a más világon szine látásával meg-bódogulni, tisztellyd az Isten Anyát, és mondgyad: Te általad légyen nekünk Szent Fiaidhoz mentelünk, oh áldott Szűz MARIA! malasztnak meg-találója, életnek Szűléje, üdvösségnek Anyja, hogy minket te általad magához vigyen, ki te általad minket meg-váltott. (F)

Továbbá, ha testi nyavalyáktól szorongattatol, ha vizek habjaitól hanyattatol, ha a tengeri szél-véztől háborgattatol, tekincsd-meg a tengernek Csillagját, és hid segítségül MARIAT: mert, soha nem halatott, hogy a ki ő benne bizott, szárnya alá folyamodott, és tőle segíséget kért, valaha el-hagyatott volna. Es így, tellyes szivedből, tellyes erődből, és minden tehetségéből, MARIAT-is tisztellyd, MARIAT becsüllyd: mert, ez annak akarattya, a ki minket MARIA által akart magának választani. De úgy dicsérjed, és úgy becsüllyd, hogy ötet mindenkor szivedben pecsetelve hordozzad. *S. Ildesonsus* intését: Inkáb tetfzik MARIA-nak áitatos követője, hogy sem hivalkodó dicső-rője. Végezetre, holtod után-is kívánnad, hogy MARIAT meg-lát-hassd: mert, valami szép, és édes, valami kedves, és gyönyörűséges találattik Isten után Menyországban, az a MARIA, az a MARIA-ban, és az a MARIA által találattik. *S. Bernardus.*

FOHASZKODASOK.

Boldog Szűz MARIA-nak a mébe, melly az örök Atya Isten Fiát hordozta: és bódogok az ő emlí, mellyek a Christus JESUS szoptatták.

SZENT CASIMIRUS IMADSAGOS

ENEKENEK ELSŐ RESZE.

M ondgy naponként, és orán-	Erre szemlély, mert e' Személy
Lelkem, dicséreteket (ként,	Egi gyümölcsöt hozott,
MARIA-nak Szűz Anyának,	Nekünk Menyből, s' Sz. méhéből
S' ulyly vigan ünnepeket.	Irgalmaságot hozott:
Gondolkodgyál, s' álmélkodgyál	Győzedelmit, és védelmit
Felségen Afzszonyodnak;	Nyelvem énnek énekeld:
Mond bódognak, és áldotnak,	Ekeségét, s' dicsőségét
Mond Istenünk Anyának.	Tellyes erőddel nevel:
Engesztellyd, és tisztellyd,	Mert átkától, s' rút árkától
Hogy a bűntől meg-mencsē.	A' Pokolnak, meg-mentett:
Ehez fordúly, s' arcza borúly,	Menyország közt, s' c' világ közt,
Hogy ördög meg ne ejesen.	Allandó frigyet vetett.

Mondgy

Mondgy vég-nélkül, vig énekül
Néki ízép dicséretet :
Szentségéről, s' kegyelméről
Tégy vig emlékezetet.
Minden izem, tagom, s' részem
Szent Szűzet dicsérjétek ;
Enekekkel, és versekkel
Gyakran emlegetsetek.
Nincs olly elme, ki értelme
Szent Szűzet fel-érhesse ;
Ertekezvel, s' bölcs nyelvével
Ezt méltán dicsérhesse.
Minden vallyá, s' magasztallya,
Mint Szűlőjét Istennek :
De ne vélye, hogy fel-érje
Senki felségét ennek :
Mind-az-által, alázattal
Illik hozzája mennünk ;
Sok irgalmú, s' nagy hatalmú
Szűz őltalmát keresnünk.
Tudom, senki olly nincsen, ki
Szűzet méltán tisztelné :
De meg-kábúlt, s' efze fordúlt,
Ki ezt nem énekelné.
Kinek fénlő, s' Ehg érdemlő
Elete meg-áldatott :
Rút kevélység, s' Eretnekség
Altala meg-rontatott.
E' Rósával, mint fáklyával,
Isten Nyája tündöklük :
Eletében, s' beszédében
Isten malasztja fénlük.
Eva vétke ; s' tiltott étke
Az Eget bé-zárította :
Ez épsége, és hivsége
Vilzontak fel-nyitotta.
Eva törben ejté, s' bűnben
Az Emberi nemzetet :
E' Szűz által, ki Malasztal
Tellyes, nyertünk életet.
Nem szolgálya, s' prédikálya

Senki ezt képtelenül :
Enekléste, s' dicsírére,
Mert méltó végetlenül.
E' Szűz adgya (a mint hadgya
Fia) hogy szolgálassam ;
Vig orcáját, s' kegyes Fiát
Színről színre láthassam.

MASODIK RESZE.

OH nagy némű, s' gyözedelmű
Afszonyok dicsősége !
Kit Annyának, s' Afszonyának
Vall földnek kereksege :
Nézd kegyessen, s' szerelmeffen
A' te tisztettedet :
Tedd méltókká, s' állandókká
A' jöban Hivéidet.
Jesse ága, s' ízép Virága
Epett szívnek orvosa ;
Föld épsége, s' Ehg szépsége,
Es Istennek titkosla :
Elet fája, s' vagy példája
Minden szent erkölcsöknek.
Palotája, és formája
Egi kegyeliségeknek :
Eüdvözlefsél, s' dicsértésél,
Kitől Ehg fel-nyittatott :
A' kit amaz régi Ravalz
Kigyó meg nem csalhatott.
Tekéntetes, s' nevezetes
Dávid Király Leánya :
Az választott, ki alkotott
Téged, Egek Afszonya.
Gyémánt fényű, s' Rófa színű
Tisztaság Lilioma :
Kivel épül, vigad, s' szépül
Menyország birodalma.
Egi jókkal, s' ékes szökkal,
Kérlek, engem nemelíts :
Hogy te kedved szerént, neved
Dicsírhessém, bátoríts.

Leg-

Leg-elsőben, add szívemben
A' te szeretetedet :
Hogy terjesztesse, és gerjesztesse
Lelkem tisztettedet.
Noha benna, s' nyelvem néma,
Ajakim fertelmesek :
De szentséged, s' dicsőséged
En nálam szerelmesek.
Eörűly, vigadgy, és hálát adgy,
Mint méltó dicsíretre.
Mert te hittél, s' így ok löttél
Nékünk az új életre.
Tisztasággal, s' igazsággal
Bővölködő drága Szűz :
Mint virágra, s' palma ágra,
Isten rád gyümölcsöt fűz.
A' szagával, s' jószagával
Böldögülni akarunk :
Kinek magva, jókkal rakva,
S' nekünk szerelmes Urunk.
Oh szépséges Szűz, és kegyes,
Ki vagy makula-nélkül ;
Tégy tisztákká, s' igazakká
Minket-is, s' vétek-nélkül.
Böldög emlő, s' nagy érdemlő,
Melly szoptatál Gyermeket ;
Ki meg-nyitá, s' meg-újítá
Mi-nékünk az Egeket.
Uj-világgal, és virággal
Altalad föld tündöklük ;
Setétsége, s' bűdösége
Régi kődnek el-öfzik.
Gazdag dúfok, most koldúfok,
Miként te meg-mondottad :
S' kik éheztek, most bé-töltek,
A' mint meg-probáltad.
Meg-fordúlnak, és újúlnak
Altalad rofz szokáfok :
Meg-pirúlnak, s' el-borúlnak
A' fok hamis Valláfok.
Tanitottál, s' példát adtál

Világ utálására ;
Délczeg testnek, s' rofz erkölcsnek
Meg-zabolázására.
Szemeinket, s' elméinket,
Hogy Menyben igazgassuk ;
Tagainknak, s' szokáinknak
Indulatit foggassuk.
Táplálgattad, s' apolgattad
A' mi üdvözítőnket :
Szűz méhedben, s' kebeledben
Hordozád életünket.
Anyá lettél, s' Szűzen szűltél
Fiat, mi válcságunkra ;
Dicsőségnak, s' fényességnek
Urát, vigaságunkra :
Aldott Személy, kitől kevély
Halál meg-tapodtatott ;
S' bűnös ágnak, Menyországának
Kapuja meg-nyittatott.
Aldott légyen, velünk tégyen
Jot, ki Annyának hiszünk.
Mert szűletett, ki teremtet
Minket, tölled, ízép Szűzünk.

HARMADIK RESZE.

ELeftője, s' ébrefztője
Ki vagy, kétes szívünknek ;
Légy vesztője, s' silleftője
A' mi ellenségünknek.
A' mint kérttem, imádgý értem,
S' vigy Abrahám kebelébe :
Hogy ne essem, s' ne vettessem
A' kárhozat tűzébe.
Im dicsérlek, s' azon kérek,
Hogy meg-gyógyítsd sebémet ;
Erdemedből, s' kegyelmedből
Töröld-el fok vétkeket :
Hogy bizony Szűz, mint a szép tűz,
Lehessek, s' mértékleletes ;
Igaz, elmés, és kegyelmes,
Irgalmas, szemérmes ;

R

Nagy

Nagy szerelmű, s' gyors értelmű
Az Egi tudományban;
Isten felő, és Szent élő
Mennyei hagyományban:
Ahitatos, s' álhatatos,
Szelid, józon, szerelmes.
Nagy tűrhető, jó-tehető,
Nyájas, kegyes, értelmes.
Igaz-mondó s' a romlandó
Világon alázatos;
Tiszt gyűlöls, s' bünt kerülő,
S' a jóban szorgalmas.
Te őrdőjők, s' segédjők
Légy a Keresztényeknek:
Eüdvöséget, s' békeséget
Nyerj az igaz Híveknek.
Oh Egeknek, s' Tengereknek
Tündöklő szép Csillaga!
Ez mind Hődnél, s' mind a Nap-
Fényeslebben villoga. (nál)
Szent érdemed, és kegyelmed
Altal, szivem támogasd:
A' mi fáraszt, bünt meg áraszt,
Rólunk azt le rázogasd.
Eördög kézből, s' örök tűzből
Az Embert meg-mentetted:
Igaz testben, s' természetben
Midőn Istent nemzettel,
Tisztaságban, s' igaságban
Noha Fiat fogadtál:
Ekeségből, s' Szűzességtől
De te meg nem fojtattál.

Mert Szűz voltál, Szűz maradtál,
Midőn tölled született;
Azt szoptatván, s' apogatván,
A' ki téged teremtet.
Uj magzattal, s' áldozattal
Fenlő Isten Edénye;
Fiat birtál, s' meg nem nyíltál,
Szűzességnek Szekrénye:
Méltóztassál, szent áldással
Fiadnak ajánlani;
Fejem tűzre, s' örök bűzre
Hogy ne kezgyen szállani.
Lágy szivűvé, s' együgyűvé
Engemet tégy végtelen:
A' Bűn ellen, s' ördög ellen
Eörizz, kérlek szüntelen.
Meg ne ejesen, s' szűgyenitsen
E' világnak szerelme:
El-ámttya, s' meg-vakittya,
Kit meg-csalhat öröme.
Hogy dőlősség, és gyűlölség
Elmem meg ne foghassa;
Pokol mérge, s' undok férgek
Szivemet ne rághassa.
Reménkedgyél, s' törekedgyél
Fiad előtt érettem:
Hogy tekéncs, és meg-mencsen
Kintül, kit érdemletté. (csen)
Légy őltalmok, s' diadalmok
Kik illik ünnepedet;
Vig versekkel, s' énekekkel
Tisztelik szent nevedet.

MÁS SZEP ÁITATOS VERSEN-IS KÖVETKEZNEK

Menyországnak Királynéja,
Irgalmatságának Sz. Anyja,
Elet, édeség, reménség
Eüdvöz légy szép Szűz MARIA.
Tengernek fényes Csillagja,
Eüdvöz légy Christus sz. Anyja,

Szűzeknek szép Szűz Virágja,
Menyországnak boldog Kapuja,
MARIA, malasztnak Anyja,
Légy lelkünk őltalmazója,
Irgalmatságának Álszónya,
S' vég órán bé-fogadója.

Oltal-

Oltalmad alá futunk Istennek szent Szűléje, könyörgésünk
meg ne vessd székségünk idején.

K Ö N Y Ö R G E S.

Örök mindenható Ur Isten, ki a dicsőfésséges Szűz MARIA-
nak Testét, és Lelkét a Szent Lélek által fel-ékesítetted,
hogy a te Szent Fiadnak, méltó hajléka, és lakó helye len-
ne: engedd, hogy a melly Isten Annyának emlekezetiben
örvendezünk, kegyes könyörgése által, minden követke-
zendő nyavalyáinkból és az örök haláltól, meg-örizteffünk.
Ugyan azon mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

Imádság, a' JESUS Annyához.

OH Méltóságos Istennek Anyja! oh nekünk bűnösöknek
kegyelmes Anyánk! oh Menynek, és földnek Felséges
Császárnéja Szűz MARIA! En minden bűnösök között, leg
nagyob bűnös, a te irgalmaságodnak, és kegyelmességed-
nek Királyi széki előtt le-borulván, téged Isten után leg-
fellyeb magasztallak, becsüllek, és tisztellek: mert méltó,
méltó, és igen méltó vagy. Ez annak a nagy Urnak akar-
tya, ki te tölled méltóztatott születni, hogy te általad ez
világnak mindeneket adna. Annak-okáért, oh áldott Anya!
te benned vetem Isten után minden bizodalmomat; és re-
ménlem, hogy a te közben járásod által, minden bűncim-
nek bocsánattyát, ez világból boldog ki-múlást, és az örök
életet meg-nyerem. Meg-vallom, és meg-ismérem, valami
vagyok, éppen tiéd vagyok, és Istennek minden jó-tetemé-
nyiert, és áldásiért, mellyet te általad nekem, és minden
rend-béli embereknek méltóztatott adni, hálákat adok mind
most, s' mind örökkön örökké; és magamat, noha minden-
képpen méltatlant, a te szolgálatodra örökköfön kötelezem,
és alázatoosan könyörgök néked, méltóztassál engem irgal-

mafságod szárnyai alá fogadni, hogy testem, lelkem, külső, és belső érzékenségit, és cselekedetimet, most, és halálom óráján a te akaratod, és Szent Fiad akarattya szerént vezéreltesse, és randeltesse. Leg kívált-képpé pedig, szerelmes Fiadnak drágalatos Sz. Vérenek ki-ontásaért, nyerd meg nekem, hogy a te életed követésében, holtig álhata-
tossan meg-maradgyak. Oh kegyes! oh szerelmes! oh édes Szűz MARIA!

ÜDVÖZLET.

Ugyan Azon ISTENNEK Szent Anyához.

Üdvöz légy ATYA ISTENNEK Leánya.

Üdvöz légy FIÚ ISTENNEK Annya.

Üdvöz légy SZENT LELEKNEK Mátkája.

Üdvöz légy tellyes Sz. Háróságnak Temploma.

Ezt az üdvözlét, a ki átitatossan el-mongya, mindékor tellyes Búcsút nyer; a mint a Lauretomi Templom Sekrestyéjében aranyos betűkkel vagyon le-írva. De vedd észvedben, a tellyes Búcsú meg-nyerésére szükséges, nem csak az, hogy valaki Isten Malasztjában legyen, hanem hogy bocsánandó bűnben se legyen: mert a mint a Theologusok tanították, must az Isten a bűnért érdemlett büntetést, a bűn-nélkül, meg nem bocsátta: Következik tehát, valaki minden bűné-ért érdemlett büntetését akarja meg-nyerni, semmi bűnben ne legyen; ebben áll a tellyes Búcsú. Tanácsos azért, a ki tellyes Búcsút akar nyer-ni, minden bűneit közönséges töredelmességgel meg-szánnyá, bannya.

Valaki e következendő Imádságot, a Szent Gyólcra le-ábrázoltatott Urunk JESUS Képe előtt átitatossan el-mondgya, tellyes Búcsút nyer, és Pur-gatoriumból egy lelket meg-szabadít. Engedte pedig VIII. Kelemen Pápa. Es meg-erősítette V. Pál Pápa.

UR Isten, ki a Kereszt-fárul le-vétetett Szentséges Testedet, Josséffal gyólcban takartattad, és azon a te Szenvedésednek nyomdokát nekünk hadtad: engedd meg kegyelmessen, hogy a te halálod, és to-metésed által, a fel-támadásnak dicsőségére viteisünk. Ki élz, és Ur-ralkodik az Atyával, és Szent Lélekkel mind örökkön örökké. Amen.

A' ki-

A' KINEK NEVE A' VERSEK FEJEBEN VAGYON, ANNAK POENI- TENTIA TARTO SOLTARI.

Evégő Egeknek, Menynek, és Ten-
Bölcs alkotó Istene, (gernek,
Hegyeknek, s' völgyeknek, el-terült
Lathatatlan Örvénye. (vizeknek
Roppant seregeknek, bátor vitézeknek
Takargató Vezére.

Igasság szerető, s' mocskot nem szenvedő,

Mindeneknek létele;

Egek ékesítő, s' karok dicsőítő,

Reménségünk veleje.

Vadak legeltető, s' madarak éltető,

Ehezők eledele,

Bűnösök rettentő, s' kemény meg-büntető

Rettenetes veszélye.

Nemest nemtelentől, s' Királyt köz-legéntől

Futamtató fegyvere,

Országokat őstül, henye hon-ült róstül

Másnak adó kész keze,

Meg veszett Nemzettől, mint árulóitól

El-fordult őrizője,

Lelkünket testünkől, hirünkel nevünkől,

El-választó jó vize.

Dicsőf-

Dicsőség, üdvőség, reménség, ékeség,
 Bűvölködő kút-feje,
 ki ellen nincs tanács, 'nem-is fér oda gáncs,
 Titkok bé-pecsétlője,
 Meg-mocskolt lelkeknek, s' kardra hánt vé-
 Mosogató fördője, (reknek
 Mély gondolatoknak, Angyali karoknak
 Leg-magossabb teteje.
 Vond ki fegyveredett, széllett seregedet
 Hozd egy új Zászló alá,
 Hól Neved áldásék, őrdög se hallásék,
 Vedd úgy jobb hónod alá,
 Hogy az undok vadtúl, s' kevély Góliáttúl,
 Ne taposék láb alá,
 Mondhassuk örömmel, sok éneklésekkel.
 Légyen Istennek hálá.
 Atyai pálczádat, sülyos ostorodat,
 Meg-érdemlettük ugyan,
 Kik által sokáig, kedved jóvóltaig
 Szenvedtük-is nagy vigan,
 Kérvén Felségedet, szokott kegyelmedet,
 Mutasd olly irgalmassan,
 Te hozzád folyamók, s' irgalmasság várók,
 Ne légyünk csak számossan,
 Irgalmasságod kéfz, igazsággal-is élz
 Békeség szeretője,
 Minden meg-térőknek, és benned hívőknek
 Kegyelmes őrizője, (nek
 Keménynek, kevélynek, irigynek, fősvény-
 Egy porázra fűzője, Meg-

Meg-hült paráznáknak, s' vén usorásoknak,
 Iszfzonyú gyűlölője.
 Mennyekekből le-szállott, s' érettünk fel-vállalt
 Emberi természetet,
 Eggyik Királyságból, s' halhatatlanságból
 Emelt-fel egy Keresztet,
 Vére fördőjével, s' kin-szenvedésével,
 A' kit fel-ékefitet,
 Szegényre, Gazdagra, Királyra, Császárra,
 Bővön el-ki terjesztett.
 A' Szent Háromságban, s' hit ágazatiban
 Vallunk másod Személynek,
 Kinek Felségétől, s' rettentő Nevétől,
 Még a' Poklok-is félnek,
 Az Angyali karok, s' nagy hatalmasságok,
 Almélkodva szemlélnék,
 Ő tekintetire, s' kemény nézésére
 Mindenek meg-rándulnek.
 Reám-is fordítsad kinaim tágitcsad,
 Kegyes tekintéseddel,
 Sok undokságimat, tudatlanságimat,
 Kegyelmeffen töröld-el,
 Lelki süketségből, s' ily fekélyeségből
 Mosogas Szent Véreddel,
 Szenvedéfed drága légyen lelkem ára
 Kérlek, hogy ne veszszek-el.
 Tellyes bűnöm szagát, s' meg-utáld rút dohát,
 Te elődben terjesztém,
 S' ha tétovázok-is, s' két-felé kapok-is,
 Tölled el nem rejthetem, Kő.

Kő-sziklák lyukait, vizek mily örvényit
 Annyira nem tölthetem,
 Mint hegyes szeg sákbúl, nagy rosda a vasbúl,
 Ne tetsék fesletségem.
 Ordítok bűnőmben, s' bé-esett vermemben,
 Csak te hozzád óhajtók,
 Nincs-is más reménség, ha környékez kétség
 Lábadhoz borúlok,
 Sok köny-húllatással, és fohászkodással,
 Orczád előtt zokogok,
 A' mig nem kegyelmez, s' áldást reám nem
 Addig mind ott sanyargok. (vetcz
 Nincs semmi kétségem, Christus üdvösségem,
 Szent Anna reménségem,
 Nékem ígért javát, s' ki-terjedett karját,
 Bátran várja vénségem,
 El-törli rútságát, s' régi álnokságát,
 Adatik ürességem,
 Grátiaját várjam, s' bűneimet szánnyam,
 Ez utolsó kecségem. Amen.

V E G E.

